

Upravnstvo: Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492

Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto
78.180, Wien št. 105.241.

Ishaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za tuzemstvo 40 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Gasilec v pozdrav

Danes se zbera v Ljubljani naši požrtvovalni gasilci na svojem drugem jugoslovanskem gasilskem kongresu. Prav je, da so si izbrali za sedež svojega kongresa Ljubljano, kajti tu je bila 1. junija l. 1919. ustanovljena Jugoslovanska gasilska zveza, ki je štela pri svoji ustanovitvi že 17 žup z 239 društv, 6 let pozneje pa že 31 žup, 457 društev in nad 15.000 članov. Ne samo Ljubljana, nego vsa Slovenija zavzema prvo mesto v našem gasilskem pokretu. Zdaj imamo v vsej državi nad 80.000 gasilcev, a sama gasilska zveza za dravsko banovino šteje 32.000 članov. To veliko število slovenskih gasilcev nam preprečevalno izpričuje veliko vnemo našega rodu za disciplinirano organizacijo, v kateri so tesno združeni požrtvovalni, nesebični in za napredke zavzeti moške.

Gasilstvo v Sloveniji pa je tudi v najtesnejši zvezi z našim nacionalnim pokretom in z vsemi našimi narodnimi napori, žrtvami in uspehi. Gasilstvo je nastalo iz žrtev, ki jih je narod poklanjal in gasilstvo je bilo ne samo v obrambi našega narodnega premoženja, temveč tudi v obrambi naših narodnih pravic zvesta armada naše domovine. Gasilstvo se je jelo razvijati v Sloveniji že v dobi narodnih taborn. V letih 1870. — 1888. se je ustanovilo na bivšem Kranjskem že 46 gasilskih društev. Ker je vzajemnost temelj gasilskega pokreta, so se ta društva združila v skupno organizacijo, kateri je dal njen ustanovitelj Doberlet ime »Slovenske deželne zveze prostovoljnih gasilskih društev na Kranjskem«. Čeprav so bila prva gasilska društva ustanovljena v dobi narodnih taborn, v čitalnic, ni v njih povsod vladal slovenski duh. Tuji oblastniki so znali izkoristiti vnemo našega ljudstva za požrtvovalne gasilske organizacije in so deželne vlade vrinile v gasilske organizacije svoje zaupnike, v prvi vrsti pa zahtevale po veljevanje v nemškem jeziku. Naši požrtvovalni in zavedni moške, ki so se zbrali v gasilskih organizacijah, pa so odločno nastopili proti takemu izkoriščanju. Prva se je oglasila zavedna štajerska. Že l. 1888. je gasilsko društvo v Zalcu uvedlo slovensko poveljevanje. Istočasno je mladi in agilni gasilec Nace Merhar v Dolenji vasi pri Ribnici zbral svoje tovariše ter jim napovedal konec nemških povelj. Zavedna slovenska napredna in narodna moža Širca v Zalcu in Merhar v Dolenji vasi sta bila prva pionirja slovenskega poveljevanja pri gasilstvu. Pri ljubljanskem gasilnem društvu so bila uvedena slovenska poveljevanja l. 1899. pod načelnikom Štrcljem, ki je bil naslednik Doberleta. V mnogih naših krajih so bile gasilske organizacije začetek in matica raznih nacionalnih in kulturnih organizacij.

Leta 1899., ko je bila tudi v Cenu pri Ljutomeru ustanovljena nacionalna »Municipalska zveza«, katero je ustanovil Jožko Rajh in združil v njej 30 društev, je postala Ljubljana voditeljica slovenskega gasilstva. V ospredje je stopil vodja ljubljanskih prostovoljnih gasilcev Fran Barle kot strokovnjak in organizator, podpirala pa sta ga v Ljubljani pokojni starešina gasilske zveze Josip Turk, v Zalcu pa pokojni zdravnik dr. Josip Bergman in France Pristovšek. V Celju je oral brazde gasilstva do svoje smrti Jernej Vengust, v Prekmurju pa pokojni Geza Vezir.

Povsod po podeželju so odločni narodni moške krepko prišli za delo in dvignili gasilstvo na zavidno strokovno višino. Istočasno so skrbeli, da se je gasilstvo izoblikovalo ne le v armado požrtvovalnega človekoljubja, temveč tudi v zanesljivo narodno vojsko. Imena Cerar, Križnar, Petrovar, Rici Mayr, Pristovšek, Kramer, Bulc, da se spomnimo le nekaterih starejših in mlajših gasilskih delavcev, ostanejo za vedno zapisana v zgodovini naših gasilcev. Kakor v sokolstvu, tako je tudi v gasilstvu napredna in narodna misel ustvarila z delom in požrtvovaljem našemu narodu trajne vrednote. Borbe našega gasilstva za narodne pravice, zlasti na štajerskem, tvorijo eno največjih poglavij našega narodnega pokreta.

V osvobodni domovini se je razmahnilo tudi gasilstvo in je takoj pojmovalo svoj vlog v novem narodnem življenju. »Vse za Jugoslavijo« je poleg človekoljubnega programa postalo tudi geslo našega gasilca. Poleg naše oborožene vojske, poleg našega sokolstva, se je gasilstvo za vedno organiziralo kot tretja jugoslovanska obrambna armada in je v pravilnem poudarku svoje ozke povezanosti z vojakom in sokolom tudi svoje poveljevanje izenačilo s tem dvema. Osnovano na prostovoljnosti službe, je vzelo na sebe mnoge javne obrambne dolžnosti ter tudi državne in narodnopolitične, združivši i Slovence, i Hrvatse i Srbe v skupno organizacijo.

Preko okvira lastnega naroda se je naše gasilstvo uveljavilo tudi kot važen faktor vseslovenske vzajemnosti. Naša Ljubljana je v zboru gasilskih organizacij, v slovenski gasilski zvezi, odlično sodelovala ter pripadala imeni Barle in Turk ne samo slovenskemu in jugoslovanskemu, temveč tudi slovenskemu gasilstvu. Zlasti ozke zveze je gojilo naše gasilstvo s svojimi češkoslovaškimi tovariši.

Z zakonom iz leta 1933. je končno država priznala pomen gasilske organizacije, in akoravno morda niso vse odredbe tega zakona posrečene, je vendar gasilstvo dobilo z njimi trden temelj nadaljnjega razvoja. Možnost enostranskega poseganja v

CIANO IN RIBBENTROP PRI HITLERJU

Hitler pripravlja baje novo ureditev gdanskega problema in je v ta namen povabil k sebi tudi visokega komisarja Društva narodov v Gdanku, prof. Burghardta

Solnograd, 12. avg. br. Davi sta se italijanski zunanji minister grof Ciano in nemški zunanji minister Ribbentrop odpravila z avtomobilom v Berchtesgaden, kjer so se danes nadaljevali razgovori v navzočnosti kancelarja Hitlerja. Razgovorom so tudi danes prisostvovali poleg obeh zunanjih ministrov višji uradni nemškega in italijanskega zunanje ministrstva ter nemški poslanik v Rimu Mackensen in italijanski poslanik v Berlinu Attolico. Opoldne je kancelar Hitler priredil na čast italijanskemu zunanemu ministru kosilo, na katerega so bili povabljeni tudi odličniki narodne socialistične stranke. Po kosilu so se razgovori nadaljevali vse do večera, ko sta se grof Ciano in Ribbentrop vrnila v Solnograd.

Razprava o ukrepih proti obkoljevanju

Rim, 12. avg. br. Italijanski tisk tudi danes posveča obširne komentarje solnograškemu sestanku. Turinska »Stampa« piše, da bosta oba zunanja ministra proučila vse probleme, ki obkoljeujejo evropsko mednarodno politiko, zlasti pa bosta proučila ukrepe, ki jih morata izvršiti Italija in Nemčija proti vedno občutnejši obkoljevalni politiki Anglije in Francije in proti hujšanju njihovih tržantov. »Corriere della Sera« naglašja, da je solidarnost Italije in Nemčije največja stvarnost evropske mednarodne politike. V najtesnejši povezavi vseh gospodarskih in vojaških sil obeh držav bo v Solnogradu sklenjena nadaljnja skupna politična akcija, v Evropi pa vse tako dolgo ne more priti do resničnega miru, dokler se bo slepi egoizem boril proti vsaki pametni rešitvi. »Messaggero« ugotavlja, da se vprašanje Gdanske prav tako tiče Italije, kakor Nemčije, ker je solidarnost Rima in Berlina totalitarna in ne dopušča nobenih izjem.

Francozi o pomirjevalni Mussolinijevi vlogi

Pariz, 12. avgusta. z. Francoski tisk veže na solnograški sestanek novo upanje na mirno ureditev evropskih sporov. V pariških krogih pričakujejo, da bo Mussolini pri tej priliki preko svojega zunanje ministra vplival pomirjevalno na Nemčijo. »Temps« doznava, da je dobil grof Ciano nalog, naj priporoča Nemcem mirno ureditev gdanskega spora. Sedaj je treba počakati, ali bo Italiji to uspelo, ali pa bo Nemčija šla še dalje po svoji poti, ki vodi neizogibno do spopada.

„Relazioni Internazionali“ govore o razdelitvi Poljske

Milan, 12. avgusta. z. Solnograški sestanek je v središču zanimanja italijanskega tiska. Listi izkoristajo to priliko za nove zelo ostre napade na obe zapadni demokratski velesili, katerima očitajo, da hujškata na vojno. »Popolo d'Italia«, organ ministrskega predsednika Mussolinija, piše med drugim: Napočil je trenutek, ko se mora pokazati, ali je še mogoča mirna ureditev nove Evrope. Sestanek v Solnogradu je bil potreben zaradi tega, da se končno reši gdanski problem. Oficijsko glasilo italijanskega zunanje ministra »Relazioni Internazionali« objavlja uvodnik, v katerem naglašja, da je neizogibna razdelitev Poljske, če bo vztrajala na svojem dosedanjem edklonilnem stališču glede Gdanske.

Goeringov organ o hujšanju Poljske

Berlin, 12. avg. br. Nemški listi se v glavnem omejujejo na ponatis komentarjev italijanskega tiska o solnograškem sestanku. Le današnja »Essener Nationalzeitung«, glasilo maršala Göringa objavlja daljši uvodnik, v katerem poudarja, da je Poljska brisrskostno odklonila nemške predloge za ureditev gdanskega vprašanja v okviru dobrih sosedstvenih odnosov. Zaradi hujšanja ter finančne in

gasilske organizacije je sicer izzvala mnoge pretese in marsikatero zasluženo gasilsko delavca umetno potisnila v ozadje, toda mi smo prepričani, da bo zdrava gasilska misel, ki ne pozna ne strankarskih ne nazornih razlik, krizo srečno prebrodila in da se bo naše gasilstvo skoraj vrnilo na preizkušeno in edino pravilno pot: vsi za enega, eden za vse!

Po uveljavljenju novega gasilskega zakona je postala jugoslovanska gasilska zveza v Ljubljani banovinska zajednica vse državne gasilske zveze. Danes šteje gasilska zajednica dravske banovine v 26 župah 964 čet, med katerimi je 955 prostovoljnih, 6 industrijskih, 2 zavodski in 1 poklicna. V Sloveniji je v gasilski organizaciji vsak 37. prebivalec in ko zavzema dravska banovina 6 odstotkov vse površine Jugoslavije, je ter šteje njeno prebivalstvo 8 odstotkov vsega prebivalstva države, dosega število slovenskih gasilcev 37 odstotkov vsega gasilstva Jugoslavije.

To je moč slovenskega gasilstva v številkah, še dosti večja pa je njegova moč v zavednosti in vzajemnosti ter v njegovem vkoreninjenju v ljudstvu. Seveda, ako naj gasilstvo na vseh poljih svojih zakonitih dolžnosti razvije uspešno delovanje, potem niso zadostne skromne podpore, ki jih do- loča zakon. Te podpore zastopujejo ko- maj za administrativne stroške, skrb za nabavo orodja, za gradbo gasilskih domov, za strokovno literaturo in vse drugo pa je

vojaške podpore Anglije zavzema sedaj Poljska docela nevzdržno stališče. Za velike narode ne obstajajo samo vprašanja pravice, marveč tudi vprašanja časti. Zato je napočil čas, da se sedaj, ko gre za čast in pravico ene izmed obeh držav osti, sestanejo oba zunanja ministra, da proučita položaj in se dogovorita glede skupnih ukrepov. Med Italijo in Nemčijo ni treba šele reševati načelnih problemov in stališč, marveč gre samo za to, da se sprejmejo odgovarjajoči sklepi, ki se bodo pričeli takoj izvajati.

Gdanski komisar DN povabljen k Hitlerju

Pariz, 12. avg. w. Kot največje senzacije objavljajo nocojšnji pariški listi poročilo iz Gdanske, da je kancelar Hitler pozval vrhovnega komisarja Društva narodov v Gdanku prof. Burghardta na sestanek v Berchtesgaden. Prof. Burghardt je popoldne z letalom odpravljal v Monako, in se bo najbrže še nocoj sestal s Hitlerjem. Po informacijah pariških listov je kancelar Hitler sestavil nov načrt za ureditev gdanskega vprašanja, za katerega želi pridobiti tudi visokega komisarja Društva narodov.

Švicarski glas o položaju

Curih, 12. avg. z. »Neue Zürcher Zeitung« objavlja uvodnik o mednarodnem položaju in zelo temno slika bližnjo bodočnost. V pogledu Gdanske napoveduje za bližnje dni zelo važne odločitve. List piše, da so bili v Angliji in Franciji vse do zadnjega prepričani, da je gdanski problem že davno rešen. Zato so jih dogodki zadnje dobe, ko je Nemčija postavila gdanski problem v ospredje svoje mednarodne politike, skrajno presenetili. Chamberlain je podal svojo izjavo v Monakovu in trdnem prepričanju, da je gdanski problem z nemško-poljsko pogodbo že končno veljavno rešen. Toda defenzivno stališče, ki ga je v začetku gdanskega spora zavzemala Anglija, se je zaradi odklonilnega stališča Poljske spremenilo v ofenzivno. Hitlerjev namen je, da postopno zlomi poljsko pozicijo in da uredi vso stvar tako, da Poljska ne bo dobila povoda za direktno intervencijo. Sprememba Hitlerjevih načrtov ni verjetna, dasiravno tudi ni izključena. Res pa je, da išče Nemčija v zadnjih tednih nove akcije, ki bi odvrnile pozornost od Gdanske.

Zoo angleških bombnikov nad Gdanskom za Poljsko

Berlin, 12. avg. br. Nemški listi zelo ogorčeno pišejo o podpori, ki jo nudi Anglija Poljski, da bi okrepila njen odpor proti Nemčiji. Tako poročajo, da je v pretekli noči prišlo po zračni poti preko Severnega morja na Poljsko 200 najmodernejših angleških bombnikov. Letala so letela tudi nad Gdanskom in demonstrativno krožila nad mestom. Mimo tega prihajajo vsak dan v Gdanko veliki transporti topov, pušk, municije, sestavnih delov za letala in razne druge vojne potrebščine. V poljskem koridorju in vzdolž vse poljsko-nemške meje so nakopičene ogromne količine municije.

„Izvestja“ o položaju

Pariz, 12. avgusta. b. Vsi listi objavljajo daljše izvlečke iz članka, ki so ga pod naslovom »Druga svetovna vojna se je začela« objavila »Izvestja«, glavni organ sovjetske vlade. Ruski list piše med drugim:

Po mnenju vodilnih ruskih krogov se je druga svetovna vojna dejansko že začela in vsi smo že priče njenega razvoja. Že začetek njenega razvoja pa kaže prenos svetovnopolitičnih težišč v primeru s prvo svetovno vojno. Najpomembnejše in tako rekoč edino prizorišče tedanjih vojnih operacij je bil evropski kontinent. Danes pa se

še vedno prepuščena požrtvovalnim članom. Tudi za gasilske žrtve se nihče ne briga in dobijo ponesrečeni gasilci in njih svoji le v izrednih primerih malenkostne podpore. Gasilska organizacija mora misliti na samopomoč in tako deluje skoraj pri vseh župah organizacija »Samopomoč«. Vsi člani ne zmorejo prispevkov, bolj pa se članstvo oklepa zavarovanja za primer ne- zgođe v gasilski službi, v katerem je že dobra petina članstva.

V drugih banovinah se je gasilski pokret drugače razvijal in imajo s slovenskimi podobno preteklost in pomembnost samo gasilske organizacije na Hrvaškem. Kot prva je bila pred 75. leti na Hrvaškem ustanovljena gasilska organizacija v Vamaždu- nu z imenom »Prvi hrvaški dobrovoljni vatrogasni zbor«. V krajih predvojnega Srbi- je, kjer je narod mnogo pretrpel v vojnah, je bila organizacija gasilstva le skromna, a se v zadnjih letih gasilstvo tudi tam uspešno razvijalo.

Vse delo v gasilskih vrstah je zgledno udejstvovanje človekoljubnosti in požrtvo- vanja in so že zaradi tega gasilske orga- nizacije vredne vsega priznanja in podpore naroda in države. Ko pozdravljamo gasilce kot vzornike požrtvovalnega človekoljub- ja, jim izražamo priznanje in zahvalo tudi zaradi tega, ker dvigajo narodno zavednost in ker so že dolga leta tako zvesti poborniki jugoslovanskega in vseslovenskega brat- stva.

javlja Daljni vzhod kot prizorišče besnih bojev in nobenega dvoma ni več o nevar- nosti, da se ves Pacifik spremeni v osred- nji prostor pomorskih in letalskih bojev. V zvezi s prenosom svetovnopolitičnega te- žišča na Daljni vzhod pa postaja obnem politika čakanja Zedinjenih držav Severne Amerike čedalje manj mogoča.

Toda tudi v sami Evropi se je težišče dogajanja premaknilo. Tako je bil na pri- mer v poslednji svetovni vojni sredozem- ski bazen prizorišče manj pomembnih voj- nih operacij, medtem ko utegne postati se- danj središče vsega vojnega razvoja v Ev- ropi. V letih 1914 do 1918 je bilo vprašanje odgovornosti za izbruh vojne zelo sporno in je do neke mere še danes. Povsem dru-

gače pa se to vprašanje pojavlja sedaj, kaj- ti napadalci, ki so vojno razširili na tri kontinente, so znani. Znani so tudi cilji napadalcev. Znani pa so tudi cilji držav, ki se hočejo napadalcem upreti. Položaj napadalcev je danes tako moralno kakor tudi politično in materialno slabši kakor položaj nemške koalicije leta 1914. Pač pa napadalcem samo koristi politika tako zva- nega nevmešavanja, katere zagovorniki oči- vidno špekulirajo z vsmeritvijo novega konflikta na Rusijo. Toda minili so časi, ko je bila Rusija šibka in nepraviljena. Ona danes pozna svojo moč. Prav ta nje- na moč pa nam razlaga razliko, ki se kaže v primerjavi prve in druge imperialistič- ne vojne.

Vojaška zveza Turčije z Rumunijo

Rezultat carigradskega sestanka kralja Karola s prezi- dentom turške republike — Medsebojna vojaška pomoč v primeru vojne

Carigrad, 12. avgusta. br. V svojem po- tovanju z jahto po vzhodnem delu Sre- dozemskega morja je prispel večeraj po- poldne rumunski kralj Karol v spremstvu prestolonaslednika Mihajla v Carigrad. Jahta se je zadržala pred palačo Dolma Bagče. Skoro istočasno je prispel v Ca- rigrad tudi predsednik turške republike İneni. Ob 17. sta se kralj Karol in İneni sestali v palači Dolma Bagče, kjer sta imela ob navzočnosti turškega zunanje ministra Saradzogla in rumunskega po- slanika v Ankari nad tri ure trajajoči raz- govor. V poučenih carigradskih političnih in diplomatskih krogih izjavljajo, da je bil ta sestanek izredno važen ter da so bili pri tej priliki sklenjeni zelo daleko- sežni dogovori, nanašajoči se na skupno obrambo interesov na Balkanu in bliž- nem vzhodu. Turčija je zagotovila Ru- muniji vsjo podporo za primer, da bi po- stala Rumunija žrtev nezavzemanja napada. Tako v turških kakor v rumunskih kro- gih so prepričani, da bo rodil sestanek, ki je znova manifestiral solidarnost Tur- čije z državami na Balkanu, zelo koristne posledice in da utegne odvrniti veliko ne-

varnost, ki preti Rumuniji. V turških kro- gih ne prikrivajo, da služi koncentracija turških čet v Trakiji predvsem temu ci- lju. Tako v turških, kakor v rumunskih krogih poudarjajo, da more samo solidarnost vseh balkanskih držav preprečiti, da ne bi Balkan postal žarišče novega evro- pskega požara. Po večerji, ki jo je priredil predsednik İneni na čast kralju Karolu, sta kralj Karol in prestolonaslednik Mi- hajlo z jahto krenila proti Konstanti, ka- mor sta prispela danes popoldne in se na- to z vlakom odpeljala v Sinajo. V Sinaji bo danes zvečer izredna seja ministrskega sveta pod predsedstvom kralja, na kateri bodo proučili mednarodni položaj ter sprejeli potrebne sklepe za zaščito rumun- skih meja.

Povratek kralja Karola v Bukarešto

Bukarešta, 12. avg. AA. (Havas) Kralj Karol je prispel opoldne s svojo jahto v Konstanto. Odpotoval je takoj v Bukare- što kjer bo zvečer seja vlade.

Druga faza v Moskvi

Včeraj je bil prvi sestanek vojaških zastopnikov Fran- cije, Anglije in Rusije, danes pa se prično oficijelna pogajanja

Moskva, 12. avg. br. Danes so se prvič sestali zastopniki generalnih štabov An- glije, Francije in Rusije. Sestanek je bil v bivših prostorih zunanje komisariata v Kremlju. Otvoritenemu sestanku je prisostvoval tudi Molotov, ki je pozdravil v imenu ruske vlade zbrane vojaške zastopnike in želel, da bi njihovi razgo- vori rodili čimprej povoljne uspehe. Na- vzgoča sta bila tudi angleški in francoski veleposlanik. Po oficijelni otvoritvi so predstavniki vseh treh generalnih štabov podali načelne izjave in orisali smernice, kako si zamišljajo vojaško sodelovanje vseh treh velesil. Dogovorili so se glede delovnega programa in porazdelili delo na štiri podobore, od katerih bo prvi raz- pravljaval o sodelovanju vojske, drugi o sodelovanju mornarice, tretji o sodelovanju letalstva, četrti pa o medsebojnem podpi- ranju oboroževalne industrije ter o pre- skrbi potrebnih surovin. V zvezi s tem se doznava, da sta Anglija in Francija pri- pravljali staviti Rusiji na razpolago svo- je strokovnjake za vojno industrijo, zlasti za gradnjo letal in tudi svoje najnovejše naorbe. Dočim je bil današnji sestanek, ki je trajal blizu dve uri, v glavnem pri- pravljalnega značaja, se bodo pogajanja o podrobnostih pričela v ponedeljek do- poldne. Določeno je bilo, da bodo seje dvakrat dnevno.

Pariz, 12. avg. w. Zunanji minister Bon- net je imel danes dolg razgovor z ruskim poslanikom Suričem. Razpravljala sta o moskovskih pogajanjih. V krogih zunanje- ga ministrstva so zelo optimistični. Pri- znavaajo sicer, da bo treba pri vojaških pogajanjih rešiti nekaj zelo kompliciranih problemov, vendar pa so prepričani, da bodo pogajanja v najkrajšem času z uspe- hom končana. Francoski listi potrjujejo prisrčen sprejem vojaških delegacij v Mo- skvi in naglašajo, da predstavljajo voja- ška pogajanja krona prizadevanj Anglije in Francije za sklenitev trojne zveze.

London, 12. avg. w. Po tukajšnjih in- formacijah se zavzema francoska vlada skupno z Rusijo za čim večje pospešenje moskovskih pogajanj. V zvezi s tem je tudi današnji razgovor Bonneta s Suri- čem. Po soglasnih informacijah angleške- ga in francoskega veleposlanika v Moskvi pogajanja odlično napredujejo in bodo s pričetkom vojaških pogajanj odstranjene tudi poslednje difference. Pozornost je zbudilo tudi dejstvo, da je francoska vlada povabila konservativnega opozicionalca Winstona Churchilla na obisk v Francijo, kjer si bo kot gost vrhovnega poveljnika francoskih oboroženih sil maršala Game- lina ogledal Maginotovo linijo od Stras- bourgha do Basla.

Roosevelt — Stalinu

Prezident Zedinjenih držav priporoča Rusiji čimprej- šnjo sklenitev zveze s Francijo in Anglijo ter ameriška jamstva za primer vojne z Japonci

Varšava, 12. avgusta. b. »Ilustrowany Kuryer Codzienny« doznava od svojega moskovskega poročevalca, da se v tam- kajšnjih diplomatskih krogih veliko govo- ri o Rooseveltovih poslanicih v Moskvi, ki jo je te dni izročil Molotov ameriški vele- poslanik Lawrence Steinhardt. Veleposla- nik se je mudil dalje časa v Washingtonu in mu je Roosevelt na pot v Moskvo dal osebno pismo za Stalina. Kakor zatrjuje- jo v dobro poučenih moskovskih krogih, predlaga v njem Roosevelt Stalinu čim- tesnejše sodelovanje Amerike in Rusije na Daljnem vzhodu proti japonski ekspanzi- ji ter ponuja v ta namen Rusiji ameriška jamstva za primer rusko-japonskega kon- flikta, vendar pod pogojem, da Rusija čimprej sklene zvezo s Francijo in Angli- jo, o čemer se že mesece vodijo pogaja- nja. Roosevelt nadalje obljublja tudi go- spodarsko pomoč Kitajski v njeni borbi proti Japoncem. Zaradi točnega dogovora a vsem, kar znanost obo državi, je Roose-

velt pripravljen, da takoj odpošlje v Mo- skvo posebno ameriško delegacijo, čim bo podpisana trojezna pogodba med Angli- jo, Francijo in Rusijo. Kakor pripominja poročevalec poljskega lista, je vsebina Rooseveltovega pisma Stalinu napravila v Moskvi velik vtis.

DOBRA KUPČIJA

»JUTROVI« MALI OGLASI!

D A N E S

455

ponudb in povpraševanj!

Nj. Vel. kralj Peter II. na Triglavu

Na vzhod pa preko Ljubljanskega polja in Savinjskih planin, je napravil na kralja izreden vtis. Toplo solnce, je spravilo vso družbo v ono prijetno razpoloženje in zadovoljstvo, ki je planincu višek užitka in najlepše plačilo za vse napore. Več kot poldrugo uro se je zadrževal kralj na vrhu Triglava in prav nerad se je ločil od njega, ko je bilo treba nastopiti povratek na Aleksandrov dom. Gospodar tega doma društveni podpredsednik g. dr. Vrtačnik, je s svojo marljivo oskrbnico preskrbel kralju in njegovemu spremstvu za izborni okrepčilo in prijeten opoldanski oddih v pomembnem domu. Med počitkom si je kralj ogledal romantično okolico in se zlasti veselil pogleda na krasne Bohinjske planine in njih krono, zeleno Volo polje. Posetil je tudi kočjo graničarjev, kjer se je prepračil ne samo o odgovorni težki in vestni službi teh čuvajev naših meja, temveč tudi o odličnem redu in čistoti, ki vlada v njihovih bivalistihi.

Na popoldanski turi mimo Dolica in preko Hribaric je kralja z njegovim spremstvom osvežil pohliven dež, ki pa je v do. lni Sedmih jezer prenehal. Kralja je prevzela lepota in romantična Zajezerška dolina. Koča Zajezerica je bila kralju za noč rezervirana, a on je odredil, ko je videl da prihajajo turisti, ki jih je proti večeru zatekla ploha, da se jim napravi prostor v koči. Prihodnje jutro si je kralj podrobneje ogledal okolico ter zlasti z zanimanjem poslušal pojasnila o prirodnem parku, Po.

Na terasi Planinskega doma na Komni

Foto dr. Pretnar

Pri Aljaževem stolpu

V Aljaževem domu v Vratih je bilo v četrtek 8. t. m. živahno vrvenje. Kmalu po 11. uri se je prikazala na zeleni trati pred domom mala skupina. Predsednik SPD dr. Pretnar ji je hitel nasproti in spoštljivo pozdravil mladeniča, ki je bil med prvimi. V tem pa so s terase doma zazorili klici: »Zivio kralj!« Vse je hitelo na plano. Radostno se smejejo in odzdravljajo je stopal med spalirjem planincev mladi kralj Peter II. Potem ko je prehodil Savinjske planine od Grinavca do Ojstrice, je prišel, da poseti očaka Triglava, ki ga je dolejš zaradi slabega vremena že ponovno odbil.

V spremstvu adjutanta g. polkovnika Kerekoviča, vzgojitelja g. Janka Kovača, treh dijakov-tovarišev, predsednika SPD dr. Pretnarja in dveh gorskih vodnikov je Nj. Vel. kralj po kosilu ob 14. nastopil veselo razpoložen turo na Triglav. Ob zvokih Torkarjeve harmonike, ki je zaigral »Triglavsko koračnico« in »Mlade vojake« ter med živahnim vzklikanjem planincev je krenil kralj po skalnati Tominškovi poti v Triglavsko steno. Na višini kakih tisoč tisto metrov je pozdravil kralja Triglav s ploho. Vedno bolj se je zavijal v temne grozode oblake in vsak čas je bilo pričakovati, da bosta pričela spremljati ploho tudi blisk in grom. Družba pa se za vse to ni zmenila. Kralj se je krepko spoprijel po skalnatih strminah in stenah. Do kože premočena je družba po treh urah zavila iz stene po zlojni poti k studencu pod Begunjskim vrhom. Kralj je bil poplačen za svojo odločnost in vztrajnost. Nebo se je naenkrat zjasnilo in v višinah se je nad blešketajočimi se snežišči prikazala v solčnih žarkih plešasta glava očaka Triglava. Planincem znani in težko zaželen studenček, ki ga je tako lepo uredil pokojni Knafelc, je tudi kralja zvalil h kratkemu oddihu in okrepčilu. Ni še bila ura šest popoldne, ko je kralja z njegovim spremstvom pozdravil pred Staničovo kočjo gospodar SPD ter mu izrekel dobrodošlico. Slovensko planinsko društvo je za ta dan rezerviralo to kočjo kralju, da je mogel nemoteno uživati lepote planin ter se po naporni turi odpočiti za nadaljnjo pot.

Kakor se spodobi za prave planince, je tudi kralj prihodnje jutro vstal že zelo rano. Ker je ponoči deževalo, je bil zrak čist in na vsem obzorju so kralja pozdravile razjede gorskih velikanov, ob katerih vznemirju so se vile zelene doline z belimi mesti in vasicami. Obetalo se je najlepši dan. Komaj je odbila pet, je že kralj s svojim spremstvom pešal preko snežišča in prodovja ter se vzpel po grebenu Rži na Kredarico. Številni planinci so ga ob prihodu živahno pozdravljali. Predsednik SPD dr. Pretnar ga je povedel v ponosni planinski dom, mu pokazal Aljažev kot ter mu pri tej priliki tudi na kratko povedal zgodovino pionirskega dela Slovenskega planin-

skega društva, zlasti v časih, ko je moralo zaradi navala germanizacije vršiti s gradnjo slovenskih planinskih koč, potov in orientacijskih naprav prevažno narodno obrambno delo. Opozoril ga je pri tej priliki zlasti na znamenitega skladatelja in planinskega pionirja, triglavskega župnika Aljaža.

Ko si je kraljevo spremstvo zigosalo razglednice in se vpisalo v knjigo, je kralj nastopil zadnji del poti do vrha Triglava. V strminah Malega Triglava in grebena Velikega Triglava je Nj. Vel. kralj po-

Na Malem Triglavu

kazal, da ne zaostaja za najboljšimi planinci mlade garde. Vzpenjal se je s tako sigurnostjo in spretnostjo, kakor da bi mu bila hoja po gorah vsakdanji posel. Najzgovornejši pa kaže njegovo živlost in izvežbanost to, da je potreboval od Staničeve kočje do vrha Triglava kljub postanku na Triglavskem domu skoraj točno dve uri.

Dvten razgled, ki se je odpiral na sever do Visokih Tur, na zapad do Tirolskih Dolomitov, na jug prav do morja in Snežni.

zoren je bil tudi na spominsko ploščo pokojnega Knafelca in z veseljem zanimanjem si je ogledal zbirko živih gadov, ki jih je nalovil za jezerski puščavnik g. Beg. Svojo turo je kralj zaključil s posnetom Komne. Pogledi na gote in v Bohinjsko dolino z jezerom so ga očarali. Celo uro se je po obedu v tisti na terasi doma solnčil. Prekrasno urejen naš največji jugoslovanski planinski in amaterski dom je kralju izredno ugajal.

Sveč in razigran je v popoldanskih urah s spremstvom sestopil k Savici, kjer ga je pozdravila velika truma planincev. Ob slovesu se mu je zahvalil v imenu planincev za pozornost slovenskim planinam predsednik SPD dr. Pretnar. Kralj se je v svojem odgovoru toplo zahvalil Slovenskemu planinskemu društvu ter mu izrekel svoje priznanje, pri čemer je poudaril, da so napravile planine nanj najlepši in nepozaben vtis.

V rojstnem kraju dr. Pivka se otvori sokolski dom

Sv. Marko pri Ptuj, 12. avgusta.

Nedaleč od Ptuja je ob Dravi naš kraj, ki ima ime po svojem farnem svetniku sv. Marku. Bavimo se le s kmetijstvom, preveč pridelujemo krompir in čebulo ali po naše Mik (luk).

Sv. Marko je slovenski javnosti znan predvsem zato, ker je tu rojstni kraj nepozabnega vzgojitelja in sokolskega organizatorja dr. Ljudevita Pivka, ki je tudi v domačem kraju zasejal sokolsko seme. Pred šestimi leti je to seme vzkalilo in ustanovila se je sokolska četa, ki je po mnogih ovirah in hudih preizkušnjah dokazala, kaj zmora sokolski idealizem. Markovski Sokoli so zmagali na vsej črti in danes gradijo svojo trdnjavo, ki bo samo njihova in iz katere jih ne bo mogel nihče več pregnati.

Dne 3. septembra bo pri Sv. Marku veliki sokolski praznik. Ta delavna četa bo slovesno otvorila svoj sokolski dom, ki bo nosil ime dr. Ljudevita Pivka v hvaležen spomin na njegovo za sokolstvo velepomembno delo. Bratje, sestre in prijatelji sokolstva, markovska četa vas vabi, da ta dan prihitite k Sv. Marku in s tem pokažete, da sokolstvo ni na umiku, temveč je na zmagoslavnem pohodu med najširše plasti kmečkega ljudstva.

Zjutraj,
zlasti
pa
zvečer

SARGOV

KALODONT

Proti
zobnemu
kamnu

... in zato tako dober za
odstranitev zobnega kamna!

Izvrstna kakovost Sargovega Kalodonta je posledica učinkovitega dodatka sulforicin oleata, ki je od učenjakov priznana, klinično preizkušeno sredstvo proti nevarnemu zobnemu kamnu. Redno čiščenje zob s Sargovim Kalodontom Vas varuje posledic zobnega kamna: razmaja in nato izpadanja zdravih zob! Če hočete imeti ne samo bele, temveč tudi zdrave zobe, brez zobnega kamna, uporabljajte vedno Sargov Kalodont! On Vam je porok, da bodo ostali Vaši zobje vedno zdravi in lepi!

Lep pevski praznik v Rogaški Slatini Prireditve je poleg pevskih prijateljev obiskalo okoli 500 pevcev iz raznih krajev Slovenije

Preteklo nedeljo je proslavila slatinska »Sloga« 15letnico delovanja. Ob tej priliki je prihitelo v naše lepo letovišče in zdravilišče okrog 500 pevcev iz raznih krajev Slovenije ter mnogo drugih prijateljev slovenske pesmi. Veliko množico prijateljev in gostov je na postaji v Rogaški Slatini pričakovalo pevsko društvo »Sloga« s številnim občinstvom in s steklarsko godbo na čelu. Došla društva in ostale goste je pozdravil predsednik g. Stanko Sentjerc. Nato pa se je med zvoki godbe razvil velik spreved pevcev in prijateljev petja v zdravilišče. Takšnega spreveda Rogaška Slatina še ni doživela. Na čelu sta bili zastavi pevskega društva Krakovo-Trnovo in poštinski pevcev iz Ljubljane. Pozornost je zbujalo članstvo »Sloge« v enotnih krogih.

Tokrat je prvič nastopila godba tukajšnjih steklarjev na pihala, ki je bila šele pred kratkim ustanovljena. Svoj »krst« je odlično prestala, s čimer je pokazala pridnost članov in sposobnost voditeljev. Nedeljski prvi nastop steklarske godbe je pokazal, da sta Rogaška Slatina in širša okolica s to odlično godbo mnogo pridobili.

Pred zdraviliškim domom je pozdravil nedeljske goste ter čestital k jubileju ravnatelj g. Gračnar, iz množine grl pa je močno zadonel »Zdravica« in »Iz brat-skega zagrljaja«. Nato se je vršil v znani akustični dvorani Zdraviliškega doma koncert vseh doslihih pevskih zborov, ki je nad vse dobro uspel. Številno občinstvo je s ponavljajočim se odobravanjem pokazalo svojo zadovoljnost in z navdušenjem vztrajalo pri koncertu do konca kljub dolgemu

sporedu. Vsem sodelujočim za prijetni umetniški užitek najlepša hvala.

Med koncertom je predsednik Ispavčeve pevске župe iz Maribora profesor g. Vasilij Mirk izročil s primernim nagovorom nekaterim zaslužnim pevcem in funkcionarjem »Sloge« odlikovanja Južnoslovanske pevske zveze, in sicer so prejeli gg. Stanko Sentjerc in Karel Fišer zlato, Matevž Zertek in Karel Drofenik srebrno, Albin Podjavoršek in Boris Ferlinec pa bronasto pevske medalje. Pozdravili in čestitali so nadalje predsednik JPZ g. dr. Bogdan Milašinović iz Beograda zastopnik ministra prosvete šolski upravitelj g. Rudolf Predan iz Rogaške Slatine, zastopnik bana sreski načelnik g. dr. Herbert Kartin iz Šmarja pri Jelšah, pevsko društvo Krakovo-Trnovo pa je počastilo jubilatko s krasnim zlatim vencem. Lep zlat, vенец je prejeli tudi pe-vovodja g. Boris Ferlinec.

Popoldne se je vršil na veseljem prostoru pevski tabor s koncertom na prostem, ki je isto tako povezal bratska pevska društva v najlepšo harmonijo. Prezgoda je prišla ura slovesa. Nedeljski pevski nastop je pokazal potrebo, da se pevska društva k skupnemu sodelovanju in medsebojnemu spoznavanju večkrat sestanejo. Pri pevski veselici je vneto sodeloval »Slogina« jazz, ki je v nedeljo tudi prvič nastopil, v splošno zadovoljstvo občinstva. Pevska prireditve v Rogaški Slatini v nedeljo je bil uspeh kulturni dogodek slovenskega podeželja in morejo biti vsi sodelujoči nad moralnim uspehom popolnoma zadovoljni. Gotovo je, da tudi materialni uspeh temu primerno ni izostal.

P. I.

Ideja Preporodovcev zmaguje na Kočevskem Preporod je uspešno zaključil svoje potovanje po kočevski deželici

Kočevje, 12. avgusta. Pred tednom smo poročali o narodnoobrambnem delu Preporoda na Kočevskem. Starešinstvo te naše vrle napredne akadem-ske organizacije je letošnje šolske počitnice odmerilo spoznavanju kočevske deželice. Sprejem, ki so ga priljubljeni akademiki doživeli pred tednom v Stari cerkvi pri Kočevju, je bil začetek zmagovite poti Preporoda po vseh vetjih vseh slovenske Kočevske. Iz Stare cerkve je mlade pionirje narodnoobrambne dela vodila pot v Malo gorje, Stari log in dalje v hribovsko Smuko, kjer so preteklo nedeljo izpolnili s konstruktivnimi predavanji program kočevske podružnice CMD, ki je s svojim članstvom pohitela na obisk k svojim rojakom. Nadaljno potovanje v Koprivnik in Mozelj je samo utrdilo prvotne sodbje Preporodovcev, da bo naš človek na Kočevskem doživel notranje osvobojenje v lastni državi šele takrat, ko bo gospodarsko neodvisen in dovolj odporen proti vplivom potujčenja. Vsa naša nacionalna javnost mora biti vesela in ponosna, da so akademiki, člani Preporoda, začrtali krepko brazdo za nadaljno uspešno narodnoobrambno delo na Kočevskem.

Ideje Preporodovcev zmagujejo na Kočevskem! Da je to res, je pokazal zlasti zbor v kočevskem sokolskem domu, ki je združil v objem s starešinstvom Preporoda vse zavedne kočevske Slovence, pripadnike kočevskega Sokola in podružnice CMD. Prosvetni večer, ki so ga organizirali Preporodovci v četrtek zvečer, je bil višek zmagovite poti Preporoda po naši kočevski zemlji.

Vabilu na prosvetni večer Preporoda se je odzvalo vse narodno čuteče prebivalstvo mesta Kočevja in okoliških vasi. V imenu kočevskega Sokola je na starešinstvo Preporoda naslovil tople pozdravne besede sreski sanitetni referent br. dr. Tone Hočvar, ki je s svojim pozdravnim nagovorom obenem tudi otvoril uspešno prireditve Preporodovcev.

Za iskrene besede se je br. dr. Hočvarju zahvalil akademik Pavel Kunstler, ki je v daljšem nagovoru poudarjal, da so prišli Preporodovci letošno poletje na Kočevsko z edinim namenom, da na licu mesta spoznajo in vidijo težave in trpljenje, ki tarajo našega človeka na Kočevskem.

»Spoznali smo,« je dejal govornik, »da je kočevski problem identičen s socialnogospodarskim vprašanjem. Kamor koli smo prišli, povsod se nam je nudila ista slika: socialno šibkejši slovenski prebivalci podlegajo gmotno močnejšim Nemcem. Bratje, združimo svoje sile, priborimo si one pravice, ki nam po vseh božjih in človeških postavah gredo. Mi ne zahtevamo, da bi tukajšnji priseljenci zavrgli svoj jezik in svoje običaje, zahtevamo pa, da postane naš človek na svoji zemlji svoj gospod!«

Akademik Marko Batista je občuteno recitiral Zupančičevo »Kovaško«, nato pa je govoril predsednik starešinske organizacije »Preporoda« akademik Dušan Vargazon o popotnih impresijah po Kočevski, ki jo ponekod preplavljajo nam nezaklonjeni ljudje. Njegov govor, prepleten s slikami zunanje političnega pregleda, je bil sprejet navdse pohvalno.

Za njim je Igor Jereb deklamiral Mat-strovo pesem »Napreje«.

Nadaljnji govornik je bil akademik Alfonz Pipan, ki je zbranim poslušalcem razgrnil jasno sliko o delovanju Preporodovcev v predvojni in povojni dobi. Zanimivo informativno predavanje je bilo nagajeno s priznanjem vseh številnih poslušalcev, saj je bilo zlasti med inteligenco kočevskih Slovencev navzočih mnogo, ki so bili v dijaških letih takisto vneti poborniki za ideje Preporoda.

Večer je v splošnem izvenen v dostojno manifestacijo vseh zbranih narodnoobrambnih delavcev za močno Jugoslavijo, ki bodi dobra mati tudi kočevskim Slovence, ki so bili v preteklosti čisto po kizvici pozabljeni.

K zaključku je spregovoril nekaj toplih besed tudi gimnazijski direktor g. Burgar. Kot predsednik kočevske podružnice CMD je izrazil prisotnim Preporodovcem globoko hvaležnost vseh kočevskih Slovencev, da so posetili kočevsko deželico, se spoznali s kulturnimi in gospodarskimi pri-kami naših ljudi na Kočevskem in obljubili zastaviti vse svoje mlade moči za izboljšanje socialnih razmer na naši kočevski zemlji. S pesmijo »Hej Slovanci« so se zavedni kočevski Slovenci poslovili od velikih Preporodovcev.

→ 4

Reflekt »Pri studencu na Tominškovi poti

Gospodarstvo

K ponovnemu zvišanju sodnih taks

Prejeli smo: Nulla dies sine linea. Res ni finančnega zakona, da se takse ne bi spremenile, to se pravi zvišale, zlasti pa sočne pristojbine. Zaradi neprestanega predrugačenja je nastopila že takšna zmeda, da se niti najboljši finančni uradniki ne spoznajo več v tolikih predpisih in je menda celo neumorni gospod Sušec opustil novo izdajo finančnega prava, ker za vsako leto nima odjemalcev, sprememb je pa toliko, da bi bila potrebna vsako leto nova izdaja. Zlasti nimajo miru sodne takse. Kako so se v zadnjih letih povišale, naj pokažejo naslednji primeri:

Specijalna pooblastila, ki smo jih še pred par leti kolkovali s 10 din, se morajo sedaj kolkovati s 30 din, kar predstavlja 300% povišanje. Z lanskim finančnim zakonom so bile takse povišane za 50%. V določenih primerih pa znaša povišanje še več. Tako znaša razsodnina v civil. postopku na primer za 3.100 din sedaj 100 din, medtem ko je znašala do 31. marca preth. leta samo 50 din. Povišek znaša torej 100%. Do uvedbe novega kaz. zakonika o postopku, je bila za kaz. postop. v zasebnih tožbah določena enotna taksa 20 din. Sedaj znaša samo razsodnina 75 din, kolek za zapisnik za prve pol ure 15 din, za vsake nadaljnje pol ure pa 30 din, itd., tako da se nabere na samih kolkovinah za dve kratki razpravi preko 200 din. Izredno je zvišanje v izvršilnem postopku. Poprej je bilo treba plačati na vlogo za prisilno prodajo zemljišč 25 din in za vsak zapisnik 5 din, ne glede na višino vloge. Sedaj se plača, ako znaša izvršljiva terjatev 2000 din za vlogo 12 din, za sklepno 30 din in za znanbo 30 din, torej že za to po 72 din. Razen tega se kolkujejo zemljišnji izpiski s najmanj 30 din, ako tudi obsega spisak samo 1 stran, medtem ko je po starih predpisih zadostovalo 5 din.

Človek bi mislil, da so sedanje takse že tako visoke, da ni državna uprava s dohodki krije ne le izdatke pravnega resorja, temveč ji ostane še lepa vsota. Zato je vzbudilo tem bolj presenečenje, da se s 15. sept. t. l. sodne takse zopet zvišajo za 10%. Nerazumljivo je, zakaj ni bila ravno justična uprava tista, ki naj zahteva največja in naravnost nezmožna bremena. Saj se vendar niče ne toži rad in ni pravičnejši noben luksus. Če pa dolžnik zlepa ne plača, če začne zloben sosed kar zlepa voziti po tujem zemljišču in se ne zmeni za noben opomin, se mora prizadeleti napotiti k sodišču, da pride do pravice. Še vedno pa velja pravilo: Justitia regnum fundamentum.

Preiskava proti papirnemu kartelu

Naša javnost je že poučena o najnovejših ukrepih našega papirnega kartela, ki je že četrti v zadnjih treh letih povišal cene, obenem pa je sklenil sporazum z nemškimi kartelom, ki omogoča inozemski industriji velike in neupravičene dobičke samo zaradi tega, da bi naša tvornice lahko obrždale in celo povišale sedanje že itak visoke cene. S tem vprašanjem se ponovno bavi tudi beogradska »Nezavisna tribuna«, ki navaja vsebinske spomenice organizacij konzumentov papirja, naslovljene na ministra za trgovino in industrijo, potem pa nadaljuje: To povišanje cen bo kartel brez dvoma nadalje izvajal, če mu ne bo nihče na pristojnem mestu osposoval pravico na področju papirja. Sicer res obstoji nadalje možnost, da se navzlic visoki carini uvaža papir iz drugih držav, zlasti iz Finske in Švedske. Našemu domačemu kartelu pa je dobro znano, s kakšnimi deviznimi težkočami se borimo in da zaradi teh težkoč ni mogoče uvažati papirja iz deviznih držav. Zato ima proste roke, da postavlja cene papirja kakor želi, samo če izloči nemško konkurenco. Naš kartel je nemški industriji zagotovil znatno povečanje dobičkov, sebi pa levi zaslužek in to vse na škodo domačega dela, naše prosvete in naše države kot največjega konzumenta papirja. Spomenica organizacij potrošnikov papirja prosi trgovskega ministra, da z zakonitimi ukrepi, ki so mu na razpolago v smislu uredbe o kartelih, prepreči tako škodljivo poslovanje kartela. Če pa to ne bi uspelo, naj ukine uvozno carino na papir.

Po informacijah »Nezavisne tribune« se je ministrstvo za trgovino in industrijo že preden je bila vložena navedena spomenica, pričelo zanimati za poslovanje papirnega kartela. Zahtevalo je od pristojnih uradnikov referate in je v kratkem pričakovati, da se prične preiskava proti papirnemu kartelu. To bi bil v resnici edini način, da se ugotovi, ali je delovanje kartela pravilno in v skladu z zakonitimi. Razume se, da bo uspeh odvisen od tega — tako zaključuje »Nezavisna tribuna« — če se bo vodila preiskava tako, kakor treba, in ne v duhu prejšnje prakse, ko so na konferencah o vprašanju cene papirja branili interese kartela nekoli odločno, kakor sami predstavniki kartela. Upati je, da se to ne bo več zgodilo in da bo trgovinsko ministrstvo strogo in objektivno upoštevalo interese potrošnikov in države, ne da bi škodovalo legitimnim interesom industrije.

Glede na gornje informacije beogradskega lista je potrebno informirati javnost o tem, kakšne možnosti ima oblastvo, da onemogoči zlorabo monopolnega položaja od strani kartelov.

Po kartelni uredbi se morajo kartelne pogodbe predložiti zaradi vpisa v kartelni register, poslovanje kartelov pa nadzira trgovinsko ministrstvo. Karteli morajo kontrolnemu oblastvu pošiljati vsa poročila in dajati vse podatke, ki se od njih zahtevajo. Ministrstvo lahko vsak čas odredi pregled poslovanja kartela, njegovih organov in tudi pregled v kartelu včlanjenih podjetij. Če se izkaže, da je izvajanje kartelne pogodbe ali posameznih določb in ukrepov škodljivo za koristi narodnega gospodarstva, za obče narodno

še nekaj v tej zvezi. Pri današnjih razmerah se je bati, da bodo demagogi začeli povišanje pravih stroškov pripisovati odvetnikom. Resnično na ljubo bodi povedano, da je ministrstvo pravde s pravilnikom od 6. febr. 1936 znižalo odvetnikom posebno v malih zadevah tarifo na 1/3, medtem ko svoje zahtevke stalno zvišuje.

Ponovno so poudarjali in še poudarjajo finančni in gospodarski strokovnjaki, da je fin. politika države, ki povišuje vedno le takse ali užitne zgrešene, ker je to zvišanje nebitnega pomena, poleg tega pa nesocialno in le udarec v vodo. Ako se neprestano zvišujejo takse, se bodo ljudje pač manj tožili in država bo prikrajšana ravno tam, kjer je računala na lepe dohodke. Celo finančno zakonodajo bi bilo treba postaviti na drugo podlago in uvesti bolj pravičen davčni sistem. Druge bolj nazadnjaške države imajo v obliki dohodnine davek, ki je res progresiven in adata predvsem velike in največje dohodke, medtem ko dopušča naš davčni sistem, da se ravno oni, ki imajo največje dohodke izogibajo obdavčenju, odn. plačajo samo 1 vrsto davka ter jim ostane ogromen dohodek, ki ni s ničimer prizadet. So ljudje, ki imajo milijonske dohodke od državnih papirjev in sploh ne plačajo davka. Nekdo ima n. pr. v Zagrebu 50 hiš, ne da bi se počel s kako obrtjo. Od milijonskih dohodkov teh hiš ne plača odstopno mnogo več davka, kakor hišni posestnik, ki ima le eno hišo. Njegovi čisti dohodki po odbitku zgradarine znašajo letno okrog 3 milijone, od katerih ne plača nobenega drugega davka.

Ni dugo, ko so časopisi poročali, nekateri iz Beograda celo z neidm ponosom, da šteje Beograd 2.000 milijonarjev, od katerih mnogi zapravljajo denar v tujih letoviščih in kopalnicah. Ti po vedni s spekulacijo pridobivajo milijoni bi lahko dali pri uvedbi progresivnega davka na velike dohodke državi bregati prav lepe zneske in ne bi bilo treba iskati nesocialnih drobtin z zvišanjem različnih taks in konsumnih davčnin. Pri varovanju poštenega čistotnega minimuma bi lahko država gospodjevala vse svoje obveznosti, izpolnila državno obrambo ter izvedla potrebno zavarovanje malega človeka, zlasti kmeta in kmečkega delavca za bolezen, nesrečo in starost.

Kudno in nerazumljivo se nam zdí, da g. narodni poslanci nimajo toliko iniciative, da bi zahtevali pravično davčno reformo. Še je čas, da se za to poborjajo in ukrenejo, kar je nujno potrebno, sicer jih utegne čas prehiteti in potem bo prepozno.

21.9 na 209.8 milijona din (lani je smatral ob istem datumu 6165.5 milijona din), s čimer smo dosegli novo najvišje zabeleženo stanje. Obveznosti na pokaz so se istočasno zmanjšale za 17.4 na 1694.5 milijona din (lani 2268.1); predvsem so nazadovale živorne naložbe, ki so se skrčile za 63 na 857.3 milijona din (lani 1103.4).

Menična in lombardna posojila, ki so se prejšnji teden povečala za 86 milijonov, so v prvem tednu avgusta nazadovala za 17.0 na 1842.8 milijona din (lani 1570.2). Do povečanja obkoka je v zadnjih dveh letih prišlo le deloma zaradi naraščanja posojil, predvsem pa zaradi pretvarjanja živornih naložb v efektivni denar, zato so privatne živorne naložbe 8. t. m. dosegle izredno nizko stanje. Očitno je vse to v zvezi s odkupom letine, zlasti pšenice, za kar je potrebna gotovina.

Zlata in devizna podlaga se je tudi v prvi četrtini avgusta, kakor običajno, povečala za 0.3 na 1922.2 milijona din (lani 1838.9) devize, ki se ne vtejejo v podlago, pa so narasle za 15.2 na 518.1 milijona din (lani 386.6). Postavila raznih aktiv, kjer se knjižijo tudi nezakazane devizne rezerve, se je v prvi četrtini avgusta povečala za 23.8 na 2351.3 milijona din.

Vrednost zlata podlage skupaj s oficialno premito je znašala 8. t. m. 2470 milijonov din, kar predstavlja nasproti obkoku bankovcev in obveznostim na pokaz kritje v višini 27.23% (prejšnji teden 27.24%).

Ustanovitev podružnic DHB v Zedinjenih državah

Iz Beograda poročajo, da bo te dni odpoval v Ameriške Zedinjene države podpredsednik Državne hipotekarne banke in predsednik Privilegirane agrarne banke dr. Stjepan Barić. Njegovo potovanje je v zvezi z namero uprave Državne hipotekarne banke, da v Zedinjenih državah ustanovi svojo podružnico, ki bo imela predvsem nalogo, olajšati denarne pošiljke naših izseljencev v domovino s posebnim ozirom na slabe izkušnje, ki so jih imeli naši izseljenci z nekaterimi denarnimi zavodi. Denarne pošiljke naših izseljencev so se v letih krize sicer zmanjšale, vendar še danes predstavljajo važno postavko v naši plačilni bilanci z inozemstvom. Leta 1935. so pošiljke naših izseljencev v inozemstvu padle na 192 milijonov din, lani pa so dosegle zopet 298 milijonov din, lani pa so znašale 235 milijonov din. V svojem letnem poročilu se Narodna banka dotika tega vprašanja in pravi med drugim, da je potrebno z organizacijo dotoka tega denarja zagotoviti predvsem pravičen dotok ustrežajočih deviz. Iz beogradskega informacij ni točno razvidno, ali gre za ustanovitev prave podružnice ali samo agencije, ki bi bila priključena kakemu že obstoječemu denarnemu zavodu.

Pred povišanjem odkupne cene za zlato

V zvezi z ukinjenjem prisilne odaje izvoznih deviz po oficialnem tečaju smo na tem mestu že 1. avgusta opozorili, da pridejo s tem ukinjenjem do polne veljave vsilji tečaj na svobodnem trgu in da bo morala slediti tudi prilagoditev odkupne cene za zlato, ki znaša sedaj okrog 50.000 din za kg čistega zlata, medtem ko bi morala odkupna cena znašati nekaj manj nego 60.000 din. Sedaj poročajo iz Beograda, da bo v kratkem izdana odločba o povišanju nakupne cene za zlato, zlasti za zlato kovance. Novo ceno bo določila Narodna banka v soglasju s finančnim ministrom. Ta prilagoditev odkupne cene za zlato inozemski pariteti na podlagi svobodnih deviznih tečajev ima predvsem namen, onemogočiti trgovino z zlatom na črni borzi. Nove odkupne cene bodo objavljene prihodnji teden.

GLAVNA KOLEKTURA DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE

A. REIN IN DRUG
Zagreb,
GAJEVA 7. Ilica 15.
obvešča neobvezno:

Pri današnjem žrebanju V. razreda 38. kola državne razredne loterije so bili izžrebani sledeči dobitki:

DIN 200.000.— št. 70781, kupljena pri nas
DIN 80.000.— št. 76905, kupljena pri nas
DIN 60.000.— št. 15550 13639 72438
DIN 50.000.— št. 75271, kupljena pri nas
DIN 40.000.— št. 50494 75364 kup. pri nas
DIN 30.000.— št. 13529 43820 63516
DIN 24.000.— št. 24581 71376 75247
DIN 20.000.— št. 12044 23834 52975 64417 98197

DIN 16.000.— št. 6406 49048 98088
DIN 12.000.— št. 1626 25011 63517 73925

PO DIN 10.000.—
15277 17648 33992 34937 37936 46163 47246
52995 66770 78407 88272 88404 90727 95911

PO DIN 8.000.—
2634 5864 6005 18782 23957 28981 35112
35306 54720 55088 59350 69730 70763 75300
77213 94715

PO DIN 6.000.—
4856 31209 32644 35625 47404 53029 54811
55741 55963 56956 68182 67225 74954 75699
75901 80933 84341 88395 96864

PO DIN 5.000.—
97 3197 3765 70011 10504 18857 34439
35134 36342 47286 61591 65385 71849 74679
75338 76200 78946 94524 95639

PO DIN 4.000.—
733 2950 4087 5768 7403 8841 10123
11081 8715 11087 15871 18108 18326 19376
19585 32190 34774 38343 38886 41830 42737

PO DIN 2.000.—
46142 48746 50901 51303 51694 55608 58000
59483 65780 67324 68170 68247 68912 72339
72367 73478 79732 81217 84768 85525 90096
91927 92145 96546 98703 62402 70426.

Razen tega je bilo izžrebanih še 2300 števil dobitkov po din 1.000.—

Prihodnje žrebanje V. razreda bo 14. t. m. Popolno uradno listo dobitkov, izdano in kontrolirano od same državne razredne loterije, torej brez vsakih pogreškov, pošljemo vsakomur na zahtevo.

Za pravilnost števil, zaradi telefonskega prenosa tvrdika A. Rein in drug ne nosi odgovornosti.

Insolvenca nizozemske banke Mendelsohn

Ze včeraj smo na kratko poročali, da je v Amsterdamu ustavila plačila tamonjska banka Mendelsohn & Co. Plačilne težkoče pri tej banki, ki je imela najtemnejše zveze z Londonom in Parizom, so prišle za široko javnost nepričakovano. Banka je sama prijavila nezmožnost plačila, nakar je bila v petek postavljena prisilna uprava. Vidno viogo je banka Mendelsohn igrala v povojnih letih pri emisiji raznih francoskih in belgijskih državnih posojil. Vest o insolventci banke je izzvala znatno nervoznost zlasti na amsterdamski efektini in devizni borzi.

Banka Mendelsohn je pred vojno imela svoj sedež v Nemčiji, kjer jo je ustanovil Moses Mendelsohn, po vojni pa je prenesla svoj sedež v Amsterdam. Tu je banka razvila do največjega privatnega kreditnega zavoda v Evropi. Leta 1926 si je ta banka pridobila mnogo zaslug za stabilizacijo francoskega franka. Tudi v zadnjem letu je vidno sodelovala pri transakcijah v zvezi z izvedbo finančnega programa francoskega finančnega ministra Reynauda. Še pred dvema mesecema ni nihče dvomil o solidnosti zavoda, dokler ni nenadno umrl glavni solastnik banke dr. Mannheimer. Ta se je šele pred meseci poročil in takrat se je poročno svečanosti udeležil tudi francoski finančni minister Reynaud. Takoj po smrti dr. Mannheimera (baje je napravil samomor) so se pričele širiti vesti, da v banki ni vse v redu. Prišlo je do odpovedi raznih kreditov, kar je povzročilo nelikvidnost. Kakor zatrjujejo, so nekatere zadnje emisije tega zavoda slabo izpadle in je morala banka sama prevzeti znaten del zadolžnic, ki jih je emitirala. To pa banki ni prineslo samo izgube, temveč tudi poslabšanje likvidnosti.

Gospodarske vesti

— Tudi trgovinski osek Zbornice za TOI bo razpravljal o akciji za ustanovitev ločenih zbornic. Poročali smo že o bližnji ustanovitvi posebne obrtne zbornice in o možnosti ustanovitve posebne industrijske zbornice, o čemer bo prihodnji teden razpravljali industrijski osek zbornice. Kakor doznajamo, je za prihodnji teden sklicana tudi seja trgovinskega odseka. Na dnevnem redu te seje je razprava o akciji za ustanovitev posebne obrtne in posebne industrijske zbornice ter o stališču, ki naj ga trgovinski osek zavzame glede na te akcije. Znano je, da je trgovinski osek vedno zastopal stališče skupnosti.

— Turistični sporazum s Italijo. Nedavno smo poročali, da je bilo pri zasedanju jugoslovensko-italijanskega stalnega gospodarskega odbora v Rimu rešeno tudi vprašanje lir za naše turiste, ki potujejo v Italijo, ker je prišlo do izbrpanja terjatve Narodne banke v lirah za turistični promet. Sedaj poročajo iz Beograda, da je bil med Narodno banko in pristojno italijansko ustanovo v Rimu dosežen sporazum o turističnem prometu med Jugoslavijo in Italijo. Po tem sporazumu bodo italijanski turisti pri denarnih zavodih v Italiji vplačevali lire in jim bodo naši denarni zavodi na osnovi potrdil italijanskih zavodov izplačevali dinarje. S tem vplačili italijanskih turistov pa bo obenem zagotovljen potreben znesek v lirah za naše turiste, ki potujejo v Italijo.

— Zavarovanje delavcev in nameščenov — zbirka zakonov, uredb, naredb in pravilnikov. Za praktično izvajanje delavsko-nameščenškega zavarovanja je nepogrešljiva zbirka zakonov, novel, naredb in pravilnikov, ki urejajo gradivo te vrste zavarovanja. Tako zbirko smo že davno pogrešali. Zakona o zavarovanju delavcev iz 1. 1922. že ni nikjer dobiti. Brez priročne zbirke takih predpisov je otežkočeno tudi nadzorstvo nad tekočim poslovanjem zavarovalnih ustanov, kar večkrat pomeni nepopravljivo škodo. Zato bo v jesei izšla zbirka zakonov, novel, naredb in pravilnikov s praktičnimi tabelami in preglednim stvarnim kazalom o delavsko-nameščenškem zavarovanju, in sicer na približno 350 straneh velike osminke. Zbirko je uredil ravnatelj Okrožnega urada za zavarovanje delavcev dr. J. Bohinjec. Interesente opozarjamo na to zbirko in jim priporočamo, da si knjigo v prednaročilu zagotovijo, ker bo knjiga izšla v omejenem številu izvodov. V zbirki je v pregledni obliki zbrano vse, kar je važno za zavarovanje, delodajalce, urade in oblastva, strokovne organizacije, odvetnike, bolnice, zdravniške itd.

— Tuja plačilna sredstva za delegacije, ki potujejo na kongrese v inozemstvo. Valutni odtok v finančnem ministrtvu sporoča: Pogosto se zgodi, da se posamezne javne in zasebne ustanove obračajo

Zdravilno delovanje Rogaške mineralne vode: Pri zaprtju stolice

deluje izvrstno, ugodno in brez draženja voda vrelica Donat. To vodo je treba piti hladno, najprej zjutraj in sicer na tešče ter nato še približno pol ure pred vsako jedjo po 200—300 g. V teh primerih je treba vodo hitro izpititi!

jo na finančno ministrtvo, da bi dobile pooblastilo za nakup tujih plačilnih sredstev za delegate, ki potujejo na razne kongrese v inozemstvu. Tuja plačilna sredstva za potovanja v inozemstvo se z vidiranim potnim listom, kakor tudi s posebnim dovoljenjem fin. ministrtva nabavljajo po pravilu pri pooblaščenih zavodih in menjalnicah, ki pa zaradi močnega povpraševanja v zadnjem času nimajo možnosti, da bi takoj krije vse potrebe, pa zlasti če gre za države, ki imajo svobodno devizni promet. Razne ustanove se zaradi nujnosti potovanja pogosto obračajo na Narodno banko, da bi jim izdala potrebne valute in devize za potovanje svojih delegatov. Ker pa služijo sredstva Narodne banke izključno za najnujnejše potrebe države, opozarja tu fin. ministrtvo vse ustanove, da se v takih primerih pravčasno obrnejo na bančni in valutni odtok fin. ministrtva za dovoljenje za nakup tujih plačilnih sredstev, da bi tako imeli čas za pravčasno nabavo valut pri pooblaščenih bankah in menjalnicah. Ob enem opozarja fin. ministrtvo, da bo zaradi pomanjkanja tujih plačilnih sredstev za potovanja v tujino (potovanja na kongrese in podobno), izdajala taka dovoljenja samo v primerih skrajne potrebe.

— Dobave. Državni rudnik v Kakmju sprejema do 16. t. m. ponudbe za dobavo 500 vijakov za vezanje jermen, do 23. t. m. za dobavo 5 komadov ponjaj (cerade), 300 m litih železnih cev in spojnice za tračnice. Štab mornarice kraljevine Jugoslavije v Zemunu sprejema do 14. t. m. ponudbe za dobavo aluminijastih cev, do 19. t. m. za dobavo 5 ton belih krp za čiščenje in 5 ton pisanih krp za čiščenje. Direkcija drž. železnice (strojni odtok) v Ljubljani sprejema do 16. t. m. ponudbe za dobavo 52 parov cokolj z lesenimi podplat. Hidrografijski institut mornarice v Splitu sprejema do 20. t. m. ponudbe za dobavo raznega pisarniškega papirja in drugih pisalnih potrebščin. Uprava vojnotehničnega zavoda v Kragujevcu sprejema do 18. t. m. ponudbe za dobavo raznega instalacijskega materiala in kartonskih kapsul, do 25. t. m. za dobavo nafte, petroleja, plina in bencina, do 29. t. m. za dobavo konopnega blaga, do 7. septembra pa za dobavo konstruktivnega in orodnega jekla.

— Dobave. Državni rudnik v Vrđniku sprejema do 24. t. m. ponudbe za dobavo električnega materiala. Dne 16. avgusta bo pri vojnotehničnem zavodu v Zemunu licitacija za dobavo mehaniške steklene posode, plutovinastih zamaškov ter raznih lončkov za mast; 17. avgusta bo pri štabu za utrjevanje v Ljubljani II. odtok licitacija za dobavo bencinskih pumpnih agregatov, 21. t. m. pri štabu odseka za utrjevanje št. 4 v železnih licitacija za dobavo mesa, 14. t. m. pa pri komandi v škofji Liki licitacija za dobavo govejega mesa.

Borze

Pretekli teden je znašal devizni promet na ljubljanski borzi 9.86 milijona din nasproti 8.04, 9.26, 13.12 in 10.09 milijona din v prejšnjih štirih letih. Na deviznem trgu ni bilo večjih sprememb.

DEVIZE
Curtis. Beograd 10. Pariz 11.7350, London 20.7375, New York 44.125, Bruselj 75.30, Milan 23.30, Amsterdam 237.15, Berlin 177.75, Stockholm 106.9750, Oslo 104.2750, København 92.6250, Sofija 5.40, Praga 15.1750, Varšava 83.40, Budimpešta 87, Atene 3.90, Bukarešta 3.25.

Blagovna tržišča

ČITO
Chicago, 12. avgusta. Začetni tečaj: pšenica: za sept. 64.25, za dec. 64.125, za maj 64.50; korusa: za sept. 43, za dec. 42.25, za maj 45.

BOMBAJ
Liverpool, 11. avgusta. Tendence mrlna. Zaključni tečaj: za avg. 4.64, (prejšnji dan 4.67), za dec. 4.37 (4.39).

Nemški izgledi v vojni

Nemški listi poročajo, da je pred kratkim izdal pod tem naslovom Madžar Ivan Lajos knjigo, ki so jo madžarske oblasti zaplenile, vendar šele potem, ko je že doživela sedem izdaj. Nemški listi prinašajo dalje izvlečke iz navedene knjige in pobijajo Lajoseve podatke in zaključke o moči nemške vojske. Tako zavračajo predvsem Lajosevo trditve, da bi bila Nemčija pripravljena samo na tako zvano »bliskovito vojno« in da za dolgotrajno vojno ni, ma dovolj sredstev. Lajos med drugim trdi, da so nemški vojaški krogi organizirali nemško vojsko v skladu s svojo domnevo, da bo bodoča vojna trajala največ šest tednov. V pobijanje te Lajoseve trditve se nemški listi sklicujejo glede nemške voja. Ške pripravljenoosti na izjave mnogih inozemskih vojaških strokovnjakov, zlasti italijanskih. Prav tako zavračajo številne podatke prof. Lajosa o nemškem letalstvu, zlasti njegovo navedbo, da je Nemčija zasedbo Češke in Moravske zasela samo 700 letal, medtem ko jih samo Rusija letno lahko proizvađa do 8000 in v primeru potrebe to svojo letalsko produkcijo lahko celo potroji. Netočno je tudi, pripominjajo nemški listi, da bi Nemčiji primanjalo delovnih moči in da se že sedaj kažejo težkoče v preskrbi armade. Še posebno ostro pa zavračajo nemški listi Lajosevo trditve, da bi bil nemški vojni material slab, češ da se je to pokazalo zlasti pri podmornicah, ki jih je Nemčija dobavila Turčiji. Nemški listi zatrjujejo, da so Turki sami pokvarili dobavljene ladje, to pa s svojo nespretnostjo in neznanjem v manevriranju s podmornicami.

»Lajoseva afera« je imela te dni svoj epilog tudi v madžarski zbornici. Kakor

poroča službeni organ madžarske vlade »Pester Lloyd« z dne 10. t. m. je desničarski poslanec Koloman Ratz vložil zaradi Lajoseve knjige interpelacijo na ministrskega predsednika grofa Telekija. Ta mu je nanjo odgovoril v sredo 9. t. m. Na očitke, da je bila knjiga zaplenjena šele po sedmi izdaji, je grof. Teleki odgovoril: »Čim je knjiga izšla, sem naprosil odemškega poslanika, naj mi pri morebitni zaplenbi knjige pomaga s tem, da me informira, v koliko so podatki prof. Lajosa netočni. Prosil sem ga za tri stvari: predvsem za izjavo, ali so v knjigi netočni citati; potem za izjavo, ali so v knjigi citati iz knjig, ki niso izšle v Nemčiji; ter končno za izjavo, ali so v knjigi citati, ki so v nasprotju s celotnim tonom ali zaključki citiranih knjig. Pričakoval sem, da mi bo ta tehnična pomoč olajšala polzvedbe, ki bi jih bilo na Madžarskem težje izvesti. Do danes pa nisem prejel nobenega odgovora na stavljena vprašanja. Med tem je državni tožilec v Pečuhu že sam odredil zaplenbo knjige.«

Poslanec Ratz je prekinil Telekijeva izvajanja s naslednjo pripombo: »Toda medtem je knjiga doživela že sedem izdaj in prešli so jo v zaprtih ovojih tudi vsi državni uradniki.« Na to pripombo je grof Teleki še dostavil:

»Ni to edina knjiga in tudi ne z naslovom knjige opremljena propagandna brošura, ki so jo državni uradniki v zadnjem času prejeli v zaprtih ovojih. Prav to dokazuje, da se s navadnimi sredstvi ni razpošiljala. Da pa je ta knjiga dvignila toliko prahu, ni razlagam bolj z veliko občutljivostjo ljudi kakor pa z zanimivostjo njene vsebine...«

Ognjemet na Stadiou, jutri v ponedeljek 14. t. m. ob 9. zvečer, bo pravi dogodek za Ljubljano. Spored ognjemeta je tako pester ter tudi tako lepo izbrani, da enakega še ni bilo v naši državi. Vstopnice se dobe v kongresni pisarni (Gospodarska zveza), Tyrševa cesta 29, in na dan priveditve zvečer pri blagajnah pred vhodi v Stadiou. Cene: sedeži 10 din, stojišča 5 din, za gasilce v kroju 3 din.

Požari in gasilstvo v stari Ljubljani

Splošne življenjske in javne razmere v stari Ljubljani so bile kaj enostavne in preproste. Naši domači zgodovinarji, kakor Valvasor, Dimitz, pl. Radics, Vrhovec in Vrhovnik so nam ohranili poleg raznih zanimivosti tudi poročila o požarih in gasilstvu v stari Ljubljani, še proti koncu 18. stoletja je bila marsikatera hiša v našem mestu s škodami in deskami krita, da o predmetih v tem pogledu niti ne govorimo. Ljubljanski magistrat se je sicer, kolikor moremo zasledovati njegovo zgodovino, na vso moč trudil, da bi zmanjšal požarno nevarnost v mestu ter je v ta namen, n. pr. hišnim gospodarjem, ki so hoteli kriti svoje strehe z opeko, popustil pogosto polovico, vedno pa tretjino prodajne cene za opeko, vendar je bilo proti koncu 18. stoletja v mestu še mnogo škodastih streh, kar je dognala posebna poizvedovalna komisija. Od šentpeterskega mostu naprej pa ni bilo niti ene hiše, ki bi bila krita z opeko, vse strehe so bile slamnate. Tudi v ostalih predmestjih Ljubljane ni bilo nič boljše.

V takem mestu je bila požarna nevarnost seveda zelo velika. Zato se danes nikakor ne moremo čuditi, če so ob takratnih požarih pogosto izginili celi mestni deli in okraj v plamenih. In taki požari v Ljubljani v preteklih stoletjih niso bili baš redki. Ljubljanska kronika nam poroča o velikem požaru leta 1630. Na veliki petek ponoči. Ogenj je povzročil neki mladenič, ki se je vračal od pastjanske procesije ter je odvrnil gorečo bakljo, ne da bi jo prej pogasil. Požar se je kakor blisk razširil in uničil ves jugovzhodni del mesta. Nesreča

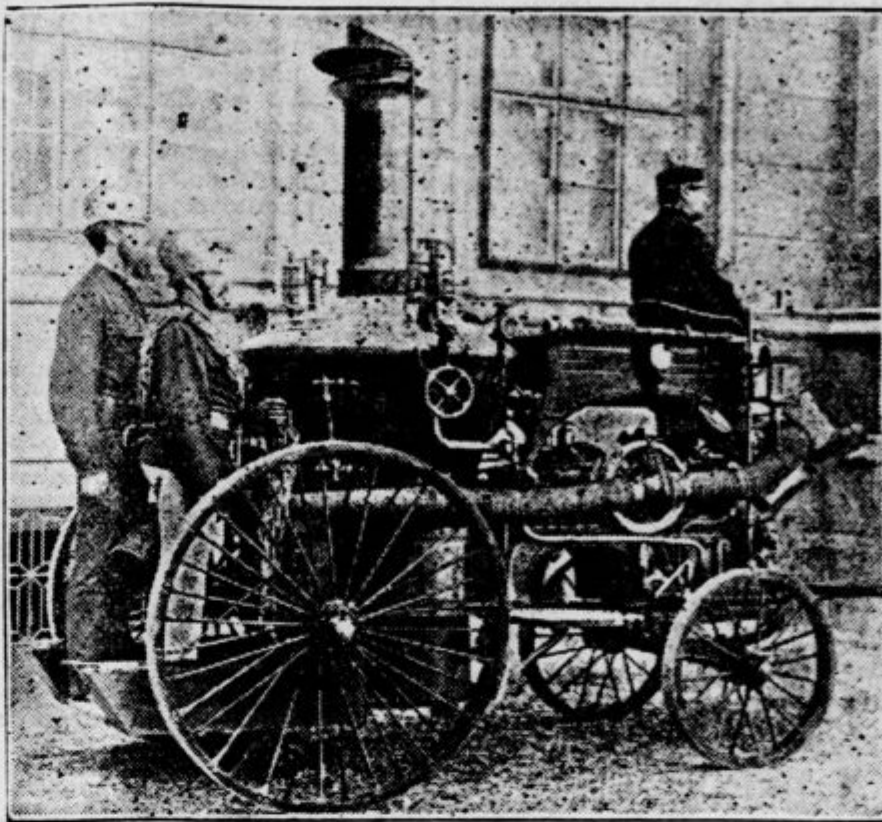
Tudi takrat je bila velika skrb meščanov zaradi bližnjih smodnišnic. V letu 1774. je nastal 28. junija popoldne v Krakovem požar, ki se je v kratkem času razširil na vse predmestje, nato pa je preskočil tudi na desni breg Ljubljane. Vse hiše med Gradom in Ljubljano, 139 po številu, pa tudi cerkvi sv. Jakoba in sv. Florijana ter kapela sv. Rozalije, ki je stala na stiku današnje rebi in Ulice na Grad, so postale žrtev strašnega požara. Vročina je bila tako silna, da je začel goreti hodnik pri velikem stolpu smodnišnice na Gradu. Ko so ljubljanski meščani to zapazili, so popolnoma obupali. Razbegnili so se na vse vetrove ter so rajši žrtvovali svoje domove plamenom, da bi si rešili vsaj golo življenje. Ko so se ljudje vrnili domov, so našli le še prazna pogorišča. Mesec dni pozneje je divjal enako hud požar v Trnovem, ki je uničil 140 hiš. Ta dva požara sta bila najhujša, kar jih pominja ljubljanska kronika. Šest let nato je ogenj spet vpepelil 19 hiš.

Ljubljanski meščani so že takrat mislili na to in ukrepali, kako bi se odvrnila take nesreče. Že leta 1544 je bilo strogo prepovedano, da bi vozili večje množice sena v mesto. Ljubljanski magistrat je vzdrževal na Gradu posebno čuvaja, ki je moral, čim je bila ura na večjem zvonu, ponoviti udarce na manjšem zvonu. To je moral delati zlasti zato, da je na ta način dokazal svojo čuječnost podnevi in ponoči. Kadarkoli in kjerkoli se je pojavil požar, je moral čuvaj na Gradu začeti biti plat zvona ter izvesti proti onemu mestnemu delu, kjer je gorelo, podnevi rdečo zastavo,

prodajali ter so se hoteli vmešavati z nepotrebnimi in neumestnimi nasveti, so morali odstraniti. Kadar je gorelo v mestu, so morali tudi izven mestnega obzidja stanujoči, n. pr. Trnovčani, priti na pomoč. Priti so morali na magistrat ter

prevzeti tamkaj vseče vedrice in štiri velike plahete, katere so morali položiti na strehe sosednih hiš in jih stalno močiti. Peki in njihovi pomočniki so donášali v vedricah vode. V mestni gasilni ahrambi so vedno stali štiri je z vodo napolnjeni sodi in brizgalna. Ponje je morala priti zadruška voznikov. Med požarom so morali ti ljudje dovažati vodo, sicer so bili kaznovani s 25 udarci s palico. Kdor je prišel prvi na kraj ognja, je dobil nemški tolar; kdor je pripeljal prvi sod vode, je dobil dva goldinarja, za drugi sod poldrug goldinar, za ostale sode pa po en goldinar. Tako je bilo ljubljansko gasilstvo že pred 300 in več leti, takratnim razmeram primerno, zelo dobro razvito.

R. D.

Prva parna brizgalna

Padli koroški borci so dobili spomenik na Uršlji gori

Postavila ga je slovenjegraška Legija koroških borcev

Slovenj Gradec, 12. avgusta. Ko je leta 1918 končala svoje življenje osvojevalna mačeha našega ljudstva, avstro-ogrska monarhija, so nekateri bivši vojaki, ki so komaj odložili orožje iz svojih rok, odhiteli ojačani z mlajšimi prostovoljci na severno mejo, kjer je pretila nevarnost, da nam tuja sila vzame zemljo, ki je bila in bo na veke naša.

mačje LKB, Slovenj Gradec. Predsednik krajevne organizacije dr. Maks Pohar se je v lepih besedah spominjal vseh onih, ki so dali za varnost naše severne meje svoje življenje ter naprosil gospoda dr. Meška, da izvrši blagoslovitev križa. Po izvršitvi svečanega obreda se je pričel velik tabor bivših borcev, kateremu je prisostvovalo

V bojih, ki so se vršili od novembra 1918 do junija 1919, je padlo nad 300 naših borcev. Teh padlih borcev se spominja naš narod s hvalažnostjo v svojih srečih. Da se jim da viden dokaz naše ljubezni in hvalažnosti, se jim postavljajo spomeniki. Tak spomenik, ki naj priča poznim rodovom hvalažnost naroda, je bil pred leti postavljen v spomin junaškega borca nadporočnika Malgaja na Tolstem vrhu pri Guštanju. Tudi v Črni, Šoštanju, Braslovcah in drugih krajih so bili postavljeni vidni spomeniki padlim žrtvam.

V lepem in prijaznem Slovenjem Gradu živahno deluje krajevna organizacija Legije koroških borcev, ki je te dni postavila veličasten spomenik svojim padlim tovarišem na širom domovine znani Uršlji gori (1696 m).

Svečano odkritje spomenika se je izvršilo na prav veličasten način. V soboto se je zbralo na Uršlji gori nad 150 koroških borcev, ki so v pozni večerni uri priglžali mogočen kres, viden po vseh krajih obirnega okraja. V prijateljskem sožitju so obujali spomine na nekdaj dni ter se nato podali k počitku. V lepem nedeljskem jutru so se zopet zbrali, pridružili so se jim pa še tekom noči došli tovariši iz Ljubljane, Guštanj, Šoštanja, Mežice in drugod. Zbrali so se v starodavni cerkvi vrh Uršlje gore, kjer je opravil spominski obred v počastitev vseh padlih koroških borcev, dr. Meško iz Maribora. Pri maši je pod vodstvom tajnika Legije iz Šmartne pri Slovenjem Gradcu, I. Krpača, prepeval odlični moški zbor, sestavljen iz samih koroških borcev. Po cerkvenem opravilu so se podali udeleženci pred spomenik, ki je postavljen v obliki 5 metrov visokega križa, stoječega na mogočnem podstavku v kamnu in v katerega so vklesana imena padlih borcev iz območja krajevne organi-

— Pri ljudeh, ki jih pogosto nadleguje zapeka, vsled česar imajo vrenje v želodcu in črelih, pospešuje se temeljito čiščenje celotnega prebavila s čašo naravnega »Franz-Josefove« grenke vode, zaužite zjutraj na tešče. Z uporabo »Franz-Josefove« grenke vode se naglo odstranja belina z jezika, ki se nakopiči vsled zapeke, obenem se pa doseže tudi boljši tek.

Ženska hvala

razkraja čez
noč nesnago
v perilu!

nad 300 oseb. Zbor je v prisrčnih besedah pozdravil predsednik dr. Pohar ter predvsem izrazil veselje bivših borcev, ki so se po tolikih letih zopet sestali na Uršlji gori ter se zahvalili vsem, ki so od blizu in daleč prišli, da počaste spomin padlih koroških junakov. Nato je kot prvi spregovoril zastopnik Zveze legionarjev in Zveze Malstrovih borcev, g. Cimerman. V daljšem govoru je razvil program Legije zastopnik glavnega odbora iz Ljubljane, tovariša Mohar, nato pa so izpregovorili še g. Šmit za Slovensko planinsko društvo in Ciril-Metodovo družbo ter zastopnika koroških borcev iz Guštanj in Št. Janža.

Po govorih, katere so navzoči z navdušenjem sprejeli, je v imenu borcev položil na vnožje spomenika dr. Pohar krasen venec ter je pri tem poudaril, da bivši koroški borci niso in ne bodo pozabili svojih tovarišev, s katerimi so se ramo ob ramo borili pred dobrimi 20 leti. Padli tovariši naj uživajo po prestanem trpljenju večni mir, nam vsem, posebno pa našim mladim, naj bodo vzor, ker se mora zavedati, da smo močni le tedaj, če smo pripravljeni za domovino umreti. Če se bomo vsi, brez izjeme, ravnali po tem geslu, se bodo lahko izpolnile besede, katere je ob neki priliki spregovoril naš legendarni junak pokojni general Maister:

O, jas ne spim,
le čakam čas, le čakam Vas...

Zmagovalci v tekmovanju za kraljev meč nastopijo

Sokol v Podnartu razvije na praznik svoj prapor

Sokolsko društvo v Podnartu si je v okviru dela za Petrovo petletko zastavilo kot cilj zgraditev letnega telovadišča, za katero si je preskrbelo primeren prostor, ki ga sedaj preureja, da bo služil svojemu namenu. Tu si bo naša mladina krepila mišice in črpalna na svežem zraku zdravje za borbe, ki jo čakajo v življenju. In na praznik 15. t. m. bo zaplapolal v vetru prvič ponosni prapor sokolstva v tej edini. Besede našega Gorenjca prvaka pesnikov na našem Parnasu, Prešerna, »Največ sveta otrokom sliši Slave« so vitkane z zlatimi črkami na rdečem polju v ta prapor kot bodrilo in opomin za našo

stavo, nakar bo novi prapor otvoril povorko, v kateri bodo stopale strunne sokolske vrste.

Po javnem telovadnem nastopu bo narodna zabava, pri kateri bo sodelovala godba plan. polka z izbranimi točkami. Ker je telovadišče v neposredni bližini postaje, pričakujemo obiska z vseh krajev. Vljudo vabimo vse brate in sestre in naše prijatelje, da nas na Šmarnovo posejijo! Zdravilo!

Sokoli, danes na Brezovico!

Marljivo in žilavo Sokolsko društvo Brezovica pri Ljubljani, ki si je z velikimi žrtvami in poštrevnostjo svojih članov in prijateljev sgradilo ob državni cesti Ljubljana-Planina skromen sokolski dom in uredilo lično letno telovadišče, bo proslavilo danes v nedeljo ta pomemben dogodek s otvoritvijo doma in letnega telovadišča. Za svoj praznik se je društvo marljivo pripravilo in smo prepričani, da bo današnja proslava vsestransko uspešna. Vabimo bratska sokolska društva iz Ljubljane in okolice, da pohitijo danes na Brezovico, da z nami proslavimo ta za nas nadvse važen dogodek. Prihitite v čim večjem številu v krogih in s prapori. Spored slavlja bo nastopen: ob 13. skušnjo vseh oddelkov, ob 14. povorka in otvoritev doma ter telovadišča, ob 15. telovadni nastop vseh oddelkov, nato zabava. Sodeluje godba Sokola I Tabor. Ker so železniške zveze na vsi strani zelo ugodne, pričakujemo danes veliko udeležbo naših prijateljev in sokolstva. Naj vlije danes za vse zavedne Sokole in narodnjake geslo: Vsi k slavnosti Sokola na Brezovico pri Ljubljani!

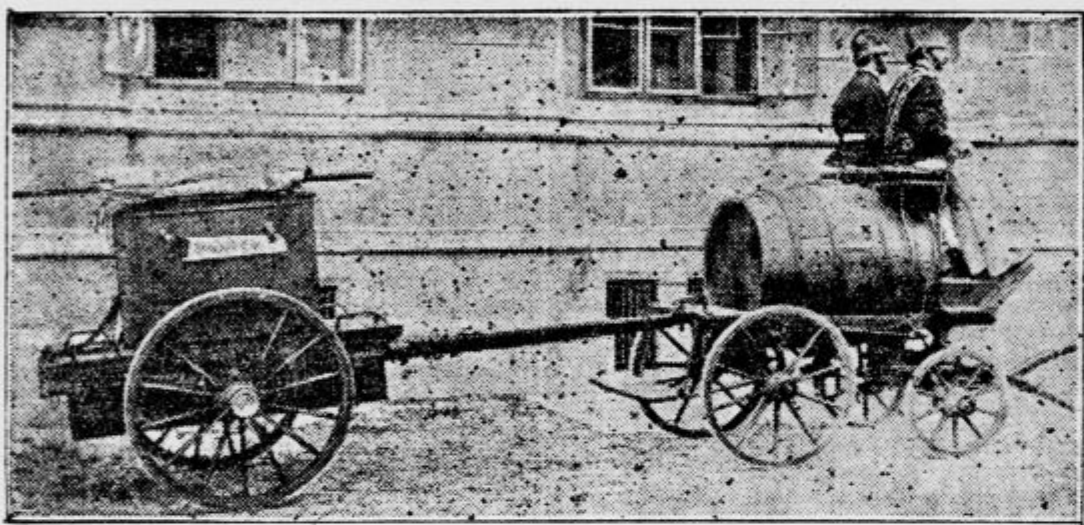
Danes nastop Sokola Ponoviče - Sava

Med tiste sokolske edince, ki potrebujejo moralne in gmočne podpore narodna in sokolska javnost je naš Sokolsko društvo. V društvu imajo večino kmečki prebivalci. Odkar so premeštil z banovinskega veleposredstva državno vzgajališče, primanjkuje pri gas inteligenca, ki je prej pomagala pri delu v društvu. Kljub mnogim zaprekam so pa naše delo ni ustavilo. Šaj imamo lasten Sokolski dom, ki smi ga s prihranki lepo uredili. Sokolski dom je v ponos nam in naši dolini.

Danes bomo imeli javen nastop. Za prireditve se vneto pripravljamo. Položitve bomo obratno pripravili skromnega dela. Prireditve se prične ob 16. Za goste od znanj pripravljamo železniško postajo Savi ali pa Litijo. Zvezo s popokanskimi vladi imamo zelo ugodno.

Na prireditvi bo sodelovala uniformirana sokolska godba iz Trbovelj. Po javnem nastopu priredimo na letnem telovadišču družabno zabavo z ribolovom. Opozarjamo na naš nastop vse zaslavsko in ljubljansko sokolstvo. Naša mlada sokolska edinica trdno pričakuje, da ji bodo ostali zvesti vsi sokolski bratje in sestre in bodo prihitali k nam, da spoznajo naše delo in nas s svojo navzočnostjo vzpodbude za nadaljnje delo.

Ljubljanske in druge izletniške opozarjamo, da lahko združijo prijetnosti nedelje z obiskom našega nastopa. Mačkovna, kjer ima Sokolsko društvo Ponoviče-Sava svoj Sokolski dom, leži ob vnožju poti na Sv. goro. Dopokanski izletniki naj pohite s postaje Sava na Sv. goro k Tomazovi koči, kjer bodo našli zadovoljivo postrežbo, popoldne pa naj se vrnejo do Mačkovne kjer bodo lahko prisostvovali našemu javnemu nastopu.

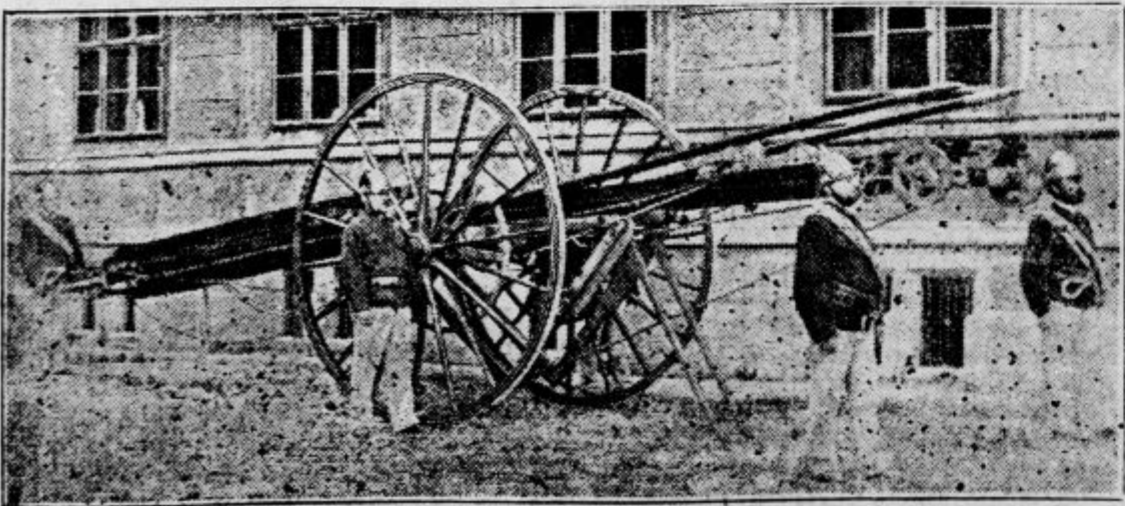

Prva ročna brizgalna s sodom

je bila tem večja, ker je ogenj preskočil tudi na okrogli stolp, ki je stal na severovzhodni strani Gradu. V tem stolpu je bila smodnišnica. Meščani so bili v nepopisnem strahu, nihče ni upal približati se stolpu. Okrog polnoči je iskra padla v smodnik in stolp je s strašnim treskom zletel v zrak. Trideset let pozneje, 19. septembra 1660, je divjal na Starem trgu in v Florijanski ulici hud požar, ki je uničil dvajset hiš. Meščani so bili silno prestrašeni, ne le oni z tega mestnega dela, temveč iz vse Ljubljane, zakaj upravičeno so se bali, da se bo ogenj spet lotil smodnišnice na Gradu, kjer so se nahajale zaloge z več tisoč funti smodnika. Na onem mestu, kjer je zdaj Florijanska cerkev, je stal pred blizu 300 leti velik škedenj. Požar se je prijel tudi tega škedenja, v katerem je bilo polno sena. Med požarom je nastal hud veter, ki je nosil žareče ogorko po zraku, zato je bila nevarnost tem večja. Ves stari del mesta, današnji Stari trg, ki je bil takrat še večinoma krit s škodami, bi mogel postati žrtev strašnega ognja. Na vso srečo se požar ni dotaknil smodnišnice, preteča nevarnost nove eksplozije je bila odvrnjena, mesto pa očuvano od strašne katastrofe. Meščani so sklenili, da bodo postavili v hvalažen spomin na onem mestu, kjer je škedenj pogorel, cerkev v čast sv. Florijana, kar so pozneje tudi zares storili.

Cez šestindvajset let, 23. aprila 1686, je obiskala Ljubljano še hujša nesreča. V teku hude nevihte je popoldne udarila strela na Gradu v cesarsko smodnišnico, v kateri se je nahajalo nad petsto stotov smodnika, mnogo prižgal (lunt), oklepov in ostalega vojnega materiala. Eksplozija je bila tako silna, da je iztrgala stolp z delom sosednjega obzidja iz temeljev ter ga poglajala v neštetihih kosih v zrak. Poslopje je izginilo brez sledu z zemeljskega površja. Železne duri so našli pozneje daleč zunaj na Ljubljanskem polju. Kljub močnemu deževju je začel goreti gozd na Gradu. Zažgale so ga lunte, ki so se obesile na drevesa. Tudi hiše na Starem trgu v Florijanski ulici so začele goreti. Gorje pa mestu, če bi se ogenj lotil tudi obeh ostalih smodnišnic na Gradu, od katerih je bila delna smodnišnica oddaljena le nekaj korakov. V njej pa je bilo spravljeno več tisoč stotov smodnika. Če bi ogenj preskočil tudi na obe smodnišnici, bi bila porušena in vpepeljena skoro vsa Ljubljana. Tu pa so se ojuočili nekateri pogumni meščani; neustrašni so se vzpeli na še gorečo smodnišnico ter so pogasili ogenj.

Se večkrat se je tresla stara Ljubljana za svojro streho, imenje in življenje. Ponoči 1. avgusta 1769 je nastal ogenj v hiši nekakega klobučarja pri sv. Florijanu. Takrat je v tem mestnem delu pogorelo 61 hiš. Komaj pa so začeli odstranjevati ruševine in dovažati novo gradivo, že je nastal 9. septembra istega leta v Rožni ulici ponovni požar, ki je vpepelil še deset hiš.

Prva kolesna na koleseh. To gasilsko orodje je bilo nabavljeno ob ustanovitvi gasilske organizacije l. 1870.

Ob 20-letnici osvobojenja Prekmurja

Murska Sobota, v avgustu
Pred 20 leti, 12. avgusta 1919. je jugoslovanska vojska zasedla Prekmurje in tako priključila deželo kneza Kocjaka k Jugoslaviji ter združila panonske Slovence z brati na Kranjskem in Štajerskem, od katerih so bili ločeni več kot tisoč let. Ljudstvo je povsod s nepopisnim veseljem sprejelo jugoslovansko vojsko, ki je napravila konec enoletnemu nezgodnemu stanju Prekmurcev v borbi s madžarimi in boljševiki. Medtem ko je ostala Slovenija po 28. oktobru

Spomenik legionarjev

1919. v miru in veselju praznovali prvo leto narodnega osvobojenja in združenja s Hrvati in Srbi v eno državo, so Prekmurci živeli v neprestanih homatijah in zaskrbljenih negotovostih, kaj bo s njihovo usodo. V enem letu so izmenjali sedem oblik vladavine in z obudovanja vredno narodno zavestjo vzdržali težavno borbo za svoje osvobodjenje.

Narodna zavest, ki je bila še pred vojno znana, je zlasti med vojno močnejše razgibala ljudstvo in se manifestirala v raznih oblikah. Jugoslovanskih slavnosti 3. novembra 1918. v Ljutomeru in 26. decembra v Gornji Radgoni so se udeležili več sto Prekmurci in poudarjali svojo zahtevno po združitvi s ostalimi Slovenci. Kleklovo »Novinec«, ki so izhajale med vojno v 6000 izvodih, so v poročilu o shodu v Gornji Radgoni natisnile tudi resolucijo prekmurških Slovencev, ki pozdravljajo novo vladno SHS in prosijo, da vzame tudi slovensko Prekmurje pod svoje okrilje. Madžari, ki so dozdaj dopevali Prekmurcem, da niso Slovenci, ampak slovensko govoreči Ogrji, so spremenili taktiko in pošli ljudi med ljudstvo letake v slovenskem jeziku, objubljalajo jim avtonomijo in nazivajo jih »ogrski domovinski Slovenci« in »dregi slovenski bratje«.

Teden svobode

Po prvi dobi Karolyjeve vlad na Madžarskem so Prekmurci doživeli teden dni svobode, ki jim jo je prinesel kapetan Jurisic, doma iz Kaštela pri Splitu. S četo prostovoljcev je 28. decembra zavzel Dolno Lendavo, Beltince in Mursko Soboto. Madžari, ki so poprej razpršili dobrovoljsko legio študenta Josipa Gočine, sedaj kapetana na Jesenicah, prodirajo v istem času iz Srednje Bistrice, so se umaknili. 3. januarja pa so se vrnili z ojačenjem in nenadno napadli Jurisicevo posadko. Padlo je 6 Jurisicevih dobrovoljcev-Sokolov, ki jim je Sokol postavil na pokopališču v Murski Soboti krasen spomenik. V tem tednu svobode je Božidar Sever organiziral »Narodni svet za Prekmurje«, Madžari pa so ga ujele in obsedeli na smrt pred civilnim sodiščem v Győr, kjer se mu je pa po dveh dneh posrečilo uiti iz zaporov.

Ponesrečena mislija dr. Obala

Da pomiri ljudstvo, je madžarska vlada poslala med Prekmurce rojaka dr. Belo Obala kot vladnega komisarja. Ta naj bi z ustanovitvijo dveh okrajnih glavarstev v Gornji Lendavi in v Beltincih ter z raznimi obljubami pridobil prekmurško prebivalstvo za Madžarsko. Obhajal je avtonomijo in slovensko ministrstvo v Budimpešti. Na zborovanju v Beltincih pa je doživel presenečenje: ljudje so začeli vzikati Jugoslaviji in mu onemogočili miren potek shoda. V tej dobi je bil civilni komisar v Murski Soboti bivši učitelj in organizator Vilmoš Tkalec, doma iz Turnišča. V Crenšovcih sta pred vojno skupno z urednikom »Novine« Klekom vršila službo pred oltarjem, po vojni pa je Tkalec kot rezervni nadporočnik najprej prevzel poveljstvo obmejne policije, pozneje pa je kot civilni komisar ostro nastopil proti svojemu nekdanjemu gospodarju. Z letaki je delal propagando proti Jugoslaviji.

Boljševizem v Prekmurju

Ko je v marcu 1919 nastopila na Madžarskem boljševiška doba Bele Kuna, je tudi Prekmurje dobilo boljševiško upravo. Prvi boljševiški prekmurški komisar je postal Viljem Tkalec, ki se je kot minister oblastno vozil po Prekmurju. »Novinec« so postale boljševiške, imele pa so komaj par desetih naročnikov. Boljševiki so imeli pre malo ljudi, da bi popolnoma izvedli svojo organizacijo. Pri direktorijih, ki so jih izvolili v vsaki občini, so ostali na čelu uprave sami domači ljudje, ki so bili sicer pristojni nositi boljševiški rdeči znak, upravljal pa so občino po svoje. Če domači ljudje niso prevzeli funkcij, so dobili tuje sovjeta, ki je potem nasilno postopal z ljudmi. Duhovniki so v tej dobi smeli v šoli učiti katekizem.

Murska republika

Polagoma pa je pričelo prihajati v Prekmurje vedno več nedomačih vojaških sovjetov, ki so strašno izžemali ljudstvo in demoralizirali domače boljševiške voditelje, da ne izvršujejo boljševiških naredb. Tkalec se je hotel prostovoljno umakniti, ker so mu pa vojski objubil zvestobo in pomoč, je začel zbirati okrog sebe čete iz domačih fantov in propagiral ustanovitve samostojne »Murske republike« ter napove,

doval konec boljševizma. Začel je tudi poudarjati slovenstvo. V Avstriji je dobil Tkalec pomoč v denarju in orožju, potem se je pa pripravil na bitko, ki se ji ni mogel več izogniti. Iz Budimpešte so sredi junija poslali na Tkaleče protirevolucionarje celo divizijo vojaštva in jih potisnili do Kroga pri Murski Soboti. Tam se je bitke udeležila cela vas in zavrnila boljševiško ofenzivo. Drugi dan pa so boljševiki zavzeli Krog in odpeljali vse može v Mursko Sobotu. Tkalec je izgubil bitko in zbežal na Štajersko v tabor pregnanih ogrskih protiboljševikov.

Druga boljševiška doba

Druga boljševiška doba je bila za Prekmurce najtežja preizkušnja. Vodstvo so dobili v roke tujci, ponajveč židi, ki so brezobzirno rekvirirali živež in terorizirali ljudstvo. Pregnali so vse duhovnike in obsodili na smrt urednika »Novine« Kleka, ki je preobčlenil v delavca pobegnil čez Muro. Med madžarskimi vojski je bilo namreč mnogo Prekmurcev, ki so skrivaj oblačili domačine o boljševiških nakanah.

S takim postopanjem pa si boljševiki seveda niso pridobili ljudstva, zato so začeli vabiti duhovnike nazaj in jim celo dovolili učiti v šoli katekizem.

Ko se je 1. avgusta 1919 zrušila boljševiška diktatura v Budimpešti, se je v Prekmurje spet vrnil Viljem Tkalec, ki je bil medtem postal vodja belih gardistov. Še predno pa se je dohodna ogledal v svoji nekdanji »Murski republiki«, je jugoslovanska vojska zasedla Prekmurje. Tkalec je bil ujet, iz zaporov v Dolnji Lendavi pa je pobegnil na Madžarsko najbrž v nadi, da bo tam počakal, če se morda razmere spet ne obrnejo njemu v prid.

Osvobojenje

Jugoslovanska delegacija na mirovni konferenci v Parizu je 16. julija 1919 vložila pri predsedništvu konference prošnjo, naj se pooblasti jugoslovanska vlada, da z ozirom na boljševiško strahovladno vojaško zasede Prekmurje. Vrhovni svet je končno sklepal o tem na seji dne 1. avgusta in rešil, da jugoslovanska vlada zasede Prekmurje od Dolnje Lendave mimo Dobrovnika na Hodoš in razvode med Rabo in Muro. Ta odlok je bil sporocen kraljevski vladi v Beograd 6. avgusta, 12. avgusta pa je jugoslovanska vojska vkorakala v Slovensko krajino in jo ob velikem navdušenju ljudstva za vedno priključila k Jugoslaviji. V treh smereh so prodirali jugoslovanski vojski. Mariborske čete pod vodstvom podpolkovnika Uzorinca so prišle od Gornje Radgone, ljubljanske čete od Ljutomera, zagrebške pa od Središča. Ma-

držarski vojski niso nudili mnogo odpor, ampak so se v redu umikali in prepustili Prekmurje novim gospodarjem.

Tako je Prekmurje v enem letu po zlomu Avstroogrske monarhije preživelo Karolyjevo vladno, doživelo teden svobode pod kapetanom Jurisicem, spet padlo pod Karolyjevo vladno in civilnega komisarja Viljama Tkaleca, v strahu preživelo prvo dobo boljševiške vladne, slišalo navdušujoče besede o Tkalečevi samostojni Murski republiki, po njegovi izgubljeni bitki padlo pod boljševiško strahovladno, ki so jo vodili tuji boljševiški komisarji in sovjeti, po njihovem zlomu pa se je spet pojavil na obzorju Viljem Tkalec kot beli gardist. Ni se še dobro ogledal v svoji nekdanji republiki, ko ga je zajela jugoslovanska vojska in izvršila združenje starodavne dežele kneza Kocjaka z ostalo Slovenijo in Jugoslavijo.

V 20 letih svobode je naša javnost prav za prav kaj slabo spoznala Prekmurje in njegovo ljudstvo. Pač je bilo poznano po svojem sezonskem delavstvu, tej rani na našem narodnem telesu in po vsakoletnih poplavalih Mure. Šele za časa »Prekmurskega tedna« je Slovenska krajina stopila pred našo javnost z novim licem in dala z vzgledno organizirano razstavo dokaz svoje življenjske sile in sposobnosti. Dokazala je, da ima za bodoče gospodarstvo in kulturno življenje trdne temelje in da je Prekmurje mogočna veja našega narodnega debla.

Motiv iz Murske Sobot

Dirke na Krškem polju

Nedelja je spet dokazala, kako je zdrava miselnost našega kmeta vkoreninjena že v sleherni naši kmečki hiši. Pa tudi inteligencija vseh slojev se zaveda pomembnosti sodelovanja z zelenim stanom. Dirkalno in jahalno društvo v Krškem, ki ga vodi z vso požrtvovalnostjo in spretnostjo g. Gliha Anton iz Krškega, je doživelo z nedeljskimi prireditvami potrdilo, da so s svojimi delom in z načrti na pravi poti, ki hočejo prikazati z vsakoletnimi dirkami, kaj zmora naš kmet in dati tudi vsem ostalim pobudo, da goje v svojih hlevih le plemenite konje.

Zajeto Krško polje se razteza izpod Gorjancev do Krškega, vinorodnih leskovskih gor in tja do gozda Krakova in Šentjernejskih ravni. Na tem prostoru se je v dobi kmečkih puntov odigrala krvava tragedija. Vojska kmečkih očancev je bila premagana, strelna orožja je zmagalo koso in kramp... Živi pa spomin na vse žrtev ter dviga zavestnost kmečkih rodov.

Kmalu po vojni je Dirkalno in jahalno društvo iz Krškega začelo uvajati konjske dirke, ker premore Krško polje obilico dobrih konj. Pri vseh prireditvah je vsikdar vneto sodelovala tudi kmečka mladina, organizirana v društvi kmečkih fantov in deklet. Svoje čase so imele prireditve na Krškem polju tudi politični značaj. Vodilni državniki in politiki so stopili z ljudstvom v neposreden stik. Vse te dni kroži polno spominov na prelepe manifestacije nedavnih let pri vsem prebivalstvu, zlasti na oni veliki tabor, ko je došel na Krško polje v družbi dr. Kramarja in ostalih hrvatskih narodnih voditelj Stjepan Radić.

Od prvega do poslednjega v družbi številnih članov pripravljalnega odbora so si že teden dni prizadevali, da bi tudi letošnja prireditev utrdila sloves konjskih dirk na Krškem polju. Kdor bi imel priliko videti vse te predpriprave, bi pritril, da je vse tukajšnje prebivalstvo ponosno na prireditev in prav zato so vse te dneve čez dan in do večera pripravljali vse podrobnosti, da so se udeleženci iz vseh krajev Slovenije in bližnje Hrvatske počutili nekaj uric domače in zadovoljne v našem krogu. Dirkališče se nahaja pod Leskovcem v tako zvanem Žadovniku. Domače ljudstvo naziva oni prostor tudi »Celina«, ki je srenjska last. Zdad je upravljajo poseben lastniški odbor, sestavljen iz 14 kmetov. Zemljišča ne orjejo, ostaja celo — zato naziv Celina — in ga uporabljajo za pašnik. Dirkalno in jahalno društvo si ga za prireditve vzame v najem.

Proga je dolga 900 metrov. Ves prostor so prireditelji ogradili z žico. Po mnenju dirkalnih strokovnjakov bo treba one dele zemljišča, kjer so zaradi izrabe ogledani, do prihodnjih prireditev izboljšati. Dirkalno društvo pa že tudi samo razmišlja, da bi prostor uredilo tako, da bi odgovarjal vsem zahtevam sodobnega dirkališča. Priamkuje pa denarnih sredstev, zato bo treba, da podprejo lepo zamisel tudi pristojna oblastva, da pomagajo našemu dolenskemu kmetu pri njegovi pohvale vredni zamisli do napredka in izboljšanja blagostanja.

Treninji posameznih prijavljencev so se vršili vsak večer v prijetnem hladu. Tekmovalci so shranili konje v raznih krških hlevih. Mnogi dirkalni konji so bili poznani rekorderji. Največ je bilo zanimanja za konja Zagrebčana g. Funka, ki je pribral lastniku doslej že četr milijona dinarjev

kmečke vaze in na konje v kmečki posesti.

Vedeti je treba, da se je vršila dirka pod nazivom »Dravska banovina« heat vožnja v trikratnih zaporednih nastopih s istimi konji in istimi vozači. Vsaka dirka je bila ocenjena posebej, za zaključek pa so se štele vse točke skupaj in se je nato šele določil vrstni red.

V prvi dirki so zasedli mesta takole: Franjo Kiseljak iz Zagreba na Muliju, Hubert Križanec na Bajl, Bizeljčan Lipelj Ivan z Vilmo, edini Zagorjan g. Polc Darko na Gori ter 5. mesto Zagrebčan Franjo Klaučir na Princu.

Elegantno točko je prikazala nato zagrebška jahalna šola na progi 1800 metrov brez zaprek. Tekmovali so brez zaprek. 1. mesto Viljem Stanko na Kingu, 2. mesto Jurašek Ivan na Favi, 3. mesto si je priborila mala favoritka Marija Reiserjeva na Karabagu, 4. mesto Dolly Kőnigova.

Zal se k tej skupini ni mogel priključiti stasit in simpatičen oficir poročnik g. Božičković od zagrebške vozačke eskadrona iz logora Krste Frankopana. Njegova prijava je prišla prepozno, pa tudi njegova kobila je imela baje neke zadržke pri registraciji Dunavskega kola jahačev. Dovolili so mu posebno propagandno dirko. Kakor eno telo sta plavalta jahač in konj preko dirkališča in bila deležna prisrčnih ovacij, saj sta dosegla najboljši čas dneva.

Nato je sledila ponovitev dirke »Dravske banovine«, ki je prinesla nekoliko spremenjene rezultate, in sicer 1. mesto Lipelj na Vilmi, 2. mesto Klaučir na Princu, na 3. mesto pa se je to pot popravil Darko Polc iz Zagorja ob Savi na Gori.

Naslednja točka: Internacionalna enovredna dirka. Rezultati: 1. mesto Edo Funk na čudežnem Samersu (v 11 letih je priboril gospodarju že nad 250.000 dinarjev. Živalca v resnici »plavke« in s takoj pridobi simpatije vse publike). 2. mesto Jože Krajnc iz Rogoške Slatine na Jasni (Tletna kobila). 3. mesto Jovo pl. Droupčić iz Zagreba na Kadetu.

Posebno mnogo zanimanja je bilo za točko »Dolenjsko«. Tekmovali so enovredni 3 do 12letni jugoslovanski topokrvni kmečki konji, ki niso registrirani pri centrali. Proga 2400 metrov.

1. mesto Škof Karel s Sušic pri Bizeljškem na 4letni Cedi; 2. mesto Jože Menčin iz Drame št. 13 na 4letni Dani; 3. mesto Kalin Jože iz Bregane na 11letni Lini; 4. mesto Turk Ivan iz Roj na 4letni Eidi.

Kaj je treba Novemu mestu, da bo res mesto

Iz dolenske metropole nam pišejo: Ni napačno, če grajamo včasih slabe in škodljive novomeške razmere z namenom, da se čim prej odpravijo, odnosno izboljšajo. Za danes omenimo le nekatere pomembnejše.

Gotovo je pohvalno, da oblastva z vso vmo poudarjajo važnost higienskih predpisov in zahtevajo, da se vedno izpolnjujejo. Opazujemo pa, da velja ta strogost le za malenkostne pregreške in zadeve, ne zmenijo se pa za res velike. V mislih imamo predvsem številne zasebne klavnice in živinsko sejmische, ki razširjajo vse leto, posebno pa v vročem poletnem času neznošen smrad po okolici, okužujejo zrak, rede neštevilni škodljiv mrčes, ki nadleguje občinstvo in ograža njegovo zdravje. Ni mesta s 4.000 prebivalci, ki bi ne imelo že javne klavnice, a naše mesto je l. 1939. še nima. Pred leti je občina kupila primeren prostor za javno klavnico, ki je bil oblastveno pregledan in odobren ter si preskrbelo tudi potrebne načrte. Določila je tudi po zvedenih prostor za živinsko sejmische tik klavnice, kamor edno spada, a pozneje je vse zaspalo in danes se nihče ne briga za to premenitev, ki bi bila nedvomno važnejša kakor napeljava druge, banovinske elektrike. Javna občinska klavnica bi bila vrhu tega še za občino dobičkonosna podjetje. Da ne spada živinsko sejmische na sedajni prostor med parkom in velikimi javnimi poslopji in prostori, kakor so sresko načelstvo, ženska in moška bolnišnica, pošta, kopalnice, športna igrišča itd, mora vsak razumeti človek potrditi in se le čudimo oblastvom, da v tej zadevi ničesar ne storijo.

Novem mestu gotovo ni v kras sedanje miserno kopalnice, ki je v nevarnosti, da se vsak trenutke porušil. Koliko privlačno moč za domačine in tujece bi imelo moderno urejeno, udobno kopalnice na Krki, ki je za kopanje in veslanje tako prijazno. Staro kopalnice pa le odganja kopalce, ki

Nato je prišla na vrsto tretja heat vožnja dirke »Dravske banovine«. Končni rezultat je izpadel naslednje:

1. mesto Lipjeva Vilma, 2. mesto Kiseljakov Muki, 3. mesto Križančeva Baja in 4. mesto Gora Polca Darka iz Zagorja.

Prav tako je spet občinstvo vzvalovilo v prijetnem pričakovanju, ko so zvočniki pozivali na start naše kmečke fante, ki so nastopili v posebni kmečki jahalni galopni točki. Vsi konji so iz naših kmečkih hlevov in v kmečki posesti. Dirkali so brez zaprek na progi 1800 metrov. Fantje odlični jahači, konji krasni komadi!

Vsa prva tri mesta so si priborili jahači iz vasi Drame v šentjernejski občini, kjer so najboljši dolenski dirkači, in sicer Košak France na 4letni Dahi, Menčin Jože na 4letnem Juharju ter Košak Janez na 4letnem Noniusu, četrto mesto pa Ivan Turk iz Roj na 4letni Eidi.

Predzadnja dirkalna točka je bila posvečena spominu Rudolfa Warrena Lipiča. Dvovredna vožnja je prinesla naslednje rezultate: 1. mesto Funkov Sylent in Kiseljakov Muki, 2. mesto Lipjeva Vilma in Krajnerjeva Jasna, 3. mesto Križančeva Baja in Kalinova Lina.

Zaključno točko so prikazali spet Zagrebčani iz jahalne šole. Dirkali so preko zaprek. Ta točka je vzbudila skoro največ zanimanja. Uspeh naslednji: 1. Stanko Viljem na Favi, 2. Franker na Karabagu, 3. jahaličica Marija Reiser na Dunavici.

Nato so sledile še kolesarske tekme naših kmečkih fantov. Prijavljencev je bilo toliko, da so morali nastopiti v dveh skupinah. Tekmovali so na lastnih, netekmovanih kolesih. Držali so se dobro! V prvi skupini sta odnesla prvenstvo Leopold Bučar iz Bregane in Ivan Stiling iz Krškega, v drugi skupini pa je bil prvi Miha Granc iz Hrastrja, drugi pa Rudolf Miller iz Mrtvice. Kolesarji so dobili prav tako kakor ostali zmagovalci denarne nagrade.

Po zaključnih tekmah so se rasvila v platenem mestu pod šotori razigrana, prijetna in prisrčna veselja. Pekli so prasičke in točili odlično vino iz dolenskih vinorodnih gor. Prirediteljni odbor je dal napeljati na dirkališče elektriko, ki je rasvetljevala vse zajeti prostor.

Vsi so bili s prekrasnim dnevnem zadovoljni: tako prireditelji, tekmovalci in ti soči udeleženci.

Letošnje dirke v Žadovniku bodo pomemben datum v kroniki Krškega polja in Krškega Dirkalnega društva.

Kaj je treba Novemu mestu, da bo res mesto

se za kopanje poslužujejo drugih že prav prepovedanih krajev na reki.

Govori se, da bo občina dala zadostni najprej prostor v parku, in sicer kostanjevredov nad živinskim sejmische, ki nudi občinstvu v poletni vročini skoraj edini senčni prostor za hlad. Ne moremo tega verjeti in odločno ugovarjamo temu vandalizmu. Upamo, da se bo našemu ugovoru pridružil tudi naše Tujkoprometno in olepševalno društvo.

Mesto je mnogo pridobilo s novim parkom, katerega je treba ohraniti v prikupljivem stanju; plevel naj se odstrani iz trav, nasadi naj se več cvetličnega grmovja in košatih dreves in pota naj se potresejo z belim peskom. Pohvalno je, da je Tujkoprometno in olepševalno društvo preskrbelo v parku nove lične in udobne klopi.

Mestno občino opozarjamo ponovno na naš vodovod, ki daje ob večjem deževju neuporabno kalno vodo, katero moramo še drago plačevati.

Za zaključek ne smemo pozabiti banovinske ločenske ceste na tako zvanem Strmem bregu, ki je v škandaloznem stanju in vsak čas v nevarnosti, da se ne pogreze v Krko in z njo še avto s potniki, ki bi ta čas pasirali ta del ceste. Na največji strmini je cesta zavarovana s primitivno, iz nekaj starih desk sestavljeno grobo ograjo, ki je v posmeh svojemu namenu. Pred nekaj dnevi se je dogodila v Dol. Toplicah huda avtomobilska nesreča, kjer se je avto zaradi pomanjkljive ograje prekotil po strm bregu v potok Sušico in da bila dva sopotnika nevarno poškodovana. Kaj takega se lepega dne lahko zgodi tudi na ločenski cesti. Cestni odbor naj vendar stori svojo dolžnost in to cesto zadovoljivo popravi, kar je zelo nujno.

Naj oblastva upošteva navedene nasvete in skušajo neurejene razmere čim prej odpraviti. Občinstvo jim bo hvaležno.

Bilanca našega poletja

Doslej sta se solnce in dež razvrstila tako da so oboji prišli na svoj račun, kopalci in kmetovalci

Ljubljana, 11. avgusta.

Prav za prav se ne morejo naši kopalci letošnje poletje prav nič pritoževati o neugodnostih vremena, saj nam je solnce zadnja oba poletna meseca močno naklonjeno. Lanska, zlasti pa predlanska kopalna sezona je bila zelo deževna, ne moremo toliko po številu padavin, bolj po vsakodnevem oblačanju, ki je, recimo, iz prekrasnega, vednega jutra v opoldanskih urah prinašalo kratke nevihte. Bile so kratke, pa so le pokvarile kopalcem veselje. Letos je boljše, vsaj nekaj zaporedno toplih, sončnih dni je osladilo in poživilo izletniško in kopalno sezone. Začetek tega meseca je bil sicer deževen, pa se je po nalivih spet zvedrilo in je videti, da bo lepo, stanovito vreme še čas trajalo. V drugi polovici julija nas je obiskal tako zvani vročinski val in suša na poljih in vrtovih je postajala še nevarna sadežem. Kopalci so obilno vročine in solnce blagosiljavali, kmetovalci pa so prosili dežja; pota obeh se pač nikoli ne bodo srečala.

Meseca julija smo imeli po vremenski statistiki pet popolnoma vedrih dni in prav toliko oblačnih. Najvišja mera padavin je bila dosežena 11. julija in sicer 22,5 mm. Sopolarna nevihtnega ozračja je prinesla 6 dnevnim grmenjem. Toplih dni je bilo 22, z dežjem 9 in z meglo 4. Maksimalna toplota dni je znašala 25 stopinj. Najnižja temperatura dneva je bila zabeležena 25. julija in je znašala 8,5 stopinj. Najvišji zračni pritisk je 742,1, najnižji pa je padel na 727,4 25. julija. Konec julija je bil precej deževen, toda upati je, da vremenska bilanca v avgustu ne bo slabša od julijeke.

Začniti smo brali nekaj veselih in modrih zgodb od bregov Ljubljanske in Save.

Hvala bogu, vodo je na razpolago armadi kopalcev našega mesta. Izbiro imajo dovolj. V mestu sta dve zaprti kopalnici: Ilirija in Kolezija. Od jutra do večera polni. Za ljubitelje narave je dana lepa možnost kopanja na kopalšču Ljubljanski, združena z veselaškim sportom (tja ob Vrhniki). Kaj pa Sava s svojimi širokimi bregovi? Solnce, zrak, naravnih lepota vodnih kopel na pretek. Tomačevci, Ježica, Medno, Medvode in ob topli Sori tja do Škofje Loke, to so poglavitni centri golih oboževalcev vode. Da niso toliko od rok, je poskrbel železniška uprava s kopalnimi vlakci. Zadnji čas je dobil značaj kopalnega vlaka tudi vlak, ki odpelje ob 13.30 iz Ljubljane, torej ob najpripravnější uri. Frekvencja kopalnih vlakov se suče tako od 250 — 350 potnikov. Preteklo nedeljo je šel kopalni vlak na primer 174 potnikov, 15. preteklega meseca pa kar 360. Število potnikov pač regulira vreme.

Kalčne prognoze o bodočem vremenu je kajpa težko stviti. Upati pa je, da nam bo ostalo poletje naklonjeno do kraja s čim večjim številom sončnih, jasnih dni. In tako, da bodo prišli vsi na svoj račun kopalci in kmetovalci!

Hitro, dobro in poceni

Vam izdela
Vaš fotofilin kr. dvorni dobavitelj
Drogerija GREGORIČ,
LJUBLJANA, Prešernova št. 5.
Istotam dobite brezplačno knjigo
»Ob 100-letnici fotografije«.

„SALSOMAGGIORE“

OHRANI VAŠEMU ORGANIZMU VEČNO MLADOSTNO SVEŽOST

Normalna sezona: 1. aprila do 30. nov. — Zimska sezona: 1. dec. do 31. marca. Svetovno znano zdravilišče za ženske bolezni, obolenja presnove, protin in limfatična obolenja. Jodove slane kure v Salsomaggiore se lahko združijo z žvepljenimi kurami, če je to potrebno, v bližnjem TABIANO, kjer obstaja nacionalna pomožna postaja za bolne na bronhijalni astmi in pljučnem emfizemu. Leta 1938. se je tu opravilo čca 2 milijona kur. Kral. terme Berzieri in Magnaghi (pod državno upravo). Veliki hoteli razpolagajo z lastnimi termalnimi napravami, pod stalnim zdravniškim nadzorstvom in nudijo tako veliko udobnost za kure v hiši. Hoteli vsake kategorije. Pensijoni-apartmani in opremljene sobe. Sportne in družabne prireditve — lepi izleti v okolico.

pojasnila: Brošure in vse drugo pri Ente provinciale per il turismo PARMA in Azienda di Cura, SALSOMAGGIORE.

Domače vesti

* Kupinec — to je beseda, ki jo v zvezi z razvojem našega domačega političnega položaja zelo pogosto čitamo v listih zadnji čas. Imena, kakršno je Kupinec, dobe pogosto nekakšen simboličen prizvok — to ni samo vsakdanje krajevno ime, temveč je v njem ponazorjen košek narodne usode. Prav zato pa tudi tako malo vemo o Kupincu, kakšen je v resnici. Na prste boste lahko sešteli prijatelje v družbi, ki vedo razložiti vsaj približno, kje ta vas leži, pa čeprav so v politiki še tako »doma«. Zato bo brez dvoma zanimanja vredna reportaža, ki v jutrišnjem ponedeljskem »Jutru« izide pod naslovom »Kupinec — hrvaška vas naših dni«.

* Ukinitve izletniških in kopalnega vlaka. V torek 15. t. m. izostanejo na gorenjski progi naslednji vlaki: na progi Škofja Loka — Ljubljana kopalni vlak št. 925 b, ki odhaja iz Škofje Loke ob 18.15 in prihaja v Ljubljano ob 18.50, ter na progi Ljubljana — Jesenice — Ljubljana izletniški vlak št. 928 a, ki odhaja iz Ljubljane ob 5.05 in prihaja na Jesenice ob 7.13, in izletniški vlak št. 929 a, ki odhaja z Jesenice ob 19.26 in prihaja v Ljubljano ob 21.16.

* Ant. Rud. Legatov Enoletni trgovski tečaj, Maribor. Vpisovanje dnevno od 10. do 12., tudi ob nedeljah in praznikih Vrazova ulica 4. Lastni dijaški internat. Šolski program in pojasnila brezplačno. Začetek 9. septembra.

Foto-aparati

Samo kvalitetna dela za amaterje.

* Planinski tabor na Plešivcu. Slovensko planinsko društvo priredi v nedeljo dne 3. septembra na Plešivcu (Uršji gori) planinski tabor. Kakor vsako leto, se bodo pri tej priložnosti zbrali planinci iz vse Slove. nije, da skupno manifestirajo za ideje planinstva. Obenem bo ta zbor tudi mogla nacionalna manifestacija, zato je dolžnost planincev, da se v nagobličenem številu udeležijo te prireditve. Na predvečer, to je v soboto dne 2. septembra, bodo zagoreli kresovi na Plešivcu, Kremenjarjem vrhu in na Veliki Kopli. V nedeljo, dne 3. septembra, bo ob 9. uri služba božja v kapeli na Plešivcu, nato bo zborovanje planincev pred planinskim domom, popoldne planiška zabava. Ljubljanski planinci se odpravijo iz Ljubljane dne 2. septembra popoldne s posebnim avtobusom. Voznina do izhodišča na Plešivcu in nazaj v Ljubljano znaša za člane SPD din 75., za nečlane din 85. Osrednje društvo SPD pozivlja vse člane in druge planince, da se prijavijo v pisarni SPD za to vožnjo ter se udeležijo edinega letošnjega manifestacijskega izleta SPD, planinskega tabora na Plešivcu.

Grobnice in spomenike kamnoseška stavbna dela izvršuje po nizkih cenah kamnoseško kiparsko podjetje
Frano Kuncovar pokopališče Sv. Križ — Ljubljana — Tel. 49-09.

* Čemu se mučite z dolgotrajnim vkuhanjem? Če v 10 minutah si lahko s praškom Vitohranom pripravite sadno mezo, ki se ohrani neomejeno dolgo! Zahtevajte navodilo v drogeriji Ivana Kanc, Ljubljana, nebotičnik. (—)

* Spomenik italijanskih vojakov v Dalmaciji. V Šibeniku je prispela skupina italijanskih oficirjev, ki ima nalogo, da poišče pripravno mesto za postavitev spomenika in kostnice italijanskih vojakov, ki so med svetovno vojno izgubili življenje v Dalmaciji. Italijanska komisija je obiskala tudi vojaško pokopališče v Kninu, kjer je pokopanih mnogo bivših italijanskih vojni ujetnikov. Komisija si je za spomenik in kostnico že izbrala nekaj prostora in se njeni načrti ujemajo s predlogi, ki jih je že pred leti stavila neka naša komisija.

INFORMACIJE:
„ITALIA“ - Lloyd Triestino
LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA C. 15b.

* Strašno neurje na Vlasie planini. V petek so se nad planino Vlasie v travniškem okraju zgrnili črni oblaki in nastalo je neurje s ploho, točo in močnim grmenjem. Pastirji so s svojimi čredami iskali zavetja v gozdovju in zgodilo se je, da je strela udarila v skupino smrek, kamor se je bil zatekel 14-letni pastir Ivan Kapič s svojo čredo. Strela je ubila pastirja, psa in okrog 20 ovac, ostale pa so se razbežale po planini. Strela je porušila tudi visoko skalnato steno ter zanetila več planšarskih koč.

* Akademski kolegij v Ljubljani razpisuje za študijsko leto 1939-40 rok za vlaganje prošnje za sprejem v dom do 8. septembra t. l. Prošnje se vlagajo na predpisanih tiskovinah (formularjih), ki se dobe pri vratarju. Na željo razpošilja prospekte in daje podrobne informacije ravateljstvo kolegija, Kolodvorska 22.

ŠE JUTRI

morete s plačilom naročnine preprečiti počivanje nezgodnega zavarovanja

pri „ZEDINJENI ZAVAROVALNICI D. D.“

ter od ljudi, ki hočejo nekoga človeka in jeze ali pa iz same občutnosti nagnati v strah. V naših južnih krajih se ljudstvo najbolj boji zlih duhov, ki jih označuje z imenom »vampir«. »Vampirje« obmetava hiše s kamenjem ter preženejo iz njih prebivalce. Mnogokrat se je že izkazalo, da so udogo »vampirjev« spretno igrali vionici, a vse take prozaične ugotovitve ne morejo odpraviti bajk o vampirstvu. Praznoverje je tako močno, da se uveljavlja tudi v velikih krajih. Nedavno so se pojavljali »vampirje« v raznih krajih Slavonije, zdaj pa ga imajo celo v središču Zagreba in prejšnji dan policisti že 9 dni in 9 noči brez vsakega uspeha. »Vampirje« obmetava veliko stare hiše v Gajevi ulici št. 46 z drobnimi in debelimi kamenji. Na piko si je vzel v prvi vrsti balkon prvega nadstropja in je že v drugi noči svojo udeleževanja razbil vse šipe. Z velike daljave se vrpla kamenje na hišo takoj, ko se zmrči, v zadnjih dneh pa je prišlo precej kamenja tudi med dnevom. Napadelec se, kakor vse kaže, poslužuje frace ali pa kakke druge metalne naprave. V strahu in radovednosti obklopuje hišo dan za dnem vse poine ljudi, ki vodijo vsakovrstne razprave o »vampirju« in njegovi tehniki.

Muholovec

AEROXON

polovi vse muhe!

Se mnogo posname!! Torej zahtevajte izrecno „Aeroxon“

* Borba med tihotaplci in finančnimi organi. Blizu železniške postaje Terčina je prišlo do borbe med člani finančne kontrole in tihotaplci, ki so prišli preko planin iz Hercegovine, da bi si prikrajšali pot v središče Bosne. Sredi noči so šli mimo železniške postaje, a ko so opazili finančarje, so se skušali skriti. Finančni organi so jih zasledovali. Tihotaplci so na finančarje metali kamenje, potem pa so poskakali v reko Žuževino in se tako rešili in umaknili. Na bregu reke so pustili nad 60 kg najfinejšega hercegovskega tobaka.

* Vpisovanje v državno priznano trgovsko učilišče Christofor učni zavod s pravico javnosti, Ljubljana. Domobranska c. 15, bo od 20. t. m. dalje. Vse informacije daje ravateljstvo pisмено ali osebno. Na razpolago brezplačna šolska izvestja. (—)

32. zagrebški velesojem

Mednarodni splošni veliki vzorčni sojem in televizijska razstava
26. VIII. — 4. IX. 1939
Na železnih brezplačen povratke, na jadranskih parniških višji razred za ceno nižjega na avionih 10% od 21. VIII. do 9. IX.

* Društveno potovanje v Dolomite od 26.—30. VIII. preko Trsta, Benetk, na Gardsko jezero v Rivo Bolzano, Cortino d'Ampezzo, k Lago Misurina ter preko Trbiža v Ljubljano. Vožnja in vsa oskrba din 950. Prijave do 20. t. m. Potovalna pisarna M. Okorn, Ljubljana, Franciskanska ulica, tel. 20.50. (—)

* Šolsko naznanilo. Ravateljstvo trgovskega učnega zavoda v Ljubljani, Kon. gresni trg 2, naznanja, da je ministrstvo za trgovino in industrijo podelilo njegovemu Enoletnemu trgovskemu tečaju pravico javnosti. Tako imajo učenci tega tečaja pravico do rodbinskih doklad in dijaških voznih ugodnosti na železnici, kakor jih imajo učenci državnih trgovskih šol. Izpridevalo o zaključnem izpitu služil kot dokaz redno dovršene vajeniške dobe in dveh let pomočniške prakse. — Vsa pojasnila in prospekte daje vodstvo zavoda. (—)

* Dekliski pensionat »Nada«, ki je bil nedavno ustanovljen in ki bo začel delovati že letošnjo jesen, je izpremenil svoj naziv v »NADJA« ker je bilo vodstvo obveščeno, da v Sloveniji že obstaja neki dekliški internat z nazivom »NADJA«. (—)

Iz Ljubljane

u— Sokol VK, vabi svoje članstvo, naraščaj in deco, da se danes v polnem številu udeležijo nastopa bratskega sokolskega društva na Brezovici. Zbor dece bo točno ob 12. na vrtu sokolskega doma, odkoder se bo z vozovi odpeljala na Brezovico. Članstvo in naraščaj pa bo odkorakalo ob 12.30 v kroju in s prapori na Brezovico. Prosimo vse brate in sestre, naraščaj in deco, da se danes v polnem številu udeležijo slavlja bratskega društva. Počkajmo z veliko udeležbo, da cenimo pšrtvovalno delo brezovskega Sokola in da jim vrnemo pšost za njihovo udeležbo na našem jubileju. Uprava.

Specialist za kožno in spolne bolezni
Dr. E. Hammerschmidt
radi vpoklica na osebne vaje
DO 11. SEPTEMBRA NE ORDINIRA

u— Danes popoldne ob 3. uri na gasilsko tombolo v Zg. Šiško. Zaradi ogromnega zanimanja je uprava poleg motornega kolosa in drugih kramnih dobrot dodala še dvoje lapin in praktičnih glavnih dobrot.

Očetova ljubezen

Film izredno lepe in v srcu segajoče vseh ter prekrasnih melodij. — V glavni vlogi mali Bobby Breen in George Houston, dva velika pevca. Kot dodatek: FONOGNI TAKSI, napet kriminalni film. — Danes ob 15., 17., 19. in 21. uri neprekinjeno sadnjifrat. Jutri premiera velikega muzikalnega filma „VELIKI REFREN“

KINO SLOGA — Tel. 27-30

Premiera
v kinu MATROI, tel. 21-24
ob 15., 17., 19. in 21. uri

PESEM KAZNJENCA

Po nedolžnem v ječi »SING-SINGA«. Film prikazuje vso tragiko najbednejših. V gl. vlogi Dick Foran.

Charles Boyer
v veliki ljubavni drami
po H. Bernsteinovi noveli

STRUP

DANES OB 17.,
19. in 21. uri
KINO UNION,
tel. 22-21

u— Film z malim 8 letnim Carusom v Kinu Slogi podaljšan. Na splošno željo občinstva, ki si do danes še ni utegnulo ogledati prekrasnega filma »Očetova pesem« je Kino Sloga obdržal ta film še danes in jutri na programu. Vsebinska filma in odlična Bobby Breenova igra sta vsega občudovanja vredni. Kot dopolnilo k filmu »Očetova pesem« bo Kino Sloga predvajal te dni še napet senzacionalen film »Nočni taksi«, ki bo ugajal zlasti tistim ljudem, ki si želijo močnih sižijev in pustolovščin. Izvrstni spored Kina Sloga priporočamo prav toplo mešanom kakor tudi mnogostevilnim podeželanom, ki bodo te dni prišli v Ljubljano. (—)

GI ZASTOPSTVO
KVALITETNI LJUBLJANA
TOVARNI AVTO TAVCARJEVA 11

u— Balgarski turnir v Rožni dolini se vrši danes ob 8. uri na igrišču gostilne Jelocnik. Za razpisani pokal tekmujejo igralci gostiln Jelocnik, Slibar, restavracije pri »Levu«, Zelena trata, restavracije Marn in gostilne Rebec. Turnir obeta biti jako zanimiv, zato so kibici vjudno vabljeni.

Cene fotoaparotov in filmov smo ponovno znižali!

Imamo na zalogi
FILME
najnovejše emulzije

Vaše fotoaparate pa zamenjate za Contax, Leica, Roliflex ali Retino prav gotovo najkulantneje pri nas.

Predno se odločite za nakup fotoaparata si ogledajte našo največjo zalogo zadnjih modelov in reklamne cene v naši izloži. — Se priporoča:

Foto Tourist — Lojze Šmuc
LJUBLJANA — ALEKSANDROVA C. 8.

u— Himen. Včeraj sta se poročila v frančiškanski cerkvi gospod Orvin Petar in gospodična Milica Hrovatin. Naprednemu paru obilo sreče! (—)

Hotel »JADRAN« — Supetar otok Brač Pension 40—45—50 vključno taksa. Vsakodnevne zveze s Splitom, hotel poleg samega kopališča.

u— Letališča slame kongresnega odbora gasilske zveze bo v ponedeljek 14. t. m. ob 16. v prostorih stanovanjskega odseka, Kolodvorska ulica 43.

Dr. LEBINGER

zopet redno ordinira

u— Ribarsko društvo v Ljubljani javlja svojim članom, da priredi 20. t. m. izlet v Presejre kamor je povabil na svojo vodo organizirane ribiče G. Maček. Odhod iz Ljubljane ob 6.14 ali 9.45. Zaradi potrebnih priprav se naj javijo za izlete oni, ki se ga mislijo udeležiti, v društveni pisarni v ponedeljek 14. ali v četrtek 17. t. m. od 19.—20. (—)

Kdor hoče dobro fotografirati, naj kupi naše sveže filme!

Edina specialna fototrgovina

Janko Pogačnik

Ljubljana — Tyrševa cesta 20

Kvalitetna amaterska dela!

u— Odvetnik dr. Stanko Jug je preselil svojo pisarno v Cigaletovo ulico št. 11-1. (—)

Danes koncert s plesom!

Igra vojaška godba

na vrtu gostilne Marenče

u— Važno! Strokovno solidno in po zmernih cenah izvršuje plebsarska, sokolskarska in školskarska dela Stane Vojska, Ljubljana, Cerkvena ulica 11. Zapomnite si, da je naslov delavnice Cerkvena ulica 11. (—)

Iz Celja

u— Splošna gradbena zadruga v Celju posluje tudi po smrti njenega dosedanjega poslovođa g. Franja Jošta dalje. Poslovođaške posle je prevzel g. Alojz Kronovšek in se pisarna nahaja na Glavnem trgu 6. v II. nadst. Tam naj zadrugiški vršijo svoja plačila tja naj se obračajo tudi v vseh ostalih zadevah.

u— Iz našega celjskega uredništva. Urednik g. Rado Pečnik, vodja našega celjskega uredništva, je nastopil svoj redni dopust. V času njegove odsotnosti ga bo zastopal g. Ivan Prekoršek.

u— Nanašamo. Svetovno znani individualni psiholog g. Vladimir Winterry se bo danes, jutri in v torek mudil v Celju in bo nastanjen v hotelu »Evropa«.

u— Odpravite nedostateki Domačini in tujci, ki hodijo po poti od kapucinske cerkve mimo vile Savinje, se pritožujejo, da se tam miri nezmožen smrad iz svinj, ki jih imajo kapucinci na svojem posestvu. Odgovorne pristane, da bi posvetili navedi pozornost in dali svinjke odstraniti ali pa poskrbeli za njihovo udeležbo.

ZVOCNI KINO SOKOLSKI DOM
V ŠISKI — Telefon 41-79.

Slijanje francoski film, ki je dosegel ogromen uspeh po vsem svetu

ŽIGOSANA

V glavnih vlogah: Victor Francen
Louis Jouvet, Sylvia Bataille

Predstave danes ob 5., 7. in 9. uri,
jutri ob 1/2 9. uri

V torek pride:

Ladja sužnjev

e— Danes v Vitanju Celjsko sokolsko okrožje opozarja pripadnike Sokola na javni telovadni nastop Sokolskega društva v Vitanju, ki se bo začel danes ob 15. v Vitanju.

e— Usoden padec z lestve. V St. Janžu pri Velenju je padla 63 letna žena vojnega invalida Marija Smarčanova na sklednjo z lestve tako nesrečno, da si je zlomila obe roki v zapestju. Prepeljali so jo v celjsko bolnišnico.

e— Sv. Rupert-Trnava. V prostornem domu gasilske čete Sv. Rupert-Trnava je bilo že mnogo zanimivih prireditev, ki so občinstvo zelo zadovoljile. Domači pevci, ki jih vodi nadarjeni pevovodja g. Tone Tržan, pa bodo uprizarili danes in v torek (na Veliki smreni) obkrat ob 16., najnovejšo opereto Radovana Gobca »Planinsko rožo«. Ker je skladatelj Radovan Gobec tudi pri nas znan in priljubljen, vabimo vse prijatelje lepega petja in kulturne užitka, da se udeležijo obeh predstav. Naslovno vlogo bo pela naša priznana pevka gđ. Vera Plaskanova.

e— Dijaški kuhinji v Celju sta darovali Nabavljalna zadruga dr. nameščencev v Celju in Kreditna zadruga drž. uslužbencev v Celju po 250 din namesto cvetja na krsto g. Josipa Savellija, poštnega upravnika v Celju.

Iz Maribora

a— Zaključek VIII. Mariborskega tedna in letalski dan. Veliko zanimanje je za današnje zaključne prireditve v okviru VIII. Mariborskega tedna. Ob 8. bo nadaljevanje teniškega turnirja, ob 10. plavalna tekma na Dravi ob Mariborskega otoka do Kristijanovega kopališča, ob 11. do 12.30 promena koncert na razstavišču, ob 11.30 spredov kolezarjev do razstavišča, ob 15.30 letalski dan na tenzskem letališču (alič vožnja občinstva). Mestni avtobus bodo vozili z Glavnega trga na tenzsko letališče. Spridno nizke vstopnine si bo občinstvo gotovo z velikim zanimanjem ogledalo polet letal. Ob 16. bo na Mariborskem otoku plavalna tekma, ob 16.30 do 18. in od 20.50 do 22. pa bosta na razstavišču zaključna promena koncerta. Z večeršnjimi vlaki so prispeli k zaključku VIII. Mariborskega tedna velike množice od vseh strani, tako da lahko že zdaj trdimo, da je tudi letošnji Mariborski teden sijajno bpeal, saj beleži letošnji obisk rekordno število 80.000 do 100.000 obiskovalcev.

a— Maribor je mesto učiteljskih političnih tečajev. Maribor je znano pedagoško šolništvo za naše učiteljstvo. Letos v političnih prireditvah kar tri razne tečaje za izpopolnitev strokovne izobrazbe. V »Vesni« vsrški 14 dnevni tečaj za učiteljice knjižniških nadaljevalnih šol in v vinarski šoli enak tečaj za učitelje. Obeh tečajev se udeležuje pod vodstvom banovinskega svetnika g. Krošja okrog 100 sušateljev. V torek in sredo sta se vršila vzporedno dva upraviteljska tečaja, ki ju je vodil banovinski šolski nadzornik g. Milko Jeglič. Obeh tečajev se je udeležilo nad 100 učiteljev. Dne 21. t. m. se prične šestdnevni pedagoški tečaj Pedagoške centrale, ki bo obdelal v 15 predavanjih najaktualnejše pedagoške probleme današnjega časa. Na njem bodo predavali prof. Silih, dr. Zgeč, Gluškovca, dr. Smid, Čopić, Žerjav, Vranc, Kontler in drugi. Ze zdaj se je prijavilo nad 50 sušateljev.

a— Sokolski planinski dom pod streho. V torek 15. t. m. bo na Pohorju svečan likof, ki se ga bodo udeležili predstavniki obmejnega sokolstva, pa tudi sokolstva na klonjenem občinstvo. Sokolski planinski dom bo obsegal osem sob s 71 ležišči in štiri skupne spalnice poleg jedilnice in stranskih prostorov. Sokolski planinski dom stoji 1100 m nad morjem in je tri in pol ure od Maribora. Viden je na velikem delu naše severne meje.

a— Sokol v Račah bo savi danes žitst. nico obstoja. Ob tej priliki bo razvitje dra. štenega prapora. Slavje bo združeno s telovadnim nastopom.

ZOBNA KREMA

Kako je Grebenšek oropal žolnirjeve v Gorenju

Razbojnik Grebenšek je dedno obremenjen, saj se mu je oče obesil, a brat in sestra sta mu znorela — Velik delež na tem ima strupena šmarnica

Smartno ob Paki, 12. avgusta

Kakor smo svoječasno že poročali, so v noči od 12. do 13. junija trije ali štirje moški skozi streho vdrl v hišo posestnice Žolnirjeve. Posestnici Žolnirjevi so pri napadu zlomili dve rebri, ranili dekle in nekakšno Berto prisilili, da je povedala, kje imajo denar in dragocenosti. Vse tri ženske so povežali z žico, odnesli 4000 din gotovine in zlato zapestno uro. Če takrat smo izrekli sum, da je moral biti med storilci nekdo, ki je poznal razmere pri Žolnirjevih. Orožništvo je svoje preiskave napeljavalo to smer. Bilo je aretiranih nekaj domačinov, toda natančna preiskava je dognala, da osumljenici niso v zvezi s tem dejanjem.

Naše vrlo orožništvo kljub temu ni ostalo sredi poti. Ker so se v lomili, ropi in umori vršili kar zaporedno, je vso iniciativo nadaljnje preiskave in zasledovanja prevzel poveljnik celjske orožniške čete major G. Vindakijević. Rezultat tega zasledovanja je dokazal, da je imel vsi zadevi v rokah izkušen strokovnjak. Kakor je »Jutro« že poročalo, so na Kozjaku pri Velenju orožniki sredi vesele družbe aretirali razbojnika, 40 let starega Alojzija Grebenška, pristojnega v št. 11 pri Velenju.

Grebenšek je star znanec naših kriminalistov. Za njegovo sedanjo aretacijo nosi ta levji del zasluge ož. kap. G. Mar in nadrednik G. Žitnik. Preobčena v civilni obleki sta sledela instrukcijam svojega komandanta majorja G. Vindakijevića že 40 dni zasledovala nevarnega razbojnika, dokler njun napor ni bil kronan s uspehom. Ko je bil Grebenšek aretiran, se je vozil kriminalnih dejanj, izvršenih v območju Savinjske doline, pričel naglo razpletati.

Lansko leto je bil Grebenšek izpuščen iz zaporov, kjer je za različne hude delikte presedel že 17 let robije. Toda tudi je ga ni izmordali. Namesto da bi se lotil kakšnega poštenega posla, je znova začel razbojništvo. Današnje »Jutro« je že našlo dolgo vrsto razbojnikov in vlovov, ki jih je izvršil ali sam ali v družbi s svojimi pajdaji. Med temi je priznal tudi umor gostilničarja Ocvirka in njegove žene v Medlogu in umor mlinarja Janšeta in njegove žene v Seščah. Po mnenju orožništva pa ima Grebenšek na vesti še več grehov, kakor jih je doslej priznal.

V četrte popoldne so orožniki privedli zločinca na kraj zločina pred Žolnirjevo hišo v Gorenju. Tam je pred pričami pri-

znal zločin. Pri reprodukciji zločina je pognal iz strehe natančno tiste opeke, ki so po zločinu ležale na tleh. Tudi vse ostale njegove demonstracije so se natančno ujemale z dejanskim stanjem po izvršenem ropu v noči od 12. do 13. junija. Med zasliševanjem se je pred Žolnirjevo hišo zbralo mnogo vaščanov, ki so glasno odobrvali vztrajnost orožništva, a istočasno dajali tudi duška svojemu ogorčenju. Zločinec bi na lastnem telesu čutil jezo prebivalstva Gorenja, če ga ne bi ščitilo orožništvo.

Grebenšek je vsekakor poklicen zločinec. Po postavi je velik in zelo močan in čednega obraza. Izredno je predrzen in poleg tega okruten. Njegovo predrznost najbolj ilustrira dejstvo, da se je po prvem ponorečenem napadu na posestnika Martina Tavčarja na Polzeli vrnil še isto noč, da ponovno poizkusi izvesti rop. Po aretaciji so pri njem našli poleg pištole tipa Steyer in 19 nabojev še popolno vlomilsko orodje. Med temi pripravami je Grebenšek specialni izum, kakršnega v teku svoje dolgoletne prakse ni videl niti tak izvedenec, kakor je major G. Vindakijević. Je to priprava, s katero je Grebenšek mogel z notranje strani vrat odpirati ključavnice, čeprav je v ključavnici tičal ključ. Če samo to dejstvo dokazuje, kako nevarnega človeka je orožništvo spravilo na varno. Ljudstvo v Savinjski dolini se v polni meri zaveda tega dejstva in je zvestim čuvarjem varnosti odkritosrčno hvaležno. Trdno je uverjeno, da bo odslej za daljšo dobo mir, posebno še, ker so istočasno z Grebenškom padli v roke pravice tudi njegovi najaktivnejši pajdaji bratje Zganki iz Založ pri Polzeli, Košak, Mesari in Avžner.

Naselje Kavče pri št. 11, kjer je Grebenšek doma, je gričevnat in vinoroden kraj. Seveda tod ne uspevajo zlahke vrste vina, temveč pretežno šmarnica. Kraj je absolutno pasiven, posestva do skrajnosti razparcelirana in še ob tako ugodni letini nerentabilna. Ni torej čudno, če se tamkajšnji ljudje vdajajo alkoholu. Tudi za Grebenškovo velja to. Vpliv šmarnice je znan, in tako se je tudi Grebenškov oče obesil, njegov brat in sestra pa sta znorela. Tako je bil mladi Grebenšek že zgodaj prepričan samemu sebi in poleg tega še dedno obremenjen. Učil se je za čevljarja, pa je pobeagal od mojstra. Nato je raznašal zemlje in kmalu začel na stranpoti. Iz takih prilik rasejo zločinci.

20 letnica Obrtnega društva v Novem mestu

Kmalu po končani svetovni vojni so si novomeški obrtniki našli nalogo, da osnujejo preprosto stanovsko organizacijo, ki bi ščitila njih pravice. Pomladi leta 1939 se je sestavil pripravilni odbor, ki mu je v načeloval g. Jakob Preželj. Odbor je v kratkem izvršil vse priprave za ustanovni občni zbor, ki se je vršil pred 20 leti v prostorih Sokolskega doma. Zborovanju so prisostvovali številni obrtniki, ki so soglasno izvolili za svojega predsednika, dentista g. Filipa Ogriča. S skromnimi sredstvi je novo ustanovljeno Obrtno društvo pričelo delovati v korist članstva. Predsednik g. Ogrič je spravi družbeno delovanje v življenje in pravo smer. Vršili so se redni seje, stanki in seje, na katerih so se obravnavala zgolj stanovska vprašanja, in razne prireditve, ki so imele namen, da se s pridobljenimi sredstvi pomore onemoglim in bolnim članom.

V polni meri pa je društvo skrbelo tudi za svoj naraščaj. Ustanovili so je pomočniški odsek Obrtnega društva, ki se je zado. voljivo in svobodno razvijal ob strani društva. Odslej ima svoj prapor, knjižnico in tudi tumbarski zbor. Ima svoje prireditve in igre ter prireja predavanja. Društvo ima tudi posmrtniški odsek, ki je doslej izplačal vdovam umrlih članov posmrtnine v 60 primerih.

Za boljšo jesensko setev

Novi načini povečanja poljskih pridelkov — Odlični uspehi cenene rastline fitodina

Kakor gobe po nevihti v poletnem ščipu rasejo zadnja leta pri nas knjige, knjižice, razprave in članki o našem kmetu. Vsega so že preresetali in presejali in dognali, kako dela, stanuje, je in pije, otroke rodi in umira. Nič kaj pridnega niso dognali. Vsi potrjujejo le stare že tisočkrat prežvečeno resnico, da so razmere, v katerih mora živeti naš kmet, prav slabe. Če vprašate kmeta, zakaj se mu slabo godi, vam bo odgovoril, da je trda za denar in da mora svoje z muko pridelane pridelke prodajati po nizkih cenah, ki mu jih določa trgovina, svoje potrebščine pa mora plačevati po visokih, pogosto kar nezmožljivih cenah, ki jih istotako postavlja trgovina. Moti se pa tudi, ki sodi, da so slabe cene kmetijskih pridelkov varok kmetške siromašne. Nikakor ne! Glavni vzrok je prenekter hektarski donos. Zemlja nam preskopo vrača trud, ki ga kmet vlagava vanjo. Vendar ne gre kriviti zemlje, temveč je kriv slabega donosa kmet sam.

Vzemimo dva sosa, ki sta posadila vsak po en oral krompirja na skupaj ležečih njivah. Enako sta mu postila in ga dale enako obdelovala, na jesen pa se je pokazalo, da je pridelal Peter polovico več kakor Pavel in tudi iztržil dvakrat več. Peter je bil zadovoljen s ceno, saj mu je lepo plačala njegove delo, Pavel pa je zabavjal čez ceno, namesto da bi stopil k sosedi in ga poberal, kako je napravil, da ima takšen pridelek. Peter bi mu povedal, da si je sam popravil svoj že izrojeni krompir, ki ni bil pred letom nič boljši od Pavlova. Peter bi mu pojasnil, da more semenski krompir brez denarnih izdatkov vsak kmet sam popraviti, če v juliju ob setvi ajde vsadi še brazde krompirja. Nedozoreli pridelek to pozne sadnje na jesen varno izgrebe in razgrne čez zimo na deske v topli kleti. Drugo leto mu

da to seme obilen in zdrav pridelek semenskega krompirja za tretje leto.

Rusi so v Ukrajini na ta način povečali pridelek krompirja od 50 na 300 metrskih stotov na oralu. Ta način je že tudi pri nas preizkušen in bi mnogo pripomogel k večji donosnosti naših kmetij.

Kaj pa žito se ne da na kakšen način poceni popraviti, čujem vpraševati pazljivo čitatelja. Seveda se da, in sicer tako, da izboljšamo seme s tako zvanim kitajskim načinom obdelovanja, o katerem smo že ponovno pisali in so se ga že oprijele nekatere vasi. Če se ga na veliko noče lotiti večina naših opreznih kmetov, bi si vendar vsak lahko vsaj seme sam vzgojil na nastopen način: Ko seješ v ovisliše rpolno seme, posadi žito v vrste kakor turščico. Vrste naj bodo po 50 cm narazen, v vrstah samih pa posadi pod motiko po 30 cm navsakabi po tri zrna žita. Ko zraste tretji list, izpuli na vsakem prostorku do ene vse rastline in jih obuj, da bodo rastlinam le usesa gledala iz zemlje. Čez tri tedne bodo prihodli iz obutih rastlin celi šopi obrastnikov, ki jih tudi do ušes obuj, ko poženejo tretji list. Tako napravi se enkrat ali dvakrat v jeseni, pa boš videl, koliko in kako lepega semena boš pridelal. To seme ti bo dalo dve do tri leta obilno žetev, potem pa bo opešalo, prav kakor upadejo tudi pridelki pe drago plačanem selekcioniranem (izbranim) semenu.

To sta dva načina za izboljšanje važnih kmetijskih pridelkov in s tem za zvišanje donosnosti kmetije, ki ju zmora vsak kmet kljub vsem brkljnim okoliščinam, ki držijo cene kmetijskih pridelkov na tako nizki stopnji. Nobenih denarnih žrtv ne terjata ne od kmeta, ne iz javnih sredstev, in sta izvedljiva s malenkostnim trudom. Toda kakor je lep ta uspeh, vendar je šele prva stopnja k trajnemu napredku naše

vast. Večji pridelek bodo pustili marsikakšen stotak v kmetovnem žepu, da bo mogel kmet utrpeti po 30 dinarjev za nabavo takozvanih umetnih rastlin (avksinov) za vsak mernik posetve. Mala količina 15 kubičnih centimetrov, primerno razredčena z vodo, v katero namočimo žito za eno uro, ima naravnost čudovit učinek na seme, da požene več in daljših korenin in povzroči bujno rast in obilen zarod. Letošnje pomlad je naročilo nekaj sto naprednejših gospodarjev za polkuse ta rastila za juri ječmen in pšenico, oves in turščico. Kakor čujemo, so jih poizkusili ne le prepričali, temveč naravnost navdušili za to prekoristno in prav ceneno novost. Poizkusi laboratorij za fitodina (Ljubljana, Nunska 10), ki se peča z uvedbo umetnih rastlin, bo imel za jesensko setev spet večje množice teh sredstev na razpolago. Kdor se zanima za ta novi način povečanja žitnega pridelka za 50 do 100 odstotkov, naj se obrne na navedeni naslov z navedeno vrste žita in količine, ki jih misli pripraviti. Istotam se dobi tudi fitodina za razne detelje in bo na spomlad tudi za krompir ustrezajoč fitodina na razpolago.

Prazna vreča pa ne stoji pokoncu, ve vsak naš kmet in bo seveda spoznal, da ne bo mogel z izboljšanim semenom in umetnimi rastlin brez gnoj do dolgo pridelovati obilnih pridelkov, ker bo preveč izčrpal zemljo. Trudil se bo, da nadomesti s hlevskim gnojem, če ga ima dovolj, tiste rudninske snovi (kalij, fosfor, apno in dušik), ki jih je v nekaj večji meri črpal obilnejši pridelek iz njegove zemlje. Kdor pa nima dovolj hlevskega gnoja, bo segel po umetnem gnoju, in sicer polnovrednem KASU (kalijevoamonijskem superfosfatu) ali pa po nekaj slabšem nitrofoskolu. Če si je kmet pridelek s popravljenim semenom in s pomočjo umetnih rastlin podvojil, bo mogel od večjega donosa utrpeti tudi nekaj stotakov za umetna gnojila.

Neznanci so oplenili trgovino Za seboj niso pustili nikakih sledov

Binkelj, 11. avgusta
Neznani vlomilci so obiskali v noči na petek trgovca in gostilničarja Jožefa Sokoljca v Binklju v staroškoli občini. Z velikim svedrom so izvrtali v vrata, ki držijo za dvorščice, 10 luknj, nato pa so odnotranje strani odklenili vrata in odmaknili zapah. V hiši kjer sta trgovina in gostilna, so pretaknili vse prostore, in odnesli, kar se je odnesi dalo. Edino v sobe, kjer so spali zakonca Svoljšakova pa gospodarjeva sestra Polka, tatov ni bilo. V veži so se do bro okrepčali z jestvinami in popili več steklenice piva. Nato so izgnili brez najmanjšega sledu. Na dvorščici so še pustili dva kilograma ukradene žgane kave. Brččas so pri odhodu nanjo pozabili. Tatvino je prvi opazil gospodar Svoljšak Jože sam, ki je vstal ob 4. zjutraj. Med drugim so vlomilci odnesli novo moško kolo znamke »Prestor«, za okrog 150 din raznih cigaret, ducat raznovrstnih vrvi, nekaj kakava, več kilogramov ješprenja, preko

Pa se bo vprašal povrhni čitatelj, kakošno korist ima kmet od poboljšanja semen in tistega skrivnostnega rastila, če mora potem dobiček nazaj odrajtati materi zemlji. Počasi, prijatelji! Vedeti morate namreč, koliko in kaj si prejel s njive, in kaj in koliko si vrnil. Rudninske snovi, ki jih vračate nji v gnojem, predstavljajo le deleč odstotka pridelka, ki si ga ti poželi, pridelka, ki ga je rastlina za 99 odstotkov svoje gnote potegnila s pomočjo sonca, vode in listnega zelenila iz zraka. Več ko je rastlin, več zraka porabi. Rastlina je neke vrste tvornica, ki izdela toliko več blaga, kolikor večje ima prostore. V krajih z obilico orne zemlje je lahko povečati to tvornico: obsejati pač polovico več sveta. Pri nas Slovincih pa je v glavnem dana meja raztezanj orne zemlje. Sicer bi se dalo z dragim izkoriščanjem slabe zemlje še nekaj doseči, vendar ne mnogo, zato nam je odprta druga pot za povečanje rastlinske tvornice. Graditi jo moramo navzgor, da bodo rastline večje in krepkejšje in nam bodo dajale večje pridelke.

Povečamo pridelke na naših kmetijah s preprostim živeti iz svoje zemlje, potem bomo mogli šele misliti na modernizacijo kmetijskih obratov, na meliorizacijo in vse tiste ukrepe, katerih pogoj je zdrav, sit in nezadovoljen kmečki stan. Kdor pa poizkuša reševati drugače vprašanje, kako izboljšati težko stanje našega kmeta, pa je podoben nesposobniku, ki hoče začeti stavbo hiše pri strehi. Takšno delo ni le zanj neplodno, temveč je kvarno za celoto, ki jo neuspehi potrjujejo v napačnem mnenju, da kmetu ni mogoče pomagati. Nele mogoče mu je pomagati, temveč dolžnost vseh je, da mu pomagamo na noge. Način naše pomoči pa mora biti izvedljiv s čim manjšimi žrtvami.

Janko Kač

a— Pristanki jadralskih tekmovalcev. Na II. nacionalnem tekmovalstvu jadralskih letal v okviru Mariborskega tedna so dosegla nekatera letala daljavo 46 do 48 km. Beograjec Dordjević je pristal v Krapl. Milko Škofič v Imenem pri Podčetrtku. Ljubljancin Majdel pa pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Mariborčan Milku Škofiču so manjkali 3 km do izpolnitve II. pogoja za srebrni izpit »Če, ki ga bo v teku nadaljnjih tekmovalj nedvomno še izpolnil. Zaradi vremenskih pnilov se je moralo tekmovalje jadralskih letal podaljšati za nekaj dni. Tekmovalce sta obiskala med drugim predsednik Jadralske letalske zveze v Beogradu prof. dr. Nenadović in referent za jadralsko letalstvo pri osrednji upravi Aerokluba v Beogradu g. Beleslin.

a— Nagrade za najlepša izložbena okna. V smislu razpisa Slovenskega trgovskega društva v Mariboru ob priliki Mariborskega tedna je ocenjevalna komisija, v kateri so bili gg. inž. Černigoj, Putnikov ravatelj Loos in društvena odbornika Anderle in Ambrožič, prisodila na podlagi tekmovalnih pogojev prvo nagrado tvrdki Weid in sinova, drugo nagrado tvrdki Pinter in Lenart, nadaljnje nagrade tvrdkam šraj, Roglič, Bata in Macun. Med najlepšimi izložbami je bila izložba tvrdke Majer Franc, ki pa žal ni prišla v poštev, ker ni bila pravočasno gotova. Isto velja za izložbo tvrdke Dolčec in Marini.

a— Pivkova sokolska družina se marljivo pripravlja, da proslavi 8. septembra čim slovesneje 10letnico obstoja, združeno s razvitem društvenega in naraščajkega prapora. Dne 8. septembra vsi k proslavi Sokola Maribor II!

a— Lekarniška in zdravniška dežurna služba. Nočno lekarniško službo bosta imeli ta teden Vidmarjeva lekarna pri Sv. Anehu na Glavnem trgu in Savostova magdalenska lekarna na Kralja Petra trgu. Zdravniško dežurno službo za nujno zdravniško pomoč pa bo imel danes v nedeljo zdravnik OUZD g. dr. Alfonz Wankmüller, Franciščanska ulica 8.

a— Neznanega utopljence je naplavila Drava pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Utopljence je, ako se sodi po obleki, doma onstran meje, je star 55 do 65 let. V Dravi je bil pet do deset dni. Na truplu ni znakov nastila.

a— Dr. Fran Toplak ne odinira do 4. septembra.

a— Vlomilci v sodnem posloplju. Se neizgledni zlikovci so se pojavili v stanovanju sodnega služitelja Matije Jereka in mu odnesli razno zlatino, vredno okoli 3000 din. Daktiloskop g. Grobin je posnel prstne odtiske.

a— Pokvarjena mladina. 18letni Rudolf K. je ustavljal na banovinskih cestih pri Marjati Pučarji 18letnega raznašalca peciva Franca Odra in zahteval z grožnjo od njega denar. Rudolf K. mu je vzel iz nedarnice 200 din in pobeegal. Rudolf K. se bo moral zagovarjati pred sodiščem zaradi ropa.

Iz življenja na deželi

TRZIC. Kino predvaja danes (nedeljo 13.) vefilim »Dobra zemlja« in črtan film v naravnih barvah. (—)

JESENICE. Zvočni kino Ratko predvaja danes v nedeljo ob pol 9. uri zvečer in ob 3. uri pop. ob vsakem vremenu vefilim »Rdeče orhideje«. Med dodatki dodatno kulturni film in Paramountov zv. tednik. (—) Sledi za praznik »Otok smrti«. (—)

Iz Gornje Radgone

gr— Sprememba okrog spomenika radgonskih žrtv in Maistrovih borcov. Pripravilni odbor za postavitev spomenika radgonskih žrtvam in Maistrovim borcem je prvotni načrt nekoliko spremenil. Pod drugo teraso bo namreč namesto poprej zamišljenega strmega stopnišča na glavno cesto izvedena položna cesta od hiše profesorja dr. Janka Šlebergerja sporedno z banovinsko cesto, zaokroženo nasproti šolskemu posloplju z izhodom na banovinskih cestu, ki drži iz Gornje Radgone proti Apaški kotlini. Za spomenik sam pa je bil naposled določen prostor na prvi terasi, in sicer na desni strani farne cerkve za kostanj. Ker pa bo z izvedbo položne ceste namesto stopnišča pridobil na vrhu pod stopniščem proti cerkvi precej lep in obse. žen prostor, bi morda kazalo postaviti spomenik na tem prostoru, ker bi bil s tega mesta viden od vseh strani z glavne prometne ceste, medtem ko ga bi na zdaj določenem prostoru zakrivali stari kostanji.

gr— Nemška posest v slovenskih rokah. Banska uprava v Ljubljani je odobrila razparcelacijo obseznega graščinskega posestva v Zibgovcih, ki je bilo doslej last grofov Trautmannsdorfa in Dobfenskega iz Gleichenberga v Nemčiji. Po razparcelaciji je bil omogočen nakup, in sicer so kupili razparcelirane komplekse vinogradnik dr. Boezio Lenart iz Gornje Radgone, Kolaric Ivan, mizar v Črešnjevcih, Klemenčič Franc, čevljar v Zibgovcih, Irgolič Leopold, posestnik v Policah, Marija Fuharjeva, gostilničarka v Zibgovcih, in Fuhar Jožef, zasebnik v Zibgovcih. S tem je bila v tukajšnjem okolju razdeljena večja graščinska posest, ki je tako prešla iz rok tujeve v slovenske roke.

gr— Dve nesreči. Delavčeva žena Kajdičeva Ana iz Lokavca se je odpravila na polje z vozom, v katerega je imela vpreženi dve kravi. Na cesti pa sta se kravi ustrašili motoklistista in zdrveli. Ko je Kajdičeva skočila z voza, je padla tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo. Njena sorodnica Kajdičeva Marija, posestnica na Ščavnici pa je padla iz skednja na tla in si zlomila desnico. Obe ste bili prepeljani v bolnišnico v Murski Sotbi.

gr— Drugi železniški tir na progi Spilje — Radgona. Trgovci mesta Radgone so spet započeli akcijo za napravno dvojnega železniškega tira na progi Spilje (Spielfeld) — Radgona (Radkersburg) in s tem v zvezi tudi za zvišanje brzine od dosedanj 35 km na 50 km.

Sokol

Sokolsko društvo Cerknica prireja danes svoj javni letni nastop, ki ima na sporedu ob pol 4. sprejv od 4. javno telovadbo s sodelovanjem vojske, zvečer pa narodno veselico s plesom in prosto zabavo v vseh prostorih Sokolskega doma ob sodelovanju gasilske godbe iz Cerknice.

Kam potujejo na oddih Angleži

Iz Londona odhajajo že nekaj tednov ljudje na počitnice. Ladje, železnice in avtomobili so nabito polni. Največ letovščinarjev odhaja v Francijo, a tudi švica spada med zaželeno počitniško deželo. Obisk Nemčije je razmeroma slab; doslej ni obiskalo te države niti polovico števila lanišnih angleških letovščinarjev.

imeli, je šlo, ker lovec pač ne more biti povsod. Lani pa je prekupčevalec kupil že v naprej maline in nabiralci so bili prisiljeni, da jih prodajo njemu. Oddajali so jih kar na lico mesta in s praznimi posodami romali navzdol. Te vrste prodaje je vzbudila med prizadetimi mnogo nevolje, ker so bile maline v mestu precej dražje. Lani n. pr. so jih morali dajati na lico mesta po 2,50 din, dočim so bile v mestu po 3,50 do 4 din. Revni ljudje so seveda skušali uhajati po skrivnih poteh, a gorje, če se jim to ni posrečilo, zbogom ves trud! Letos je ba je zopet nekdo pokupil že zelene jagode. Nabiralci si žele svobodnega nabiranja in prodaje. Malin bo dosti, nabiralec še več ko druga leta, brezposelnost rudarjev in tekstilcev je vedno večja — zato bi bilo prav, da se vsem dovoli prosto nabiranje. Saj je nabiranje malin dosti grenak zaslužek.

Z lipovim cvetom in malinovimi jagodami vsako leto resneje računajo številne družine na Kočevskem. Lipov cvet so nabirali zlasti po vaseh, po maline pa bodo hodile v prvi vrsti revne slovenske družine iz mesta.

Srečke, ki do 15. avgusta t. l. do 7. ure zvečer ne bodo vrnjene loterijskemu odseku v kongresni pisarni Gasilske zajednice, Tyrševa cesta 29-II, se bodo smatrala za prodane in morajo biti plačane. Pošiljate po pošti vrnjenih neprodanih srečk morajo nositi poštni žig 15. avgusta 1939. — Sicer pa velja za vse prodajalce srečk pravilo: prodati prav vse srečke!

Polovljena vozna za negasilce dovoljena! Železniška uprava je naknadno sporočila, da je za negasilce dovoljena polovljena vozna za vse železniške proge v Jugoslaviji. Za gasilce pa velja slej ko prej četrstinska vozna. Negasilci naj zahtevajo na odhodni postaji s svojo kongresno knjižico obrazec K-13, ki stane 2 din in kupijo celo vozovnico do Ljubljane. V Ljubljani vozovnice ne oddajo, marveč jo shranijo za brezplačen povratek, kongresno knjižico in obrazec K-13 pa dajo zgolj pred odhodom iz Ljubljane. Polovljena (za negasilce) in četrstinska (za gasilce) vozna velja za vse vlake in smeri (izvzemši ekspresnih vlakov).

Prostovoljna gasilska četa mesta Skopja priredi v nedeljo, dne 13. avgusta ob 9. zvečer v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani igro »Posledice vojske«, ki se dogaja v letih 1916–1918 v neposredni okolici Skopja. Igralci nastopijo v svojih slikovitih narodnih nošah. Cene: sedeži po 10 in 5 din, stojšča din 3.

Šramba za vozila in kolesa bo v torek tudi na dvorščici Gospodarske zveze. Glavna šramba koles in motornih vozil je na vogalu Masarykove in Tyrševe ceste, nasproti Gospodarske zveze.

Koncentracijsko taborišče za ženske

Reuterjeva agencija poroča, da je bilo nedavno v Nemčiji otvoreno prvo koncentracijsko taborišče za ženske. Taborišče se nahaja v bližini Ravensbrücka ob jezu. ru in je namenjeno za ženske, ki so nepriljeteljsko razpoložene napram sedanjemu režimu. Ženske v tem taborišču ne smejo sprejemati obiskov, domov pa smejo pisati enkrat na mesec. Doslej je iz tega taborišča, ki ga nadzirajo ženske, pobežala ena sama ženska.

Lipov cvet in maline

vir dohodkov po Kočevskem

Kočevje, 28. julija
Po vsem Kočevskem je mnogo lipovih dreves. V bližnji okolici mesta jih je, ob cestah, po vaseh in zlasti v gozdovih. Značilne so lipe sredi vasi ali pred cerkvami. Nikjer jih ne pogrešamo, saj dajo sence, v katere komaj prodre sončni žarek. Ob času, ko cvetijo, pa nudijo lipe s svojimi cvetovi lep zaslužek revnemu prebivalstvu. Zlasti letos so mnogo bolj ko v prejšnjih letih nabirali lipov cvet, ki je dosegel lepo ceno. Nabirali so ga brezposelni, otroci in starčki, pa tudi mladina, ki se je odtrgala od kmetkega dela. Tudi marsikatera rudarska družina je prišla z nabiranim lipovim cvetom do kakega stotaka. Po vaseh ga je skoraj v vsaki družini ta ali oni nabiral. Vozili so domov cele vozove lipovih vej.

Zunaj mesta srečam na cesti možička z vrečo na hrbtu. Bil je znani popravljaj dežnikov, prihajajoč nekod iz Male gore, kjer je posebno mnogo lip.

— Dober dan, očka! Kam pa z vrečo na hrbtu?

— Lipov čaj nesem v mesto naprodaj. Letos sem ga z otroki precej nabral. Skupaj ga bo okrog 100 kg. Se izplača.

— Kje ga pa prodajate in po čem?

— Letos je po 20 din kg. Kupujejo ga pa v mestu, v Stari cerkvi, v Zeljnah in tudi drugod. Zaslužil bom okrog 2000 din. Letos lipov cvet zelo izvažajo, zato ga ljudje tako pridno nabirajo. Prekupčevalci se kar pulijo zanj, seveda, saj zaslužijo pri vsem gotovo več kakor mi, ki moramo plezati po lipah in trgati hlače.

— Ali so ga mnogi toliko nabrali kot vi?

— Ne, nas je bilo precej, zato ga imamo več. Veliko jih pa je, ki so ga ntrgali po 20, 30 ali 50 kg. Po lipovem cvetu pridejo pa maline na vrsto, ki letos dobro kažejo.

Mimo je pripeljal kmečki voz in možiček je urno spravil sebe in svojo vrečo nanj.

Sedaj je z lipovim cvetom malodane konec. Na živahno trganje kažejo lipe, ki se nahajajo po večini v žalostnem stanju. Njihovo košato vejevje je vse sklesedeno in pofumljeno. Večina nabiralec poseka kar cele veje in jih šele na tleh ali doma obere. Dreves je vsekakor škoda in v interesu nabiralec samih bi bilo, da jih bolj ščitijo. Sicer pravijo, da bodo čez nekaj let zopet zrastle nove veje in da jih bo še več, toda to je žalostna tolažba. Tako hitro vendar ne gre.

Možiček je dejal, da pridejo sedaj maline na vrsto. Res je! Maline že desetletja donosajo revnim družinam zaslužek, dočim se je nabiranje lipovega cveta šele letos bolj razmahnilo. Mnogi jih nabirajo za domače potrebe, zlasti uradniške družine v mestu, večina nabiralec jih pa prodaja. Kot dijaki smo jih pridno nabirali za dom ali da bi prišli do kakega kovača. Malin je v bližnji kočevski okolici mnogo, zlasti jih je okrog Mestnega vrha in sploh po vsem jugozahodnem hribovju, nadalje na Rogu, pri Koblerjih in drugod. Letos se po pripovedovanju nabiralec obeta izredno bogata trgatve. Prihodnji teden bodo že pričeli. Zjutraj ob svitu bodo odhajali, vzeli s seboj kruha in kave, dosegli v kakih dveh urah cilj in potem nabirali do večera.

Do lanskega leta je bilo nabiranje malin proti izkaznici prosto. Tudi če je nista

Letos je moda namenila otroštem na igro na prostem ljubke, balonaste nabrane hlačke iz praktičnega, vzorčastega tvori-va, ki se na njem le slabo poznajo razni madeži. Vzorčaste balonaste hlačke izpo-
polnimo z belo ali živobarvno majico z lah-
kim, gladko pletenim pulloverjem. Mi pa
seveda ni volnen, temveč ga pletemo z mo-
vnato bavla.

"JUTROVA" POSVETOVALNICA

Davčna

I. K. — S. — Od Vaših treh novih hiš v Ljubljani vam je bila za leto 1938 odmerjena zgradbina v znesku 4.196.— din. Vrh tega ste plačali na zemljinah 19.— din. Proti odmerjeni zgradbini ste vložili dvoje pritožb in dosegli skupni odpis v znesku 147.— din, tako da bi morala služiti za odmero specialnega doprinosu za obrambni fond davčna osnova 4.068.— din. Davčna uprava pa vam je odmerila ta doprinos od zneska 6.912.— din. Ali je ta odmera pravilna in ali ne bi kazalo, da se proti ugotovljeni osnovi za ta doprinos pritožite? — Ker nam ne poveste, iz kakšnega naslova ste z obema pritožbama dosegli odpis v znesku 147.— din, vam žal ne moremo dati docela točnega pojasnila. Po § 19. finančnega zakona se začasne davčne oprostitve pri novih hišah ne upoštevajo pri odmeri specialnega obrambnega doprinosu, ampak služijo za odmero tega doprinosu idealno odmerjeni davki, z drugo besedo, ugodnost davčne olajšave se pri odmeri specialnega doprinosu ne upošteva. Na vsak način je potrebno, da se predhodno informirate pri davčni upravi, na kar se event. odločite za pritožbo, ki jo taksirajte s 36.— din.

M. F. — Lj. — Plačujete banovinski kulk, ki vam ga davčna uprava zaračunava od pokojnine in sicer za druge računsko polletje (oktober—marec) par let že 1. septembra mesto 1. oktobra. Kdo ima prav? — Po našem mnenju ste v zmoti. Kolikor smo poučeni, uživajo tako samoupravni kot državni uradniki in upokojenci pri plačevanju banovinskega kulka to ugodnost, da ga jim ni treba plačati naenkrat, marveč v dveh letnih obrokih in sicer 1. aprila in 1. septembra vsako leto. Če Vašega vprašanja nismo razumeli, ga s točnejšimi podatki obnovite!

M. L. — M. — Takole nam pišete: »Spodaj podpisana prosim, da bi mi pojasnili radi prijave nove hiše, ker mi poteče leti 1400. novembra 10 let, odkar je hiša prijavljena. Ker so sedaj druge hiše v tem delu oproščene davka, kaj mi je storiti in kdaj naj prijavim hišo?« — Ako ste svoječasno v smislu II. odstavka čl. 37 zak. o neposr. davkih prosili za priznanje davčne olajšave, ker ste postavili novo hišo in vam je priznana davčna olajšava poteče meseca novembra prihodnje leto, potem se vam desetletna oprostitve po zakonu ne more več priznati. Za nove zgradbe in dele obstoječih zgradb, postavljenih z odobritvijo gradbenih oblastev se plačujejo in sicer: za zgradbe, ki so postale zavezane zgradarini do dne 31. dec. 1931, 6.— din, za zgradbe pa, ki so postale zavezane davku po tem roku, 12.— din od vsake 100.— din čistega dohodka namesto osnovnega in dopolnilnega davka. Ako vam to naše pojasnilo ne zadošča, se javite s točnejšim vprašanjem!

»Uslužbeniki davke« — Na Vaše vprašanje glede odmere uslužbenškega davka od Vaših prejemkov ste mogli dobiti v naši rubriki že parkrat točen odgovor. Po posebnih pripombah k čl. 91. zak. o neposr. davkih se smatrajo vsi trajni prejemki, ki se pojavljajo v istem časovnem razdobju, za en davčni prejemek in se obdavčujejo skupno po celotnem mesečnem, tedenskem ali dnevnem dohodku. Prejemki pa, ki se pojavljajo od primera do primera, se obdavčujejo posamezno.

C. P. — M. — Od davčne uprave ste prejeli polonočno za plačilo zneska 370.— din. Ta znesek ste plačali že pred mesecem dni, sedaj pa zamenjate, da bi vam davčna uprava prejela zneska potrdila. Kaj vam je ukinili, da si boste na jasnem, koliko znašajo od plačanega zneska samoupravne doklade in koliko državni davki? — Po čl. 57. zak. o neposr. davkih služi za dokaz o plačanem neposrednem davku davčna knjižica, ki jo izda davčna uprava, ko je vpisala vanjo prepis davka in v kateri mora točno označiti, kdaj in koliko je prejela. Če pa se plačuje davke po Peštni hranilnici, služi za dokaz tudi poštna polonočna, dokler se dotično plačilo naknadno ne vpiše v knjižico. Pri vsaki davčni upravi mora biti vidno oboje seznam vseh samoupravnih dokladov o posameznih odstotkih in po edinih vrstah doklad. Stopite torej k davčni upravi ter zahtevajte davčno knjižico, iz katere boste razvideli celoletni davčni predpis z izvršnim plačilom!

A. P. — Lj. — Vaša hiša je bila na zahtevo posojilnice v R. na javni dražbi prodana. Ob tej priliki je zastopal državni sklad radi na hiši intabuliranih davčnih zaostankov zastopnik drž. pravobranilca. Vprašate nas, ali je imel ta zastopnik formalno pravico zastopstva. Brez dvoma, ker bi ga sicer sodišče ne moglo priznati. Po čl. 56. uredbi o zavarovanju, prisilnem izterjevanju in neizterljivosti davkov morajo drž. pravobranilci in njegovi zastopniki nastopati samo ali po pooblaščenih izvršilnega oblastva pred sodiščem in v vseh pravnih, ki se udeležijo zbir izvršilnega davčnega postopanja glede hipotekarnih zavarovanj (intabuliranih) ali nezavarovanih terjatev in odrediti vse, česar je treba za realizacijo teh terjatev.

P. M. — B. — Finančni zakon za leto 1939/40 zakona o davku na neozonjene osebe in o davčni oprostitvi oseb z devetimi ali več otroki ni niti razveljavil niti izpremenil. Še vedno je v veljavi določba § 13., po kateri mora prijavitelj pravico do oprostitve davčni zavezanec s polnovejavni dokazi pristojni davčni upravi. Če imate do oprostitve pravico, se javite pri pristojnem župnem uradu, ki vam bo proti plačilu predpisanih taks napravil rodbinski list.

Pravna

K. M. Maribor. Pod častno besedo, da vam bo točno vračal v obrokih, ste prijatelju posodili za Vaše razmere visoko vsoto denarja. Ko si je kupil kolo, ga vam je zastavil, nato pa prodal. Kako bi si pomagali. — Zal ste tudi vi ena množica, ki je naseljena človeku, kateremu častna beseda ni sveta. Kolo, katero si je kupil iz Vašega denarja, vam ga je sicer sicer zastavil, vendar ga zaradi tega ne boste mogli zahtevati nazaj od kupca, kateremu ga je Vaš prijatelj prodal. Lastninska tožba je namreč nedopustna zoper poštenega posestnika premične stvari, ako dokaže, da je to stvar (kolo) pridobil proti plačilu od osebe, kateri jo je bil tožnik sam zavaljal v rabo, v hrambo ali v kakršenkoli drugi namen. Pošten kupec je pridobil lastnino, ki je ni dolžan vrniti in imate le pravico odškodnine proti tistemu, ki vam je za to odgovoren. V Va-

šem primeru je to Vaš prijatelj, ki ni držal besede in boste morali, če noče plačati zlepa, vložiti zoper njega tožbo pri pristojnem sodišču onega kraja, v katerem ima sedaj stalno bivališče. Za tako tožbo ni treba odvetnika in jo smete dati na uradni dan pri sodišču na zapisnik. Če ste ubožni, predložite potrdilo siromaštva, pa boste oproščeni vseh taks in sodnih pristojbin.

J. S. R. Drinska banovina. Vprašujete, če vam pripada kot državnemu upokojencu vojaške stroke pravica na bolnico. — Vsakemu državnemu uslužbencu in tudi upokojencu Vaše stroke pripada po obstoječih zakonih pravica na brezplačno oskrbo in zdravljenje (tudi potrebne operacije) v javnih, državnih in banovinskih bolnicah. Enako pravico ima zakonitica žena in vsi zakoniti otroci, dokler prejema upokojenec za nje rodbinsko doklado. Ob vstopu v bolnico je predložiti potrdilo o lastnosti, ki vam izplačuje pokojnino. Ako je to oblastvo v drugi banovini, smete v javno bolnico tudi v kraju, ki leži v banovini, kjer sedaj prebivate.

R. J. S. Kam boste domovinski pristojni po upokojitvi. — Ker ste stalni državni uslužbenec, boste obdržali domovinsko pravico v občini, v kateri služujete stalno, če vam bo v tem kraju vročen upokojitveni dekret. V drugi občini morete pridobiti domovinsko pravico, ako boste tamkaj stanovali stalno pet let in vam prošnja ne bo odbita, če boste brez priporočila obnašanja.

F. T. M. Sosed je zgradil na svoji hiši »kukerle«. Ne da bi Vas vprašal za dovoljenje. Ali morete zahtevati zazidavo in postavitev v prejšnje stanje. — Po obstoječih zakonih ima lastnik pravico prosto razpolagati s svojo lastnino, jo po mli volji rabiti ali tudi uničiti. Na svoji hiši je smel Vaš sosed zgraditi »kukerle« z razgledom proti Vašemu zemljišču in ne boste mogli zahtevati, da bi ugodil Vašim prepovedim. Le v primeru, da ste že pred več kot 30 leti prepovedali gradnjo in se je sosed ukinil prepovedi, ste pridobili služnostno pravico prostega razgleda iz Vašega zemljišča oz. luči v korist Vaše hiše. Le, ako bo občinska kot gradbeno oblast uvidela kak prekršek proti gradnji iz javnih ozirih, bi moral sosed postaviti hišo v prejšnji stan. Seveda ima sosed proti morebitni krivični prepovedi od strani občine pravico pritožbe na upravna oblastva.

M. T. F. Brat, ki ima stanovanjske pravice v Vaši hiši, je brez vašega dovoljenja zgradil iz svoje sobe okno na sosedovo stran. — Sosed ne more zahtevati niti od Vas niti od brata zazidavo okna, saj je oddaljeno od njegovega sveta in poslopija kar 3,20 m. Vi kot hišni lastnik pa smete zahtevati od sosedov, da ukloni preveliko uhajanje neprijetnega zraka skozi liko njegove hiše v bratovo stanovanje. Ako se pozivu ne ukloni, boste mogli zahtevati prepoved od sosedov potom sodišča, ki bo moralo ugotoviti, ako res presegajo uhajanje neprijetnega zraka po krajevni razmerah običajno mero in s tem bistveno kratki v kraju navedeno rabo zemljišča. V pravi boste mogli predlagati izvedenec, ki jih pa more pritegniti tudi sodišče, ako drugače ne bi moglo odločiti. Čim bo ugotovljeno, da presegajo uhajanje neprijetnega zraka v kraju običajno mero, bo sosed obsojen, da linico zaidi. Svetujemo vam, da s sosedom rajši sporazumno in zlepa uredite take stvari, ker so pravde drage, ubijajo vam na mnogo časa in gotovo napravijo veliko skrb.

A. P. S. Sosed ima v svoj prid knjižico na Vašem zemljišču služnostno pravico pešpoti, vozne poti za gospodarske vožnje in dovažanja drv do svoje hiše. Sedaj si je nabavil in hoče prevažati krmo in stelo preko Vašega dvorišča. Sosed sme kot posestnik gospodujočega zemljišča izvrševati svojo služnostno pravico na njemu poljuben in pogodbeno ustanovljen način. Nobena služnost se pa ne sme razširjati in je v zakonu predpisano, da se morajo služnosti utesnjevati, v kolikor dopušča to njihova narava in namen njihove ustanovitve. Ako v času, ko je sosed pridobil svojo služnostno pravico pri svoji hiši, ni posedoval krave in se nista morda dogovorila, da sme prevažati po Vašem svetu tudi krmo za živino, ki si jo bo nabavil, mu smete prepovedati prevažanje krme in stele preko Vašega dvorišča, ker bi se to gotovo moralo smatrati kot razširjanje svojčast med Vama ustanovljene služnostne pravice.

S. S. P. A. Preko sosedovega zemljišča imate priposestovano pešpot v širini 75 cm. Ali smete voziti po pešpoti s kolesom ali ga voditi po tej pešpoti? — Delni odgovor na to vprašanje si prečitajte zgoraj, kjer odgovarjamo vpraševalcu A. P. S. Merodajno je torej edino to, kako ste med priposestovalno dobo uporabljali zemljišče, na katerem imate sedaj služnostno pot. Vožnja s kolesom in vodenje kolesa po tej poti bi sosed z upravičenostjo smatral kot razširjanje Vaše služnostne pravice, če ste jo s priposestovanjem pridobili le v svrhu pešhoje, takozvano pravico imeti stezo na tujem zemljišču. Ker sosed ne bi bil kaj občutno prizadet, bi se vendar mogla mirnim potom dogovoriti, da bo ustrezno Vašim potrebam zlejam.

C. J. S. F. Prošnja za oprostitve vojaške službe v miru. — Na komando pristojnega vojnega okruha v Ljubljani vložite prošnjo za znižanje vojaškega — kadrovskega roka. Prošnji bo ugodeno, ako ste samostojni trgovec, ki je nasledoval podjetje po svojem očetu, po katerem so tudi ostali bratje dedno odpravljeni in ne sodelujejo v podjetju.

Zdravniška

F. J. K. Stari ste 58 let in tehtate 86 kg. Dosedaj ste bili vedno zdravi. Sedaj so vas pa pričele boleti noge. V glavi se vam vrti, zelo ste pozabljivi in raztreseni. — Znaki, ki jih opisujete kažejo deloma, da vam je pričelo pešati srce, deloma, da trpite na poopnenju žil. V koliki meri sta ti dve boleznj napredovali, mi je radi pomanjkanja točnejših podatkov težko reči. Sveženje, da postopate sledeče. Priporočam tkz. kompotno dieto. Spočetka 3 dni vzdržite, kasneje pa vsaj 2 dni v tednu ne vžijte drugega kot 1 liter kompotu dnevno. Namesto kompotu lahko vzamete surovo sadje ali pa 1 liter mleka. S tem dosežete dvojce: padel bo krvni pritisk in shujšali boste. V vmesnem času se ogibajte slanosti jedi, med katere spada posebno meso in

mesna juha, ter alkohol. Potrebna je tudi redna kontrola krvnega pritiska in srca po zdravniku.

Zivka — R. 55: 18 let ste stari. Perilo je bilo dosedaj vedno redno. Ko ste imeli zadnjič perilo, ste se drugi dan kopali. Sedaj je 10 dni, odkar bi morali dobiti ponovno perilo, pa je isto izostalo. — Čudno se mi zdi, da nič ne pišete o kakih težavah (o belem perilu, bolečinah itd.). Radi tega tudi nemoremo ničesar sklepati. Najbolje bi bilo, ako greste k zdravniku, da vas preišče in odredi potrebno zdravljenje.

K. M. Lenart: Pegavosti ni mogoče popolnoma odpraviti. Pač pa se da to napako, do gotove meje preprečiti. Čas zato je spomladi. Takrat je treba namazati kožo s posebnim mazilom, ki prepreči do gotove meje pege. Glede recepta se obrnite na zdravnika.

Isti: Žena nima nobenega apetita, hujša, iz želodca se ji dvigujejo sline. — Iz teh pomanjkljivih znakov morem sklepati edino da z želodcem nekaj ni v redu. Da-li gre za rano, ali za katar, je težko reči. Priporočam zaenkrat lahko hrano, brez mesa, brez juhe in brez ostrih začimb. Ako se ne bi stanje izboljšalo, naj gre k zdravniku v svrhu točnejše preiskave.

Isti: Izpiranje s hipermanganom ni pravilno. Verjetno gre za posebno vnetje nožnice, ki nima s kako spolno boleznijo nič skupnega, ki pa zahteva posebno zdravljenje. Obrnite se na zdravnika.

**Ne kupujte mačka v ureči!
Ne pijte kisle vode, ne da bi pazili, katero pijete!**

Vaše zdravje je toliko vredno — da zahtevate

Radensko

tisto z rdečimi sreci,
našo najboljšo mineralno vodo,
izrečno
v originalnih steklenicah!

X. Y.: Vaš fant ima sifilis, ter se zdravi že 2 leti. Vprašujete, kdaj se lahko poroči? — Najprej bi bilo treba pojasniti vprašanje, da-li ste vi zdravi? V primeru, da ste tudi vi okuženi, bi končno potroki kot taki ne bi bilo ugovora. Drugo je vprašanje zdravega potomstva. Povsem naravna zahteva je, da sta oba starša popolnoma zdrava. Treba je torej, da izpadejo vse reakcije krvi in tudi možganske tekočine negativno pri vašem fantu, ako predpostavljamo, da je sam on bolan. To lahko traja še 1—2 leti. Odloditev leži v rokah zdravnika dermatologa, ki ga zdravi. On bo odločil, kdaj se smete poročiti brez škode za eventualno potomstvo.

T. S. L.: Vaše vprašanje je tako delikatno, obenem pa tako dalekosečno, da ni mogoče meritorno odgovoriti. Po mojem mnenju je verjetno vse v redu. Vaš dvom bo pa razpršen šele tedaj, ako bo zdravniška preiskava potrdila moje domnevo. Le na ta način se boste pomirili. V nasprotnem slučaju bo to vzrok sporom, ki utegnejo trajati celo dobo skupnega življenja in ki utegnejo to skupnost tudi razbiti. Zato likvidirajte to vprašanje na vsak način pred odtokilnim korakom.

Dojenček: Prehrana vaših otrok se mi ne zdi popolnoma pravilna. Po mojem mnenju bi bilo bolje, da hranite otroke v tej starosti samo z razredjenim kravjim mlekom (polovico vode) z dodatkom sladkorja, kot dolejš. Šele čez 2 meseca pridejo v poštev sadni sokovi, dočim lahko dobi s 6 meseci malo kuhane juhe, poleg mleka in sokov. Fantek ima popkovo in dimeljsko kilo. Nadaljnje večanje popkove kilo preprečite na ta način, da napravite iz vate mehak zamašek, s katerim potisnete kilo nazaj. Z enim prstom potisnete kilo nazaj, z dvema pa nagubate kožo trebuha tako, da nastane nekak žleb. Preko tega prilpite 3 po 2 cm široke in 20 cm dolge pasove obliža, ki drug drugega deloma pokrivajo kot n. pr. opeka na strehi. Na ta način uspe v mnogih primerih, da kila popolnoma izgine in da zaraste. V nasprotnem slučaju je potrebna operacija, vendar šele ko bo otrok star 12—18 mesecev. V primeru pa, da se kila vklesti, ako se napne, ako jo ni mogoče potisniti nazaj, ako otrok neprestano bruha in ako izostanejo vetrovi in blato, je potrebna takojšnja operacija, ne glede na starost.

ŠAH

Redni letni občni zbor J. š. saveza, ki se je vršil v nedeljo v Zagrebu, je za predsednika saveza zopet izvolil velezašluznega dolgoletnega predsednika, prosvetnega ministra g. Stevana Čirčiča. Izmed Slovencev je v predsedstvu kot drugi podpredsednik g. univ. prof. dr. Milan Vidmar, v širšem upravnem odboru pa sta člana g. univ. prof. dr. M. Kasal in prof. S. Oster. Ostali odbor je po večini dosedanji, edino vodstvo Poslovnega odbora v Zagrebu prevzame kot tretji podpredsednik saveza g. D. Knežević. — Občni zbor je potrdil mojstrski naslov Avrirovicu in Filipčiču, ki sta si jih priborila na letošnjem mojstrskem turnirju v Zagrebu. Glede Petka, ki je tudi dosegel v turnirju predpisano tretjino, pa je sprejel občni zbor svojevrsni sklep, da mora sedaj naknadno še odigrati partijo s Furlanijem, ki jo je tedaj radi Furlanijevega izstopa s kontumacijo dobil; če potem Petek to naknadno partijo dobi, mu bode tudi še priznan mojstrski naslov. Za v bodoče je bil pa sprejet zelo umestni sklep da dosežejo na mojstrskih turnirjih mojstrski naslov samo oni amaterji, ki npravijo vsaj 50% proti mojstrom, in ne več sam 32%, kakor je bilo v veljavi doslej. — Nacionalni mojstrski turnir za prihodnje leto je bil dovoljen somborskemu A. K., na amaterski turnir pa se

bo po sedanjem projektu vršil prihodnje leto v dveh enakih delih v Celju in Borovnu s finalom najboljših obeh skupin v Celju. — Pisec te rubrike radi nenadne težje obolenosti občenemu zboru ni mogel prisostvovati in iz istega vzroka doslej tudi še ni dobil vseh podrobnih podatkov o občenem zboru. Zaradi tega bo mogoče o nekaterih podrobnostih z občenega zbora govora še ob drugi priliki.

DAMSKO — INDIJSKA OBRAMBA.

(Oeynhausen, 9. kolo, 18. julija.)
Beli: Heinicke. Črni: Eliskases.
1. d2—d4 Sg8—f6
2. c2—c4 e7—e6
3. Sg1—f3 b7—b6
4. e2—e3 Lc8—b7
5. Lf1—d3 c7—c5
6. 0—0 Lf8—e7
7. Sb1—c3 c5d4
Črni ne napravi napake iz partije Pirc — Avirovič: 0—0?, 8. d5!
8. e3d4 0—0!
Riskačno. Botvinnik je igral proti Bogoljubovu v Nottinghamu d5 in dosegel vsaj enako igr. Eliskases pa pravi, da to nadaljevanje daje preveč možnosti remija in za komplikacije raje riskira celo nevarnost poraza.
9. d4—d5! h7—h6
Črni ne sme vzeti na d5, radi 10. cd5; Sd5? 11. Sd5; Ld5; 12. Lh7+; Kh7; 13. Dd5; z jasno prednostjo za belega. Sedaj, ko žrtve na h7 ne grozi več, pa črni res grozi dobiti kmeta d5.
10. Sf3—d4! Tf8—e8
Črna pozicija je zelo težavna, če ne celo že brez pomoči. Ne gre na pr. e5; 11. cd5; Sd5; 12. Df3 in beli dobi.
11. Dd1—f3 Le7—c5
12. Lc1—e3 Sb8—a6
Črni ima velike težave z razvojem, povrhu mu še grozi vedno napad na kraljevo krilo.
13. Ta1—d1 Sa6—c7
14. Df3—g3 Sf6—h5
15. Dg3—h3 Sh5—f6
S prijazno ponudbo na ponavljanje partije in remis. Beli pa igra na zmago.
16. d5e6 d7e6
17. Ld3—b1! Dd8—e7
18. Le3—f4??
Težka napaka, ki izgubi dobljeno pozicijo. Pravilno je 18. Lh6!; g6; 19. Dh6; z neubranljivo grožnjo 20. Td3 in nato Tg3+.
18.— Lc5d4!
19. Lf4:c7 Ne gre 19. Td4; e5, 20. Te1, Se6! 21. Te5; Sf4!
19.— Ld4:f2? Črni je zaslužil kmeta. Moral je pa pri tem pazljivo računati:
20. Tf1:1 De7:c7
21. Tf2:f6 Na videz zelo nevaren napad.
21.— g7f6
22. Dh3:h6 Dc7—c5+
23. Kf1—h1 Dc5—g5
Beli je pri svoji kombinaciji spregledal, da tako črni s protigrožnjo na g2 s tempom krije grožnjo mata.
24. Dh6—h7+ Kg8—h8
25. Td1—d7? Grezi res tudi mat, toda črni je na potezi.
5.— Dg5:g2 mat. Vasja Pirc.

Novi orehi

Stara knjiga

Janez je navdušen ljubitelj knjig. Pri nekem starinarju je kupil debelo staro knjigo in jo zdaj doma prebira. Zal pa knjiga nima kazala in Janez mora vselej prelistati vslo knjige, če hoče najti kakšno določeno poglavje. Ugotovil je pri tem, da je tiskar za označitev strani porabil 3001 številko.

Koliko strani ima ta knjiga?

Dopolnilnica

OSUUPAKSMOSULSDURO
ODASASADEMADAHOK
Namestu zvezdice vstavi prave črke, da dobiš v navpičnih vrstah besede, v srednji vodoravni pa slovenski pregovor.

Izločilnica

POSTREŽBA — OSLABITEV — PRITOŽBA — NEVARNOST — KISINJEV — JIRASEK — PRADAVNOST — RAZGLABLJANJE — POVAJLENEC — OLIGOCEAN.

Iz vsake besede vzemi tri zaporedne črke in sestavi iz njih pregovor.

Skrit pesnik

VREDNOST — TRATA — GLOBE — EPIKA — ZORAN — TOPORIŠČE — SITAR — KRANJ — VETER — TROS — ADRIJA — VANDA — KIROV — SKLAD V vsaki besedi črtaj eno črko, da dobiš nove besede. Črtane črke ti dajo ime in priimek slovenskega pesnika.

Rešitve je treba poslati do petka na uredništvo »Jutra«. Med reševalce bo stric Matic spet razdelil nekaj lepih knjižnih nagrad.

Množenje s številkami

GGK X FG
DKK
FKKK
EFKKH

Namestu črk vstavi prave številke, da se ti račun ujema. Za isto črko je treba dati zmerom isto številko.

Strti orehi

Veriga: Veriga — Galija — jagoda — darilo — lopata — tatica — carina — napaka — Veka.

Izločilnica: Pot naravnost je zmerom najtežja.

Dopolnilnica: Ivan Cankar.

Črkovnica: Dober vojak ne vrže puške v koruzo.

Med reševalce je razdelil stric Matic šest knjižnih nagrad. Dobe jih naslednji: Miljana Lustnar, Maribor, Ptujška 47, Bruno Klamert, Ljubljana, Kolodvorska 30 in Flora Urh, Gorica, Vile Petrogaš 7, dobe po en roman iz »Jutrovo« knjižnice Franc Živec, Veliko Polje 34, Sv. Vid pri Vipavi, Mira Škecl, Sela, p. Hinja pri Zamberku in Julij Kleinshtein, Ljubljana, Samova 4, pa dobe po eno knjigo revije »Življenje in svet«.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

R A D I O

Nedelja, 13. avgusta

Ljubljana 8: Kvartet mandolin. — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Prenoš iz franc. cerkve. — 9.45: Verski govor (dr. F. Rant). — 10: Prenoš promenačnega koncerta iz Rogaske Slatine. — 11: Otvoritev gasilske razstave. — 11.30: Godba na pihala (plošče). — 12.10: Milan Stante igra na harmoniko. — 13: Napovedi. — 13.20: Radijski orkester. — 17: Kmet. ura; O kmečkem socialnem zavarovanju. — 17.30: Radijski orkester. — 19: Napovedi, poročila. — 19.40: Nac. ura: Predavanje inšp. zemeljske odbrane. — 20: Plošče po željah. — 20.30: Prenoš simf. koncerta iz Rogaske Slatine. — 21.30: Pesmi s Koroske (plošče). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Šrnel »Štirje fantje«.

Beograd 17.30: Orkestralni koncert in plošče. — 20: Lahka glasba. — 21.20: Godba na pihala. — 22.15: Plesna muzika. — Zagreb 20: Zborovsko petje. — 20.30: Recitacije. — 20.45: Ruska glasba. — 22.20: Lahka in plesna muzika. — Praga 19.45: Pester spored. — 21.05: Orkestralni koncert. — 22.15: Revija plošč. — 23: Godba za ples. — Varšava 21.15: Odlomki iz zvočnih filmov in ples. — Sofija 18: Lahka in plesna muzika. — 19: Orkester in pevci. — 20.50: Odlomki iz operet. — 21.25: Lahka in plesna muzika. — Dunaj 11: Koncert dunajskih filharmonikov. — 16: Vesela muzika. — 18.25: Petje in komor. na glasba. — 20.15: Zabaven spored. — 22.30: Nedeljski ples. — 24: Nočni koncert. — Berlin 20.15: Pester spored. — 22.30: Lahka glasba. — 24: Nočni koncert. — München 19.30: Prenoš Wagnerjeve opere »Večni mornar«. — 22.30: Lahka glasba. — Pariz 20: Petje, plošče in zvočna igra. — 23: Ples.

Ponedeljek, 14. avgusta

Ljubljana 12: Zvok iz Bolgarije. — 12.30: Pričetek Gasilskega kongresa. — 13: Napovedi. — 13.20: Koncert radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Zanimivosti. — 19.40: Nac. ura: Sveta gora in samostan Hilandar. — 20: Kinoorgle (plošče). — 20.10: Zastupljenje pri obitih in po obitih. — 20.30: Prenoš promenačnega koncerta iz Rogaske Slatine. — 21.30: Slavne pevke (plošče). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Koncert radijskega orkestra.

Beograd 18.30: Orkestralni koncert in narodna glasba. — 20: Narodne pesmi. — 21: Recitacije. — 21.20: Violinske skladbe. — 22.15: Klavirski koncert. — Zagreb 20: Komorne skladbe. — 20.30: Orkestralni koncert. — 21: Zborovsko petje. — 21.30: Tamburaši. — 22.20: Godba za ples. — Praga 20: Detektivska igra. — 21.10: Komorni koncert. — 22.10: Plošče. — 23: Češka glasba. — Varšava 21: Koncert solistov in plošče. — Sofija 17.30: Lahka godba in petje. — 19.15: Komorni koncert. — 21.40: Orkester in solisti. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 16: Vesela muzika. — 18.10: Mali orkester. — 19: Poletne pesmi. — 22.30: Lahka glasba. — 24: Za zabavo in ples. — Berlin 19.15: Zvočne slike. — 20.15: »Plavi ponedeljek«. — 22.30: Lahka godba in ples. — München 19: Plošče. — 20.15: Ples pod lipo. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — Pariz 19.15: Plošče in violinske skladbe. — 21: Komorni koncert. — 22: Radijska revija. — 22.30: Plesi in plošče.

Križanka št. 95

1	2	3	4	5	6	7	8
9				10			
11						12	
	13			14		15	
	16		17		18		19
20					21		22
23		24			25		
26					27		

Vodoravno: 1. domača žival; 5. poživilo; 9.

SPORT

Na praznik na Ljubelj!

Letos bo moral iti stari rekord 5:01

Fotoklub Ilirija, ki mu je bila poverjena naloga, da izvede prvo mednarodno FICM dirko v naši državi, bo svojo težko nalogo izvršil na praznik 15. t. m. pod pokroviteljstvom Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla.

Prijavljeni so najbolj znani evropski vozači različnih narodnosti ter je pričakovati napete borbe, saj je znano, da je bila že na prejšnjih ljubeljskih dirkah, ki so bile pa izvedene v mnogo manjšem obsegu, konkurenca zmerom dobra, posebno pa zadnji dve leti, ko so razni vozači poskušali zrušiti obstoječi ljubeljski rekord Wolfganga Danzla 5 min. 1 sek. Zelo verjetno je, da bo letos ta rekord padel in bo novi rekord že pod 5 minut.

Posebno zanimiva točka bo letos kategorija motorjev s prikolico, ki jih bo izredno mnogo. Evropski mojster prikolice Karl Abarth, ki je lani izboljšal stari rekord kar za 20 sekund, se bo moral letos zelo potruditi, če bo hotel zmagati. Lanská Abarthova vratolomna vožnja na Ljubelj je še mnogim v spominu in gotovo je, da bo tudi letos, ko bo vozil na novem motorju NSU, dokazal, da je vreden svojega slovesa. Abarth se mudi že ves teden na Ljubelju ter pridno trenira.

S kolesi na Rašico

Hermesova dirka — edini dogodek blizu Ljubljane
Drugod so pa le še na delu

Sportna Ljubljana — aktivna namreč in menda tudi precej gledajoče — je še zmerom precej na počitnicah. Saj drugače si skoraj ni moglo tolažiti, da bi vsi naši nogometaši, atleti itd. — kolikor jih ni šlo na sportne tekme izven Ljubljane — ne privedli na vseh ljubljanskih sportnih prostorih niti enega tekmovalca. In vendar je danes tako!

Edina sportna prireditve, ki bo v dosegljivi bližini za ljubljansko občinstvo, bo

dirka na Rašico

v izvedbi kolesarske sekcije ZSK Hermesa iz Ljubljane. Start za to dirko, ki bo vodila iz Zg. Gameljnov do Smartnega in mimo Povedja spet nazaj v Zgornje Gameljne, od tod pa v Srednje Gameljne in na Rašico, bo ob 14. pri gostilni Magister v Zgornjih Gameljih. Cilja bosta dva, in sicer prvi v Zgornjih Gameljih za skupinsko dirko kolesarjev turistov, ki bodo tekmovali le na 4 km dolgi ravniški progi do Zg. Gameljnov, in posebej za verificirane dirkače, ki bodo vozili iz Zgornjih Gameljnov še dva kilometra in pol do Rašice. Med kolesarji turisti bo startal lahko vsak neverificirani kolesar s običajnim turnirnim kolesom, ki je opremljeno s navadnimi gumami in poljubnim krmlom, zadnja kolesa pa so lahko s svobodnim tekmo ali pa s torpedno zavoro.

Za te dirkače turiste je razpisanih 10 nagrad, in sicer za prvih pet praktična darila, za naslednja dva diplome, za zadnje tri pa kolajne. Za verificirane dirkače je določenih 15 nagrad, in sicer za prvih osem praktična darila, za naslednja dva diplome, za nadaljnjih pet pa kolajne. Startalo se bo z enominutnim predskodom (pri verificiranih), dirko pa bo Hermes izvedel le ob lepem vremenu.

Vpisnina je za verificirane 3 din, za turiste pa 2 din, kot kavcijo za številko pa je treba položiti 10 din, ki bodo vsakemu po vrtniti številke vrnjeni.

SK Hrastnik v Domžalah

Danes ob 15. pomenita svoje moči v prijeteljski nogometni tekmi Disk in SK Hrastnik, ki sta si letos oba priborila vstop v I. razred. Tekma, ki bo glavna prirediteljskega dneva, obeta biti zelo zanimiva, ker bo to prvo srečanje med obema kluboma in so moči obeh precej izenačene. Obenem bo to za oba kluba tudi zadnja preizkušnja pred pričetkom prvenstvenega tekmovalca. V predtekmi bosta igrala ljubljanski Jadran in Diskova druga garnitura.

Po končanem sporedu bo pri Müllerju že tradicionalna sportna zabava s plesom, ki je med sportniki zelo priljubljena.

Proslava 10letnice SK Litije

Razen zanimivega nogometnega turnirja je litijski klub imel na dan proslave tudi lepo obiskani atletski miting s posebno konkurenco v peterboju juniorjev

Sportne prireditve minule sobote in nedelje so dokazale, koliko simpatij uživajo naši sportniki v zasavski javnosti.

Svečanosti je otvoril stafetni tek s planincami, ki so jih prižigali na Stavbah. Zatem se je začela svečana seja, ki jo je otvoril predsednik g. Tone Jelnikar. Prisostvovali so ji člani SK Litije in mnogi zastopniki, med drugimi za občino župan g. Lebingar, ki je bil izvoljen za častnega predsednika slavnostnega občnega zbora. Sokola je zastopal starosta g. Vojko Šrihar, steg skavtov kralja Matjaža starešina g. Pleničar Franjo, gasilsko župo župni tajnik g. Zapušek Franjo, litijsko gasilaško četo pa g. Emil Koprivnikar. Lepi svečanosti je prisostvoval tudi predsednik LAP geometer g. Černe iz Ljubljane. Našem klubu so poslali pozdravne čestitke LNP predsednik dr. Kosti Janko in Savo Sancin.

Z zbora so bile odposlane vdanostne brozavke Nj. Vel. kralju ter pozdravne kraljevskemu namestništvu in ministru za telesno vzgojo g. Čejovici. Na zboru je bil počaščen tudi spomin umrlih članov Jagodica, Peterca in Strniše. Grobova slednjih dveh, ki sta pokopana v Litiji, pa so okitili s cvetjem.

Na slavnostnem občnem zboru je prečital g. Jože Vizler izbrano in lepo sestavljeno društveno kroniko od ustanovitve in prikaz dela v prvem desetletju klubovega obstoja. Sestavljalet klubove kronike, marljivo klubov delavce g. Drago Jordan zaradi službe žal ni mogel prisostvovati prisrčnemu slavlju.

Desetletnica obstoja našega kluba pa je SK Litija proslavila tudi s številnimi sportnimi prireditvami, katerim je prisostvovala ves čas številna publika, med ostalimi pa sreski načelnik g. dr. Gregorin, predstojnik sodišča dr. Tratnik, župan g. Lebingar in drugi.

Največje zanimanje vlada seveda za naše domače case, ki se bodo letos prav vsi zbrali na Ljubelju. Večkratni prvak Jugoslavije Uroš iz Zagreba je pripeljal na Ljubelj kar tri nove dirkalne motorje. Iz Zagreba so dalje prišli: Pavlič, Jurčič, Šildhabel, Mokrovič, Zemljak in dr., ki se bodo na Ljubelju obenem borili za prvenstvo Jugoslavije z našimi, ki so jim prav enakovredni konkurenti: Janko Šiška, inž. Lotz, Cihlar itd. Oficielni trening bo danes in jutri.

Motoklub Ilirija opozarja gledalce, da bo letos pričetek dirke pol ure prej kakor doslej, torej točno ob 10. Tekmovalna proga bo ob 9.30 brezopojno zaprta. Parkiranje je dovoljeno samo pri Sv. Ani, kjer je označeno s parkiranjem. Avtomobilisti in motokliski se naprošajo, da na dan dirke vozijo po ozki cesti od Tržiča do Sv. Ane z zmerom ozko, ker so na mnogih krajih dela na cesti ter je izogibanje težko. Vstopnice se dobijo v predprogradu v Ljubljani in trgovini A. Gorec, Trževska 1, in v Tržiču pri E. Stranskem in Inharju. Ljubljanski Putnik priredi na praznik avtobusne izlete na Ljubelj. Prijave nemudoma v biljetarnah Putnika. Po jutranjem vlaku v Tržič bodo na kolodvoru pripravljeni avtobusi za prevoz do Sv. Ane.

Pester spored v Mariboru

V okviru zaključnih prireditev Mariborskega tedna bo danes zelo bogat mariborski sportni spored. Jutri ob 5. se bo pričela propagandna kolesarska dirka okoli Pohorja, ob 8. se bo nadaljeval teniški turnir za prvenstvo Slovenije, ob 10. pa bo plavalna tekma na 3 km dolgi progi po Dravi. Ob 11.30 bodo kolesarji priredili veliko povorko po mestu. Popoldne ob 16. bo na Mariborskem otoku medmestna plavalna tekma med Zagrebom in Mariborom, v kateri bodo poleg domačih plavalcev startali tudi nekateri prav dobri zagrebčani in ljubljanci. Na tej tekmi bo startal tudi naš olimpijec in državni prvak v skokih Branko Zihler, za čigar nastop vlada še prav posebno zanimanje.

Celjski nogomet. Danes ob 17.30 se začne na igrišču pri Skalni kleti v Celju prijeteljska nogometna tekma med SK Rapidom iz Maribora in SK Jugoslavijo.

Kaj bo še drugod?

Veliko sportno slavo bodo danes imeli v Murski Soboti, kjer proslavljata tamkajšnji SK Mura 10letnico obstoja. Klub je za ta dan pripravil zelo lep sportni spored, ki bo obsegal popoldne teniške tekme, popoldne ob 14. pa plavalne tekme v sportnem bazenu mestnega kopališča. Glavna atrakcija tega jubilejnega sportnega dne pa bo nogometna tekma med Muro in enajststoričnim SK Ljubljano. V predtekmi bosta igrali rezervna Mure in reprezentanca Prlekije. Prva tekma se bo začela ob 15., glavna pa ob 17.

Po končanem sportnem sporedu bo na krasnem stadionu Mure velika sportna veselica, kjer se bodo agilni sportniki iz Prekmurja vsaj enkrat razveselili v družbi tovarišev iz ostalih slovenskih sportnih središč.

V ostalem sportni spored tudi drugod po državi danes ne bo prinesel posebnih senzacij. V Zagrebu so za majhnimi izjemami ostali skoraj brez privlačnega sporeda, pri čemer pa moramo z veseljem omeniti, da bodo baš danes tamkaj gostovali Slovenci, in sicer trboveljski Amater, ki bo nastopil proti Borcu.

V Beogradu bodo popoldne tekme za veslaško prvenstvo države, za katere je prijavljenih izredno veliko število tekmovalcev, tako da se obeta huda konkurenca.

V Subotici bosta ZAK in Balaš igrala kvalifikacijsko tekmo za vstop v nacionalno ligo. Ker se je prva končala neodločeno 1:1, bo ta tekma še prav posebno napeta in kaže na končni uspeh ZAKa.

Razen nogometnega turnirja, na katerem so sodelovali Grafika in Mars iz Ljubljane, Svoboda iz Zagorja in domača enajststorična in v katerem si je zmagal in glavno darilo priborilo moštvo Marsa — o tem delu proslave smo že pisali v torkovi številki »Jutra« — je bil tudi velik propagandni atletski miting, v katerem so nastopili atleti Bratstva z Jesenic, Železničarja iz Maribora, SK Celja, Primorja, Ilirije in Planine iz Ljubljane ter člani domačega kluba. Miting je bil združen z junorskim peterbojem za pokal predsednika SK Litije g. Toneta Jelnikarja, ki si ga je priboril član mariborskega Železničarja Milan Stranič.

Podrobni tehnični rezultati v posameznih disciplinah so bili naslednji:

Skok v višino: seniorji: 1. Bratovž (Ilirija) 174,2. 2. Malenšek (Bratstvo) 168; juniorji: 1. Milanović Brane (I) 168, 2. Stranič (Železničar) 164, 3. Milanović Dušan (I) 161.

Met krogla: seniorji: 1. Kosce 114,5. 2. Kajfež (oba Primorje) 9,84; omladinci: 1. Horjak (Celje) 9,75. 2. Borisek (Litija) 9,08.

Tek 100 m: seniorji: 1. Vilar (I) 11,9. 2. Kosce (P) 12, 3. Pohar (B) 12,8; omladinci: 1. Račič 11,2. 2. Bratovž (oba I.) 12,2, 3. Horjak (C) 12,5; juniorji B: 1. Taček (C) 13, 2. Dovjak (L) 14,4; juniorji C: 1. Lajovic 12, 2. Vrhovec (oba I.) 12, 3. Milanović Dušan (I) 12,3.

Tek 1500 m: seniorji: 1. Glonar 4:34, 2. Glavnik 5:02, 3. Zorman (vsi trije I) 5:02. Stafeta 4x100 m: 1. Ilirija 48,8. 2. stafeta gostov 51,2.

Met diska: seniorji: 1. Kosce 37,43, 2. Kajfež (oba P) 34,81, 3. Safošnik (I) 26,16; omladinci: 1. Logar (I) 27,23, 2. Horjak (C) 24,79, 3. Klasič (Planina) 22,71; juniorji C: 1. Končar (L) 30, 2. Mi-

lanović Dušan 29,63, 3. Kilišević Brane (oba I) 24,69.

Troskok: omladinci: 1. Bratovž (I) 13,70, 2. Horjak (C) 12,19, 3. Borisek (L) 11,90; juniorji B: 1. Vrhovec (L) 11,20, 2. Klasič (P) 11,13, 3. Dovjak (L) 10,92; juniorji C: Končar (L) 11,92, 2. Milanović Dušan (I) 11,92, 3. Medja (B) 11,75.

Skok v daljino: juniorji C: 1. Stranič (Z) 6,07, 2. Lajovic (L) 5,97, 3. Milanović Dušan (I) 5,64.

Met kopja: juniorji C: 1. Milanović Brane (I) 41,70, 2. Škrjanc (P) 39,08, 3. Stranič (Z) 34,80.

Tek 1000 m: juniorji C: 1. Lajovic

Državno prvenstvo juniorjev v plavanju

Že v predtekmovalnih so bili doseženi izvrstni rezultati

Hercegovni, 12. avgusta
Danes popoldne so se pričela plavalna predtekmovalna za državno prvenstvo juniorjev. Čeprav so se tekmovalci štedili za finalne točke, so bili postavljeni izvrstni rezultati in doseženi nekateri časi, ki so celo boljši od državnega rekorda. Posamezni rezultati so bili naslednji:

50 m prosto: juniorji: v finale so se postavili: Staculja (Jug) 28,6, Curtini (Vikt.) 27,2, Staculja Ivo (Jug) 27,7, Potočnjak (Vikt.) 28,4, Palčić (Sever) 28,8, Hudnik (I.) 28,8, Grbačić (Jug) 28,8, Bubalo (Jadran, Hercegovni) 29, Milosavljević (Jug) 29, Teh 9 plavalcev bo plavalo v finalu v skupinah po trije.

100 m prosto: juniorji: v finale so se postavili: Staculja (Jug) 1:16,4, Vinalak (brez kluba) 1:17, Boršič (Vikt.) 1:18,6, Krmpotič (Vikt.) 1:19,7, Genul (Vikt.) 1:21,4, Brkić (ZPK) 1:25.

100 m hrbtno: juniorji: Strmac (ZPK) 1:25,4, Potočnjak (Vikt.) 1:26,8, Martić (Jug) 1:17,7, Spasić (Sever) 1:18,3, Pelhan (I.) 1:19, Drobnik (ZPK) 1:19,2.

V nekaj vrstah

Sportni dan v Tržiču

V nedeljo je triški klub SK Ljubelj priredil sportni dan, na katerem so sodelovali Virtus iz Duplice, SK Mengeš in novoustanovljeni SK Slovan iz Naklega pri Kranju.

Za nogometni brzi turnir je SK Ljubelj razpisal lep pokal. V prvi igri je Ljubelj porazil moštvo Virtusa s 5:1, Slovan iz Naklega pa Mengeš s 2:1. V odločilni tekmi sta se nato srečala Ljubelj in Slovan, med katerima pa je tekma kljub dvakratnemu podaljšku ostala neodločena 2:2. Zdjaj pa pride najlepše! Ljubelj namreč ni hotel zbrehati za pokal in si je darilo kar enostavno pridržal. Sodnik je izjavil, da je sodniško dolžnost opravil in da po pravilih v takem primeru določa zmagovalca zreb.

Pristavljamo, da je bil nakeljski Slovan pred kratkim ustanovljen in je dozdaj z uspehom odigral že več prijateljskih tekem na svojem igrišču v Naklem. V moštvo so sami mladi in postrvovalni fantje iz vrst kmečkega in delavskega stanu. Zdjaj pridno zbirajo denar, da se bodo mogli včlaniti v LNP in se to jesen začeti igrati prvenstvene tekme.

Avstralijski vozi 3:0

Prvi dan finala teniških tekem v ameriškem pasu za Davisov pokal med Avstralijo in Kubo je prinesel Avstraliji prvi dve točki. Tekme igrajo v Feabrightu v državi New Jersey. Avstralec Bromwich je zmagal nad Kubancem Agnerom v treh setih 8:6, 6:0, 6:2. Avstralec Quist pa je odpravil Kubanca Moralesa še laže v treh setih 6:0, 6:2, 6:3. Kakor kaže začetek in kakor so se ujemale tudi vse napovedi, Avstralija do te zmage ne bo imela velikih zaprek.

Včeraj se je na Bledu začel mednarodni teniški turnir za prvenstvo Bleda pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice Marije. Za tekmovalce v vseh kategorijah, žal pa seveda ni vmes naših mušketirjev, ki so zdaj že na širokem morju na poti proti Ameriki. Na turnirju bodo sodelovali vsi ostali najboljši domači igralci (Schäffer, Radovanović, Šmerdu, Laslo, Friedrich, Blanke itd.), med damami pa so tamkaj vse najboljše s Kovačev, Florjanovo in Šerčevno na čelu. Povabljenih je tudi nekaj znanih inozemcev, vendar se enkrat še ni znano, koliko jih bo prišlo.

Kolesarske dirke za državno prvenstvo bodo — kakor znano — v nedeljo 20. t. m. na progi iz Zagreba v Ljubljano. Pri tej dirki bodo po desetih letih vozači vozili spet po olimpijskem sistemu, to je, da bo vsak vozač startal posamezno v predledku 2 minut in bo moral tudi na vsaj progi voziti sam, v primeru prehitavanja pa se primerno oddaljiti od drugega vozača. Kakor slišimo, je dirko po tem sistemu razpisal kolesarski savez, ne da bi se bil prej glade tega sporazumel z našimi slovenskimi vozači, ki za ta način vožnje niso pripravljeni. Baje bosta ljubljanski in mariborski podsavez protestirala proti temu delu razpisa in zahtevala, naj se dirka vsaj letos izvede še po starem.

Na zadnji seji JAS, kjer so se vendarle odločili za izvedbo atletskega troboja med Beogradom, Zagrebom in Ljubljano, so sprejeli še nekatere zanimive sklepe. Tako bo dvoboj med reprezentanco Jugoslavije in drugo garnituro Madžarske 2. in 3. septembra v Beogradu. Teden dni prej, v dnevi 26. in 27. t. m., bo v Ljubljani dvoboj med zagrebško Concordio in ljubljanskim Primorjem kot izločilno tekmovalje za naslov klubskega prvaka države. JAS je sklenil prepovedati vsem reprezentativcem vsak nastop teden dni pred balkanskimi igrami, ki bodo letos od 1. do 8. oktobra v Atenah.

Boris Šmerdu, ki je pred odhodom na Bled startal na turnirju v Kesthelyju na Madžarskem, je tudi tamkaj ostal zmagovalec. V finalu je v treh setih 6:2, 6:2, 6:2 porazil drugega finalisto Madžara Tornaja. Šmerdu je bil ves čas v veliki premoči.

Valantu Ivanu, znanemu kolesarskemu dirkaču, bivšemu članu »Hermesovec« kolesarske sekcije, izraža sekcija o prilikih brdke izgube njegove dobre gospe soproge globoko sožalje.

Motoklub Ilirija. Ponovno opozarjamo prijavitelje tekmovalce, da je trening danes in jutri obvezen. Jutri v ponedeljek ob 18. bo pregled motorjev, ki ga bo izvršila tehnična komisija. Nepregledani motorji ne bodo pripuščeni k startu. — Funkcionarji, ki pri treningu še ne bodo sodelovali, se zberejo jutri ob 18. pri vodstvu dirke, ostali pa na dan dirke jutraj ob 7. izstopajo.

3:06,4, 2. Vrhovec (oba I.) 3:06,7, 3. Stranič (Z) 3:13.

V peterboju, za katerega so se šteli rezultati v skoku v višino, teknu na 100 m, skoku v daljino, metu kopja in še v teknu na 1000 m, je bil vrstni red naslednji:

1. Stranič Milan (Z) 2576,2, 2. Lajovic Bojan 2395,6, 3. Vrhovec Lojzi (oba Litija) 2131,1 točke. Naslednja mesta so zasedli Škrjanc (P), Milanović Dušan (I), Klasič (P), Milanović Brane (I) in Čuček (P).

SK Litiji, ki je tako lepo zaključil 10 let dela v sportu, želimo še mnogo bogatih sadov pri širjenju sportne misli v Zasavju.

100 m prosto: juniorke: Martin (I.) 1:35,4, Boršič (Vikt.) 1:38,8, Fischer (ZPK) 1:42,2, Magdić (Bob) 1:42,2, Deutsch (Sever) 1:48,8, Stipanović (Jadran, Split).

Plavalne tekme so bile zaključene s stafeto 4x50 m prosto: juniorji: Jug I 1:52,7 (boljše od rekorda), Sever 1:56,8, Viktorija 1:57, ZPK I 1:58, Jadran (Hercegovni) 2:00,4, Jug II 2:01,2. Jugova stafeta je plavala boljše od državnega rekorda.

WATERPOLO

Jadran (Split) : Jadran (Hercegovni) 2:1. Jadran se je plasiral za finale, v katerem bodo sodelovali tudi Dubrovački plivački klub ter Jug in Viktorija, ki sta v finale prišla avtomatično kot prvi in drugoplasirani lanskega prvenstvenega tekmovalca. Tekma med Viktorijo in Jugom ob času našega poročila še traja. Jug vodi s 3:0 in bo verjetno juniorski prvak v waterpolu. Finalne točke v plavanju bodo jutri.

SK Ljubljana. V ponedeljek ob 18. obvezen sestanek lgaškega moštva v tajništvo. Postava moštva na običajnem mestu.

SK Slavija. Moštvo, ki gostuje v Duplici, naj dvigne opremo pri Gjuranu ob 12.45. Zanesljivo in sigurno. Tajnik IL.

SK Svoboda (Ljubljana). Zaradi današnjega gostovanja na Jesenicah mora biti IL moštvo ob 11.15 na glavnem kolodvoru. Kogar ne bo, bo kaznovan s takojšnjim suspenzom. Opomba se dvigne ob 9. do 10. v klubovi garderobi. Načelnik.

Članstvu SK Ilirije. Obvešča se članstvo, da so ukinjene s 1. avgustom članske ugodnosti pri vstopninah v kopališče in k vsem klubskim prireditvam vsem, ki niso še poravnali članarine za drugo polletje. Članarina se pobira po inkasantu, plača pa se lahko tudi v klubovem tajništvu na Tyrševi cesti 15-1 nad kavarno Evropo vsak dan razen nedelj ob 17.30 do 19.

Iz Julijske krajine

Novi grobovi. V Podgori pri Gorici je pred kratkim umrla gospa Terezija Klančič vdova po Antonu Klančiču, ki je bil dolga leta župan v Podgori in član goriškega deželnega odbora. Dosegla je visoko starost 80 let. V Gorici pa so pred dnevi umrli upokojeni državni namestnice France Goričič v starosti 66 let, posestnik Peter Brajnik, star 50 let, in uradnica Ivana Črnigojeva. Preostali naši sožalje!

Zaradi boga čez mejo je bil pretekli ponedeljek prijavljen goriškemu sodišču 36 let stari Florjan Lukežič iz Steverjana. Ugotovili so, da se je brez potnega lista v bližini Godovca nad Idrijo podal čez mejo. Odpravil se je z doma že v preteklem aprilu. Dosele se še ni vrnil.

Artočija. V Idriji so prejšnji teden aretirali 19letnega Petra Grudna, ki se ni odzval pozivu k naboru. Karabinjerji so ga oddali sodišču.

Razstava pohištva v Gočici. V Gorici so preteklo nedeljo otvorili pohištveno razstavo, ki je vzbudila, kakor doslej še zmerom, veliko pozornost v vseh krogih sprčo priznanih sposobnosti goriških in posebno solkanjskih mizarjev. Razstavilo je svoje najboljše izdelke preko 20 mizarskih mojstrov. Med njimi so, kakor poročajo listi, tudi Lojze Luin iz Komna, Biteznič, Breclj, Hlade Kranler, Makuc, Perko, Srebrnič, Valentinčič, Žerjal, Škarabot in Batič iz Solkana.

Popolna gimnazija v Postojni. Pred leti so na posebno prizadevanje krajevnih oblasti v Postojni ustanovili nižjo gimnazijo, ki je imela posebno nalogo, širiti italijanski kulturni vpliv po vsej Pivki. Pred kratkim pa je vlada sklenila dopolniti to srednjo šolo, tako da bo Postojna imela že letos popolno gimnazijo.

Stotisoč ton skalovja so preteklo soboto razgnali z eno samo mino v seslanskem kamnolomu. V kamnolomu so izkopali dve skoraj po 20 m dolgi vodovodni luknji in še nekaj metrov globok jašek. Napravili so dve celici za mino, v kateri so naložili 9 ton razstreliva. Mino so pognali v zrak z električnim tokom. Ves teden pridobljene apnenčaste kamen, ki ga bodo še nadalje razdrobili v kamnolomu, bodo prepeljali v beneško industrijsko luko Marghero, kjer ga bodo žgali v apno.

Utonil v Vipavi. V sredo popoldne se je na Vipavi pri Arčunih blizu Renč prijel na huda nesreča. Skupina otrok iz Mohorilnov se je kopala, med njimi je bil tudi 11 letni Ivan Fajt. Deček je sicer znal plavati, toda v vodi ga je na lepem zgrabil krč, tako da ni mogel za tovaršji, ki so se med tem že vrnili iz vode na suho. Deček je popolnoma omagal in je vpičilo svojih tovarišev utonil. Otroci so sicer takoj priklicali nekaj odraslih na pomoč, a na rešitev dečka ni bilo več misliti. Dve uri so ga iskali po vodi nizdol, nazadnje so našli njegovo truplo in še zvečer ga je pregledala sodna komisija. Truplo so nato odnesli v domačo mrtvašnico. Pravičarjašnjim je bilo pokopano.

Nesreča pri delu. V Plavi, kjer je sedaj pri gradnji nove hidrocentrale zaposleno večje število delavcev, se je pripetila pred dnevi huda nesreča. Skupina delavcev še nekaj časa kopije predor. Pred dnevi je nastal v predoru udor. Skalovje iz zemlja sta zasula 30letnega Antona Zaletela iz Ločnice pri Gorici. Reševalci so mu sicer takoj prhiteli na pomoč in ga tudi izkopali izpod kamena. Bil je v nezavesti in je pri nesreči očitno dobil hude notranje poškodbe. V naglici so ga prepeljali v goriško bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da mu je kamenje prebilo lobanjo. Njegovo stanje je zelo resno.

Strelna zanetja požar. V Podlanišču nad Cerknem je pred dnevi, ko je dirjala na Cerknjanskem huda nevihta, nenadno izbruhnil požar, ki ga je povzročila strelna. Strelna je sreči noči vžejala v posteljo, ki

je last posestnika Ivana Whistla. Ktjaki dežja se je ogenj naglo razširil, tako da je poslopje malone pogorelo do tal. Ogenj je povzročil kar za okrog 40 tisoč lir škodo. Uničil je okrog 350 stotov sena, štiri vosove, znatne količine drva in nekaj poljskega orodja. Posestnik proti požaru ni bil zavezan.

Požar v Mirnu. Sredi prejšnjega tedna, je nastal v hiši Josipa Mozetiča v Mirnu požar, ki je uničil del stavbe. Na pomoč so priklicali gasilce iz Gorice, ki jim je uspelo ogenj spetohka lokalizirati, ker je ogrožal tudi sosednje hiše, in končno pogasiti. Gasili so dobre štiri ure. Požar je mozečetu uničil precej žita in poljsko orodje. Napravil je skoraj za 10.000 lir škodo.

Tudi v bližnjih Renčah je tiste dni go-relo. Požar je nastal na posestvu Gabriela Fajta sredi noči. Lahen veter je pripomogel, da se je ogenj naglo širil. Tudi v Renčah so prihiteli gasiti goriški gasilci. Ogenj je uničil nekaj stanovanjskih prostorov, pohištvo in poljsko orodje. Šele v dopoldanskih urah je bil ogenj obvladan. Povzročil je šajtov za 15.000 lir škodo.

Posejlo za šolo. Puljska mestna občina je najela pri istrski posejilnici 4,4 milijona lir posejila. Z njim bo zgradila novo poslopje za puljsko učiteljske. Ministrstvo za javna dela je zadovoljivo občine za omenjeni znesek odobrilo že pred poldrugim mesecem.

Iz Hrastnika

h— 10letnica steklarske gasilske čete v Hrastniku se je proslavila preteklo soboto in nedeljo 5. in 6. t. m. V soboto zvečer se je vila dolga baklada ob zvokih steklarske godbe od rudnika do postaje. Med potjo se je ustavil spreved, v katerem sta sode, lovali obeh hrastniški gasilski četi, pri kumalcah obeh gospeh Abelovih. Lepe rakete so švigale visoko pod nebo in topiči so pokali spozno v noč. Drugo jutro je steklarska godba budila Hrastničane. Pri jutrnih vlakih sta domači četi pričakali na postaji goste. Dolg spreved s 9 prapori na četu se je vil do kemične tvornice in nazaj k Šopertu za Savo. Kjer bi se morala brati sv. maša in se izvršiti blagoslovitev gasilskih avtomobilov. V tem času je pa nastal tak hud piš, da je strgal vsa dekoracija in prebrala premete, ki so bili pripravljeni za popoldansko tombolo. Piš je zmetal tudi predmete z improviziranega oltarja. Po eni

Od Pilsudskega do Rydz-Smiglyja

Prejšnjo nedeljo je Poljska v Krakovu na slovesen način počastila spomin na dni, ki so poljskemu narodu položili temeljni kamen svobode

Prejšnjo nedeljo je poteklo 25 let, odkar so s krakovskih poljan odkorakali prvi poljski legionarji pod vodstvom maršala Pilsudskega na fronto, borit se proti caristični Rusiji, ki je predstavljala največjega tlačitelja poljskih nacionalnih in človeških pravic. Jedro te armade je tvorila predvsem mladina, ki se je zbirala v levičarskih organizacijah, kar je spričo tedanjega stanja Rusije in s posebnim ozrom na dejstvo, da so bili Poljaki v Rusiji docela brezpravna manjšina, popolnoma razumljivo. Iz te revolucionarne sredine je izšel tudi maršal Pilsudski, ki pa se je pozneje osvobodil nekaterih komponent svoje mladostne politične konfesijske, to je predvsem socialno-reformistične osti svojega programa. V teku let je izoblikoval svoj lastni politični program, ki je postal sistem in ga nekateri imenujejo pilsudskizem.

Maršal Rydz-Smigly govori

Vse to pa se je dogajalo potem, ko je bila ustvarjena samostojna država, katere temelje je predstavljala revolucionarna mladina. In eno izmed najznačilnejših in najvažnejših dejstev, na katerih se je začela graditi, prav za prav na novo oživljati država, je prav ta pohod s krakovskih poljan. Zato vsebuje to ime simbol samozvesti in hotenja in kot tako predstavlja posrečeni košček poljske zemlje.

Cetrtilijonski Krakov je v nedeljo sprejel nad tisoč gostov, ki so prihitali od Gdinje in Gdanska, iz daljne Vilne, zelene Lvova, prišlo so kmetje v svojih živopisanih narodnih nošah, rudarji pa so prinesli pozdrave Slezije. Vsa Poljska se je zbrala, da izrazi priznanje borivcem za svobodo, čast in hvaležnost vsem, ki so zanjo umrli, in da izpove neomajno vero v bodočnost svoje države in sveto prisoje, da bo zemljo svojih dedov branila do zadnjega diha. Te misli so družile vso ogromno maso, ki je v nedeljo dopoldne na »blonjah« nestrpno pričakovala tiste, kateremu je voljna slediti kamorkoli, maršala Rydz-Smiglyja.

Krakov, mesto kraljev, je sprejel današnja »moza« Poljske po kraljevsko. Skozi zgodovinska vrata Barbakana so se poljski vladarji z zmagovitih pohodov vračali v svoje mesto. Tam so jim mestni očetje izročali ključke in jim nudili kruha in soli. Le zanje in ob najslovesnejših prilikah so se odpirala vrata Barbakana. V nedeljo pa se je skozi nje, v spremstvu par eskadronov ulanov, pripeljal maršal Rydz-Smigly, pozdravljen od srednjeveških fanfar in v senci helebard sprejel mestne ključke ter vzel kruha in soli.

S tem slovesnim uvodom je bil še bolj poudarjen pomen dogodkov tega dne in vloge maršala v življenju današnje Poljske. Saj je naravnost čudovito, kako hitro si je ta resni, inteligentni človek pridobil najgloblje simpatije vsega naroda, kateremu je nekako proti svoji volji izročil vse svoje visoke sposobnosti. Saj mu je to mesto dodelil komandant, Józef Pilsudski, čeprav je bil Rydz z vso dugo vdan slikaštvu. Na blonjah je bilo vsakemu dano videti ga od blizu, ker je v avtomobilu prav počasi obšel ves ogromni prostor. Ko je izpregovoril, je nastala tišina, nato pa se je kmalu dvignil vihar navdušenja, ki je ponovno prekinjal maršalov govor. Vsa manifestacija ni napravljala vtisa organiziranega razgajanja, v kakršnem so specialisti na zahodu, ampak je bila res spontana, čemur je pripomogel tudi dostojanstveni, čeprav jasni in energični ton maršalovega govora.

Po govoru se je maršal na kraljevskem Vavlu poklonil manom svojega velikega učitelja Pilsudskega, nato pa je v spremstvu gospe Pilsudske in njene hčerke Vande prišel na Oleandre, kjer so tri ure v osmerostopih mimo njega korakali legionarji, Sokoli, strelske družine in druge narodne organizacije. V svojih četah so korakali skoro vsi ministri, posebno živahno pa je publika pozdravila ministra Becka, ki je marširal v prvem osmeroredu svojega artilerijskega legionarskega polka. In ko so vsi bojevniki pozdravili svojega vodjo, so za 1500 zastavami korakali na Vavel in se v močnem, pietetnem mimohodu poklonili zemskim ostankom mrtvega vodje.

Popoldne so se vse te ogromne množice razile po mestu. Marsikomu se bo čudno zdelo, če povem, da so pred muzeji čakale cele kolone ljudi, skozi razkošne kraljevske dvorane na Vavlu pa je šlo na tisoče ljudi. Ta grad namreč po opustošenju, ki so ga Avstrijci pustili za seboj, šele sedaj dobiva pravo podobo, čeprav mnogo stvari nadomešča s kopijami. Neprertrgane procesije so se pomikale skozi vavelsko katedralo, v kateri so grobovi poljskih kraljev, na sredi pa je krasna kriptna sv. Stanislava, katerega je umoril kralj Boleslav — mutes Osoiski.

V kripti pod »stolbom srebrnih zvoncev« leži v srebrni krsti truplo maršala — Osvoboditelja in ta kriptna je Mekka nove Poljske. Tukaj, v počivališču kraljev, je našel svoj pokoj nemirni revolucionar, legionar in politik, njegovo srce je v Vilni, njegov duh pa je prešel v dušo vsega naroda, ki se vedno znova zateka na Vavel iskat novih moči. Tako je na čudovit način združena herojska, slavna preteklost Poljske s sedanostjo in dotik s preteklostjo namerja pogled v bodočnost. Z Vavla, ki se iznad zvonicov štridesetih prekrasnih krakovskih cerkev dviga nad Vislo, so se te dni vračali na svoje domove mali ljudje okrepčeni z nepozabnim doživetjem in z globoko zavestjo, da je Poljska velika, lepa in močna.

Saj je bil prav sedaj čas za tako manifestacijo, ko se oblaki zbirajo nad Poljsko in ves svet govori o vojni. Poljaki pa so dostojanstveno mirni in kar se oblači, pravijo, da niso nevarni, oziroma, da se jih ne boje. Pot iz blonj na Vavel jih je še bolj utrdila v tem in danes gredo popolnoma mirni dogodkom časa nasproti. Pod vplivom razmer je politično trenje v državi skoro popolnoma zamrlo in popolnoma smotano nastaja nekaka nacionalna fronta, v kateri stoji rama ob rami minister in delavec, vojak in duhovnik. Vse to je prišlo samo od sebe in ob vsaki priliki prihaja od izraza globoka nacionalna zavest Poljske, ki je izražena v treh besedah: Nie damy sie.

Črtomir Kolenc.

Prestolniške palače

Beograd, avgusta

V Beogradu zidamo na vse kriplje. Pred kakimi štirimi tedni je delo malo zaostalo, ker je delavstvo v opekarnah ustavilo delo in ni bilo opeke. Ko so opekarnice zopet začele delati, je na stavbiščih zopet zažvelo novo, še živahnije življenje. Da bi se nadoknadilo, kar se je zamudilo zaradi stavke. Na krajih, kjer so prej čepale nizke, že skoraj propadle, še iz davnih turških, ali pa vsaj iz nekdanjih predvojnih časov v sedanost preskoparjene pritličnice, so zrasle ogromne petero, šesternadstropnice, če ne še več. Zlasti velja to za središče mesta, tam gori od Kalemegdana, pa tja doli do »Slavije«.

Starim Beograđanom v njihovem patrijarhalnem življenju pač ni šlo za to, da bi ležli v višini. Saj je bilo tamkaj, kjer se danes šopiri glavni del mesta, dovolj poljan, koruznih njiv — na »Slavije«, kjer je bil močvirnat svet so očetje starejših današnjih Beograđanov hodili v lov na divje rase — ki so se mogle dobiti sečen po »groš« (10 čaršijskih odn. 20 dinarskin par) ali pa tudi ceneje. In bili so stari Beograđani, ki so znali obračati »groš« na vse strani. Zašel je takle predmetni ali tudi mestni kmetič, ki se je pomeščanjeval v mestnih »skafanah«, namesto da bi bil garal doma na polju, v denarne zadrege, pa je prihajalo posojilce za posojilec, a ker ni bilo obresti ne vračila je ostal brez njive, brez »poljančeta«. Gazda iz čaršije si je potem sezidal tamkaj udobno pritličnico, da se mu ni bilo treba mučiti po stopnicah, si uredil »bašto« in živel tamkaj »kao bubreg u loju«. Za očeti so prišli sinovi, za njimi vnuki, vsi enako »praktični«, vsi enako globokožepni, enako »dalekovidni«. Desetletja so minevala. Mesto je rastle in se raztezalo tja na Vračar in na vse strani, pred svetovno vojno počasneje, po vojni pa s skoraj naravnost čarovno hitric. One nekdanje koruzne njive in »poljančeta« so se znašale čez noč sredi mesta. In tod sedaj rastejo one ogromne petero, šesternadstropnice in še kaj višje.

Na vogalu ulic knez Mihajlove in Kolarčeve, kjer je še pred kratkim razpadala slavna »Albanija«, se dviga sedaj še ves v trstje ovit »oblakoder«, ki ne zaostaja bog ve kaj za vašim ljubljanskim »nebo-tičnikom«, ki prav tako malo tika nebo nad nami, kot dere oblake naš beograđski

sgradi po načelu etažne svojine zadruge »Svoj dom«. Palača bo imela pritličje in šest nadstropij. V njej bo 35 stanovanj in 6 poslovnih prostorov. Vse najmodernejše udobje. Stanovanja bodo za samce ter z eno sobo in kuhinjo, dvema sobama in več sobami z vsemi postranskimi prostori. Vsako stanovanje bo imelo kopalnico z mizro in toplo vodo, telefon, zvezan s hišno centralo in instalacijo za neposredno vnanjo telefonsko zvezo. Stanovanja bodo stala od 65.000 din navzgor. Stanovanja z eno sobo in kuhinjo 70 do 90 tisoč, z dvema sobama 90 do 180 tisoč. Kupec stanovanja mora takoj ob sklepu kupa plačati 20% vsekupne cene, ko se vseli, pa še 30%. Ostalih 50% mora izplačati v 10 do 25 letih po dogovoru z zadružno upravo, kar mu bo gotovo mnogo ceneje, kot pa da plačuje najemninno, ne da bi bilo stanovanje njegova last. Dolej je prodaj

nih okoli 15 stanovanj, katerih vrednost se ceni na približno dva milijona dinarjev. Palača bo dovršena v teku letošnjega leta in bo vredna okoli devet milijonov dinarjev. Razporeditev prostorov in vsa notranja ureditev se bo izvršila v okviru splošnega načrta po želji stanovanjskih lastnikov. Blagoslovitvi temeljnega kamna so prisostvovali odposlanec patrijarha Gavril, zastopniki uprave mesta Beograda, zveze obrtniških zadrug in številnih kulturnih, prosvetnih in dobrodelnih društev.

Naposled naj še povem da je tudi beograjska sekcija Jugoslovenskega novinarskega združenja v svoji sredi poklicala v življenje zadruge za zgradbo novinarskih stanovanj po načelu etažne svojine in da njeni načrti niso več daleč od uresničenja. Kakor se torej vidi, je ogorčeni protest ljubljanskih in zagrebških hišnih posestnikov prišel malo prepozno, in vse kaže, da

se bodo pri nas kmalu vspovod gradnje stanovanjske hiše po načelu etažne svojine brez njih, mimo njih in preko njih. Je pač tako, da se časi menjajo in z njimi tudi ljudje!

Letošnje Nobelove nagrade

Iz Stockholma poročajo, da bodo letošnje Nobelove nagrade nekoliko manjše kakor lani. Celokupna vsota bo znašala 148.822 kron, torej kakšnih šest tisoč kron manj kakor lanske leto. Nobelova ustanova je dosegla višek nagrad v l. 1931., najnižjo stopnjo pa l. 1923. Glavni fond Nobelovega instituta je znašal v začetku letošnjega leta 33 milijonov švedskih kron.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Ksilolitni tlak

je najidealnejši in sodobni tlak za kuhinje, kopalnice, trgovske lokale, tovarne itd.

Izdeluje ga:

Material

trg. dr. z o. z.

LJUBLJANA — TYRŠEVA C. 36/b.

Telef. 37-16. — Brzjavlj: Material.

ŽOLČNI KAMENČKI

Znani SALVAT ČAJ proti žolčnim kamenom in boleznim žolčnega mehurja se dobi pri glavnem zastopniku Lekarna pri Sv. Ivanu, Zagreb, Kaptol 17. — Zastoj pošljemo prospekte o zdravljenju.

O. r. s. br. 27870-1936 Ro 3487

Za gasilske kroje

volneno in platneno blago

nudi tvrdka

Franjo Majer — Maribor,

Glavni trg.

POTNIKA

dobro vpeljanega ali trgovskega pomočnika, ki ima veselje za potovanje, specerijske stroke, delavna moč, priključne zunanosti z lepim nastopom za obisk trgovcev in veletrgovcev

ZIVEZNE STROKE

in zavodov, ki slovenski, hrvatski in nemški jezik v govoru in pisavi popolnoma obvlada, išče

podjetje svetovnoznane znamkine stroke. Obširni življenjski popis v slovenscini in ponudbe v hrvatskem in nemškem jeziku z navedbo starosti in veroizpovedi, s priloženo sliko so pod značko »Trajna služba 1939/40« poslani na upravo »Jutra« Maribor.

Ljubke žene so srečne

Kremi slična pena olivnega olja tega čudežnega mila za nego lepote dovršeno snazi kožo. Pena je tako fina, da ublažuje in olepšuje najobčutljivejšo kožo. Uporabljajte vedno PALMOLIVE za kopanje in celo vaše telo bo ovajalo mladostno ljubkost.

KOMAD SAMO DIN 7-

Original ali kopija

Razlika med originalom in kopijo na zunaj ni vidna, kakor ni vidno mnogoletno prizadevanje strokovnjaka, ki je ustvaril original. Izbirajte pazljivo, da ne kupite manjvredno kopijo.

Priporočilo specialne

tvornice telovadnega orodja

J. Oražem

RIBNICA na Dolenjskem

Kvaliteta naj odločuje!

CELO LETO

lahko trajno spravite

MOŠT (širu)

OD GROZDJA, KAKOR TUDI VSE SADNE SOKOVE

BREZ STROKOVNIH PRIPRAV BREZ IZGUBE ČASA

BREZ KAKRŠNIHKOLI APARATOV

S POMOČJO NIPAKOMBINA A II.

Odlična iznajdba današnje znanosti! Enostavna! Poceni! Higijenično! Odobreno od ministrstva za poljedelstvo.

Navodila in cenik pošlje brezplačno:

RADIOSAN, Zagreb, Dukićaninova ulica 1.

Boguvdano je zatisnil svoje oči naš predobri oče, stari oče in brat, gospod

PERUZZI IVAN

blagajnik kneza Auersperga v pok.

v 91 letu starosti, ko je izpolnil vse svoje življenjske dolžnosti.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek, dne 14. avgusta ob pol 5. uri popoldne iz Gorupove ulice št. 3 na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 12. avgusta 1939.

Peruzzi Ivo, sin;

Ljudmila por. Česnik, hči

in ostalo sorodstvo

Pazite! Dražba!

Dne 17. avgusta 1939 ob 9. uri bo pri okrajnem sodišču v Ljubljani v sobi št. 16

JAVNA DRAŽBA HIŠE št. 76 NA VIČU, sedaj št. 90,

Tržaška cesta in iz dveh parcel obstoječega vrta okoli te hiše. — Cenitna vrednost znaša 195.943,50 din, najmanjši ponudek pa 130.629 din. Upnik dovolj prevzem hipoteke do 75.000 din, ostalo je plačati. — Ostale informacije na sodišču ali pri dr. Vladislavu Peganu, odvetniku v Ljubljani.

NAZNANILO.

Prevzel sem

gostilno »Pod gozdom«

na Dolenjski cesti

Vina najboljša in izborna kuhinja. Danes poleg vsega še čevapčiči, raznjici, janček na ražnju itd., itd. Ples na vrtu. Ljubljanci in okoličani, za danes Vam je zabava zajamčena! Se priporoča in vabi

BAUS VINKO, gostilničar

ZAHVALA

Ob prerani smrti naše nepozabne dobre, zlate mame, gospe

TEREZIJE SEDEU

vdove sprevednika drž. žel.

Izrekamo toplo zahvalo vsem, ki so pokojni lajšali gorje, jo obsuli s cvetjem in jo spremili na poslednji poti. Nadalje se zahvaljujemo Kolu žen zadrugark. Posebna zahvala pa upravi kavarne »Zvezde« za ljubezno pozornost in poslednje spremstvo.

LJUBLJANA-SIŠKA, dne 12. avgusta 1939.

ZALUJOČI OSTALI.

CEMENTISTE

dobro izvežbane, kakor tudi mlajše zidarje, ki imajo veselje za izdelavo cementnih izdelkov in umetnega kamna, ter dobro izvežbane pokladalce plošč — sprejemamo takoj proti stalni namestitvi.

„ALPEKO“

tovarna umetnega kamna — Ljubljana

Poceni naprodaj

več SINGER-jevih, PFFAF-ovih in raznih drugih šivalnih strojev. Partija prvovrstnih KOLES moških in ženskih. — OTROŠKI VOZICKI najnovnejši modeli, športni in globoki (starejši menjamo v račun) pri

PROMET v Ljubljani

(Nasproti Križevniški cerkvi).

ZAHVALA

Ob tragični smrti

Srdana Svetka Budinekevega

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so izkazali pokojniku toliko simpatij, posebno g. komandantu Planinskega polka, ravnateljstvu učiteljskega, govornikoma, Aeroklubu Jesenice in Kr. gora, kranjskogorskim planincem, pevskemu društvu Cecilija, darovalcem vencev in cvetja in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Kranjska gora, 12. avgusta 1939.

Rodbini: SVETEK, BUDINEK

Obleke perilo plovčki čevlji nogavice kravate robci dežniki

V NAJNOVEJŠIH VZORCIH
V NAJVEČJI IZBIRI
V NAJBOLJŠI KAKOVOSTI
IN PO NAJNIŽJH CENAH
NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI

STALNO

Stenmecki
CELJE 20

CENIK ZASTONJ

Šest zlatih angelov

Roman

M. BRAND

Obraz francoskega komornega sluga Martina je bil enakomerno rumen — ne izvzemši beline v očeh. Rumeni so bili tudi njegovi čudno oblikovani prsti, ki so se zdeli na pogled skoraj brez mesa in so se le v ploščatih končkah nekoliko razširjali. Da je telesno nenavadno močan, mu je bilo komaj poznati, a ta moč se je razodevala v njegovi roki, ko je zdaj zgrabila veliko avtomatsko pištolo.

Z neverjetno spretnim gibom je spravil težko orožje v nekakšen žep in ga nato enako spretno in skrivnostno znova privlekel na dan. Dvornik Gains ga je pri tem s pustim, kamenitim obrazom opazoval, toda njegova ravnodušnost je bila samo hlimba, kajti za napeto pozornostjo je spremljal pot pištolo in vsakokrat začudeno pomežiknil, kadar se je spet pokazala.

»Za takšne šale bi si moral izbrati manj nevarno reč,« je dejal nazadnje.

»Ne boj se — moja pištola govori samo tedaj, kadar jo vprašajo,« je Martin odvrnil.

»Čemu jo vabite v žep?« je vprašal Gains in s tem vendar že izdal radovednost, ki jo je bil

tako dolgo zatajeval. Martin je dokončno spravil orožje.

»Uboga stvarca mora tudi kdaj pa kdaj na čisti zrak,« je odvrnil, »ne glede na to, da bo drevo brčkone dobila družbo.«

»Kako to? — Kaj hoče reči?«

»Oh, sam ne vem.«

»Kakopak, ti nikoli nič ne veš,« je rekel dvornik, »a nekaj si moraš vendarle misliti, da zineš takšno besedo.«

»Mislim, da jih je vseh devet ostro nabitih in da je treba samo iskric, pa zletijo v zrak,« je Martin odgovoril. »Vražje bo treščilo, če pade ta iskrica prav drevo v smodnik.«

»Vseh devet? Kako misliš to?«

»Ali, Gains — opametuj se žel — Napni možgane, docela poapneli ti menda še niso?«

Dvornik se je podrgnil po visokem čelu, za katerim so pač morda utegnile snovati misli, med tem ko je bil spodnji del obraza v razvoju močno zaostal, tako da se je zdel n aoko skoraj otroški.

»Ti misliš deveterico gostov, ki so povabljeni za drevo,« je počasi dejal. »Mar se ti zde tudi ženske nevarne?«

»J. J. Leggetu so morda prav te najnevarnejše.«

»Resnica, resnica,« je Gains prikimal. »Skelepaš torej, da bi se utegnili drevo kaj pripetiti?«

»Kaj meniš, da bom za šalo vlačil nabit pihalnik s seboj?«

Gains si je omočil ustnice s koncem jezika.

»Nazadnje bo res dobro, da se tudi jaz oborožim,« je menil z zamišljenim glasom.

»Nu, hvala Bogu, možgani ti vendar še delujejo,« je Martin odvrnil, »čeprav nekoliko počasni.«

Električni zvonec na steni je zabrnal, in na poklopce, ki se je odprl, je stala beseda »Knjižnica.«

»Stari me hoče najbrže vprašati, ali je vse v redu,« je dejal Gains in vstal. »Čudno, kako živčen je vselej, kadar pričakuje goste.«

»To ni prav nič čudnega,« je Martin odvrnil; »kdo je vse žive dni v mračni Kanadi kopal zlato, se na stara leta kakopak težko znajde v New Yorku.«

John James Legget je nemirno hodil po dragoceni, temni preprogi sem ter tja, ko je stopil Gains v knjižnico.

»Kako je s pripravi za drevo?« je vprašal.

»Vse v redu?«

»Vse v najlepšem redu, gospod,« je dvornik odvrnil.

»Dobro — pošljite mi torej Cezarja,« je Legget ukazal.

Ta čas, ko je čakal kuhinjskega šefa, je še naprej hodil sem ter tja. Kdaj pa kdaj je obstal pred mogočnimi knjižnimi policami ter se raztreseno ozrl po njih. Naslovi knjig mu niso pomenili ničesar, a njih bogate vezave so pisano krasile sobo in dajale velikemu prostoru duhovno, malone učeno lice.

Dasi je Legget prisojal stvarim, ki so mu ta mah rojile po glavi, kar največji pomen, so mu misli mahoma zablodile v stran. Spet se je zagledal v slavni londonski knjigoveznici, kako je v

njenem skladišču za usnje mnogo ur gladil z roko po mehki in trdi kozini, gladkem pergamentu in zrnatu ustrojenih kozah svinj, goved in tuljnjav. Mojstru je bil rekel: »Potrebujem nekaj sto metrov knjig — tu imate natančni načrt sobe, ki pridejo vanjo... Vsebinsa knjig mi je docela postranska stvar, ker nimam o teh rečeh niti pojma, a vezave morajo biti bogate in pisane — to mi je všeč, posebno, ker dela tudi dober vtis.« — To je bilo takrat, ko je dal hišo zvišati in napravil na vrhu veliki strešni vrh, ker je Luigi Ravenna, njegov italijanski prijatelj, trdil, da premočno nalikuje stari angleški opatiji.

Mogočno bučanje parniške sirene tam onkraj na North-Riverju je zdrnilo Leggetta iz njegovih misli. Stopil je k velikanskemu vogalnemu oknu, zavzemajočemu vso širino prostora ter pogledal venjak. Plima je bila in »Savoja« — da, prav ta — je plula mimo visokih nebotičnikov, ki so v primeri z njo nalikovali mestu iz škatic za igrače. Legget se je vsakokrat jezil na te nestvore, češ da mu podirajo vse običajne mere, a pojemanje pernih piščalk in siren je rad poslušal.

Od velikanske ladje mu je ušlo oko k strešnemu vrtu. Zdaj, ko je bil maj prepodil nevarnost pozebo, so bili vrtnarji povsod med zelenikovimi sečmi nasadili pisane cvetlice. V kotanjih vodometov so tri bronaste morske vile smeje se dvigale oči k curku, ki ga je pihal star, tolst triton iz svoje školjke — voda, ki je pršela nanje, jih je zavijala v plašč zlato se iskretih žarkov, kajti solnce se je že rdečkasto nagibalo v zaton.

Letovišče

Pension Žanič

Kaštel Novi

lepo sobe, domača kuhinja, ob morju, 40 din dnevno. Čisto slovenska uprava.

22661-38

Bela Krajina

Vas vabi na počitnice. Lepi izleti, kopanje v Kolpi (28 C), čedne sobe, dobra hrana vse samo za din 25.— dnevno. — Vprašati pri Tomo, Podzemelj, p. Gradac.

22758-38

Kampa, kam?

Danes 13., 14. in 15. vina vesnica, Smartunski cesta pri Angeli.

22867-18

G. I. Rotman:

S Pegazom — okrog sveta

sveta

124

Potem je ležalo vse to raztreseno po pašniku. Janko je visel za hlače na drevesu, Peter je ležal na travi, in gospod Vrtačnik je kakor kavboj jezdil na biku, kateremu je bil priletel na hrbet.

125

Toda bik ni bil vajen prenašanja tovorov. Dirjal je do jarka, tam pa mahoma obstal. Gospod Vrtačnik je v visokem loku zletel v jarek. Kmet in kmetica, ki sta bila na smrt prestrašena na sta planila iz hiše, in prihitela pomagat. Gospod Vrtačnik je dobil suho obleko, na kar so jo peš odkurili do bližnje železniške postaje.

126

127

128

129

130

131

132

133

134

135

136

137

138

139

140

141

142

143

144

145

146

147

148

149

150

151

152

153

154

Gostilna pri Dolgem mostu

nudi izbrana vina ter vsaki čas cvrte in pečene piščance.

22828-18

Pridite na pozezanje

sejmo k dne 14. avgusta. Šiško dne 14. avgusta. Bob, godba in ples.

22741-18

Prvovrsten sladoled

v Ljubljani pri Novotnu, mimogrede kar notri stopi. Zadovoljen vsak odhaja, ker poceni se prodaja.

Tudi kava, čaj in čokolada, piškote torte, marmelada, krofe keke in pitice, vsak dan sveže vse slaščice. Če želite, da boli, tudi zdravnik želite, da dobi. Vemur, Marinkov, bermet belo vino se dobi za okrep čilo.

22830-18

V Zavogljem na žegnanje

danes vse v ljudsko vabimo. Poroca.

22641-18

Tri dni žegnanja!

Danes in na praznik kmečka in moderna godba. Jutri dobroto kmečk. Se obeta. — Gostilna Martine, žg. Šiška.

22763-18

Ne pozabite

kje se boste najbolje in najceneje zabavali, gotovo da v gostilni pri Panju. Vegova ulica 10, v neposredni bližini Kongresnega trga, odnosno Napoleonevega spomenika. Tam boste postreženi s priznanim izbornim dolenjskim cvikom, s finimi štajerskimi sortiranimi vini, ter večkrat dnevno svežim pivom. Vedno in ob vsakem času raznovrstna topla in mrzla jedila, danes in vsake večer igranje na klavir, petje in je druge domače zabave, tako da se bo lahko vsak gost kar najbolje in najceneje zabaval. Zato pa vsi in vse vedno in ob vsaki priliki zabavajte se k PANJU v Vegovo ulico. Se topla priporočila in vas vabimo vabi Tone Huč, gostilničar.

22876-10

Vsako nedeljo veselica s plesom

Velik salon, senčnat vrt. Novodolna vina, surova šunka. Val k Lasanu v Šiško.

22943-18

V gostilni Putrich

Danes zabava s plesom. Za časa kongresa jutri in v torek ples ter vse krofe. — Vabimo vabimo.

22896-18

Pozor

Tri dni do polnoči, žegnanje na Plati. Vabi družina Janežič vse prijatelje in prijateljice na 22832-18

Službo dobi

Poslovodjo(kinjo) s kavčico, zmerno nemščino za samostojno vodstvo trgovine sprejemem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Maribor«.

22973-1

Sofer

z večletno prakso se sprejme. Javiti se osebno pri avtopodjetju Čisl, Šofar, avtopodjetju Čisl, Šofar, avtopodjetju Čisl, Šofar.

22963-1

Dva krojaška pomočnika

za konfekcijsko delo sprejemam. Javiti se osebno pri Lesično pošta Pilštaja.

22966-1

Šivilja

za perilo in obleke, ki je zmožna sama krojiti sprejme. Javiti se osebno pri Lesično pošta Pilštaja.

22965-1

Vzgojiteljico

k dekletu in deklici za čez dan. Javiti se osebno pri Lesično pošta Pilštaja.

22905-1

15 letno čedno, zdravo dekle

stara, odlična računarka, dobi stalno namestništvo v trafiki. Samo poštene pošiljke obdržane. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Maribor«.

22875-1

Avtomehaničar

izurjen varilec in železostrojar, zmožen vsake avtomobilne popravila. Ponudbe z referencami na ogl. odd. Jutra pod »Mehanik«.

22894-1

Sodarski pomočniki

prvovrstne moči, ki žele delati zaslužiti v sezoni za večje delo, nastop takoj. Aleksander Ostružnik, sodar, Pakrac.

22910-1

Frizerko

sprejme 15. avgusta ali po dogovoru salon Vajt, Kranj.

22484-1

Trgov. pomočnika

modne stroke, dobrega znanja, sprejemem takoj za Ljubljano. Točne ponudbe s navedbo dosedanjih službenih mest, sposobnosti in zahtev na tovarno Vidmar, Ljubljana. Svarila E. D. Zagreb.

22587-1

Gradbenega tehnika

zmnožnega, s prakso izjemno, sprejemem takoj za Ljubljano. Točne ponudbe s navedbo dosedanjih službenih mest, sposobnosti in zahtev na tovarno Vidmar, Ljubljana. Svarila E. D. Zagreb.

22610-1

Začetnico za trgovino

z mešanim blagom izjemno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pojta«.

22613-1

Mesarskega pomočnika

mlajšega, za takojšnjo nastop izde. Hočevar Anton, mesar, Begunje pri Lescah.

22614-1

Prejšnji

poslužbenec OUZO

bo sprejet za vodenje tovarniške bolnišnice blagajne. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zanesljivo 88«.

22733-1

Zlatarske pomočnice

eno mlajšo moč za veržice, eno za brušenje in poliranje sprejme Jutra pod »Zdrava«.

22684-1

Praktikanška

s trgovsko šolo dobi mesto v pisarni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pisarniška pomoč«.

22844-1

Mojstr

izdelovalci moske konfekcije dobi delo pri Pučnik, Franciskanska ulica 3.

22640-1

Trgovskega pomočnika

ki bi si želel izboljšati manufakturno izlobo sprejemem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mlajša«.

22620-1

Trgov. pomočnico

v trgovini z mešanim blagom in delničnimi pridniki takoj sprejemem. Prednost imajo mlade moči, absolutno vezirane v zgornji navedeni trgovini. S ponudbo poslati sliko, sprejeto v vseh posloval. Jutra.

22078-1

Delavca ca okroglo stole (Rundstuhl)

sposobnega izjemno. Pisane ponudbe z navedbo, s kakršnimi stroji je do sedaj delal, na Publicitas, Zagreb pod »Stalno mesto«.

22737-1

Moškega

vojašnega prostega ne oženjenega, zgornjega sprejemem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Moški«.

22650-1

Služkinjo

zdravo in krepko, do 24 let staro, vajeno pospravljanja sob, pranja in likanja, sprejemem. Palik, učitelj, Cesta na Rožnik 47.

22834-1

Uradnik

in posrednik izde neporočen ali vdovo za gospodinstvo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dome«.

22841-1

Več pro-ajalk

za prodajalce za prodajo konfekcije, katero potrebuje vsaka gospodinja. Sprejemem takoj za Ljubljano. Vprašati »Moj dom«, Ljubljana, Dvorakova 8.

266-1

Frizerko

perfektno, sprejemem takoj ali 1. sept. v stalno službo, Kunštelc Stanko, Kranj.

22663-1

Poslovodkinja

gospodinja srednje starosti, izjemno sposobna, sprejemem takoj za Ljubljano. Točne ponudbe s navedbo dosedanjih službenih mest, sposobnosti in zahtev na tovarno Vidmar, Ljubljana. Svarila E. D. Zagreb.

22667-1

Krojaški pomočnik

dobro moč, z znanjem vod ne odnoličje izde za 1. sept. proti dobri plači za lon Adam, Novo mesto.

22840-1

Šivilje za perilo

bluze, konfekcije, začitnice, tudi iz dežele za v roko (Handarbeit), sprejemem krojaški salon. Plača 50 din dnevno in oskrba. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pridnost«.

22733-1

Zlatarske

eno mlajšo moč za veržice, eno za brušenje in poliranje sprejme Jutra pod »Zdrava«.

22684-1

Praktikanška

s trgovsko šolo dobi mesto v pisarni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pisarniška pomoč«.

22844-1

Mojstr

Uradnica

veća vseh pisarniških del
za prakso sice zapeljive
tako, Poudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Tocno«
22750-2

Zamenjam

krasno učiteljsko sresko
mesto ob progi s krajem
ob železnici Dolenjska Go-
zenjka, Poudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Tocno«
22738-2

Dekle

z gospodinjstvom tečajem
ki zna samostojno ku-
hati mešansko hrano, la-
že službo. Naslov v
vseh posl. Jutra.
22722-2

Vajenci(ke)

za vajenca
ki se je že učil ena pol
leta v trgovini med, bla-
ga, želim najti mesto za
nadalje učenje. Naslov v
vseh posl. Jutra.
22622-44

Vajenca

na slikarsko in pleskar-
sko obrt spretnostem
tako. Hrana in stanova-
nje v hiši. Prednost ima
dobro risanje, slikarsko
podjetje Jemc France, —
Bled.
22637-44

Fant 15 let

star z dovršeno mešansko
kolo se želi izučiti meha-
ni ali ključavničarstva. Po-
udbe s pogoj na ogl. od-
delek Jutra pod »Sodob-
nost 44«
22448-44

14leten fant

se želi izučiti v trgovini
na delu. Poudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Vesleje do
trgovine.
22660-44

Vajenka

na trgovino mešanim
blagom na delu. S 4-
razredno mešansko so-
lo, večja slovenskega in
nemškega jezika se spreje-
me. Poudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Prida«.
22682-44

Vajenca

v trgovino z mešanim bla-
gom sprejme, Ivan Vid-
mar, Brezice.
22711-44

Mesarskega vajenca
je postelne hiše in naj-
rajši takega kupa se je
že kaj več sprejme. Na-
kol. Janko Videmšek,
mesar, Dob pri Domž-
lah.
22713-44

Učenka

za trgovino se sprejme.
Prednost one, ki imajo
umetel in veselje do po-
tega dela. Jelica Bohar,
Trzin.
22801-44

Učenko

po možnosti z znanjem
nemščine za trgovino čer-
jeve sprejme. Naslov v
vseh posl. Jutra.
22635-44

Brivskega vajenca
sprejme, takoj Zupane,
Poljanska c. 54.
22822-44

Frizersko vajenko
pridno, poštenih staršev,
sprejme, z oskrbo. Mi-
hael Godnov, Trzin.
22759-44

2 šiviljski vajenki
sprejme takoj. Stanova-
nje in hrana v hiši.
Ostali po dogodi. Modni
salon Sattler, —
Lentaj, Jesenice, Gospo-
stevska 13.
22951-44

Krojarskega vajenca
sprejme, Rešetli, Masa-
rykova cesta 14-17.
22940-44

Pleskar

18-letni vajenec in par-
mišljivi pomočnik, —
Borštnar, Podmisljakova
4 pri mestnih hišah, Be-
grada.
22935-44

Trgovski vajenec
s predpisano izobrazbo
dobrega mešarja, Poudbe na
področje Jutra. Mar-
bor pod »Posten in za-
nesljuje.
22970-44

1.000 din mesečno
za službo, ki vključuje
vse stroje. Dajmo material,
prevezamo blago. Pisite:
»Anon, Maribor.
123-5

Dobro zaslužek
nudimo vsaki osebi v
mestu in na delu. Pi-
šite na »Mojo dom, Lju-
bljana, Dvorakova 8.
261-3

Trgovci
samoprodajni brezkon-
kurenčni izdelki za vso
državo oddamo. Potrebo-
no 40.000 din. Poudbe na
ogl. odd. Jutra šifro
»Rentabilno«.
22773-3

Pridelki

Orehova jedra,
med in vosek
dobite najceneje: Medarna,
Ljubljana, Zidovska ul. 6.
254-31

Kislo zelje, repa
in cele glave za samo,
novo, prvotno dobava
po brezkonkurenčni ceni
Gustav Erklavc, Ljubljana,
Povstova ul. 47 tel. 25-91
22863-6

Kislo zelje novo
prvotno po brezkon-
kurenčni ceni vsako mno-
žino dobavlja Homan,
Ljubljana, Sv. Petra 81
telefon 35-39.
22795-33

200 hl vina
iz dobro znanih vinskih
goric »Stara gora« po ve-
ličini riling Anton Fur-
jan, vinogradnik, St. Ilj v
Slovenskih gorah.
22980-33

Prodaja

3.000 din mesečno
za službo, ki vključuje
vse stroje. Dajmo material,
prevezamo blago. Pisite:
»Anon, Maribor.
123-5

Potnik
dobro vpeljan pri trgovci
in pri vrstnih strankah v
dravski banovini. Poudbe
na ogl. odd. Jutra v
Celju pod »Posten«
22508-5

Trgovskim

potnikom
dobro vpeljanim, nudimo
nekaj dobrih predmetov
proti proviziji. Dobro po-
stranski ali glavni zaslužek.
Jugopart, Ljubljana, Dro-
zakova 8.
263-5

Seriozen potnik

dobro uveden v celi drža-
vi avtomobil, sicer še eno
sonosno zastopstvo v galan-
teriji ali modni stroki.
Poudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Potnik«
22477-5

Potnika

ki potuje z lastnim avtom-
obilom, Dolenjski, Stari-
kot, Notranjski in Gorski Ko-
tor, sprejme večja trgo-
vina in galerije. Poudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Do-
ro vpejane.
22605-5

Rajonskega

zastopnika
dobro uvedenega pri miza-
ri, sicer kemična tovarna
za Ljubljano in Maribor.
»Acetate Novi Sad, Suvo-
barska 20.
22603-5

Trgovski pomočnik

dobro uveden, z malo ko-
lekcijo želi prisesti na avto
po Dravski banovini, im-
tudi sam trpi proti od-
škodnini. Poudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kolekci-
ja«.
22743-5

Dekliški pensionat

»NADJA«
po otvorjen 1. septembra
Konverzacija v tujih jezikih
Ljubljana, Cesta v Rožno
dolinico 14.
22796-6

Turška preproga

starinska, izdelke Smir-
na 3/4 x 4 1/2 m, pod eo-
no proda Homan, Lju-
bljana, Sv. Petra c. 81.
22796-6

Radio zvočnik

Radione popolnoma nov
2 pisalni mizi, bele ve-
like vezane plošče in 2
bela fotela, nov črn
guglajni stol, nova or-
namentalna, kompletna
nabavljena, Junkersova pe-
ter se posebej ogrevala na
plinske peči, komple-
tno radio Kapp ane-
no proda. Ljubljana,
Ronskega 20-III.
22796-6

Radio zvočnik

Radione popolnoma nov
2 pisalni mizi, bele ve-
like vezane plošče in 2
bela fotela, nov črn
guglajni stol, nova or-
namentalna, kompletna
nabavljena, Junkersova pe-
ter se posebej ogrevala na
plinske peči, komple-
tno radio Kapp ane-
no proda. Ljubljana,
Ronskega 20-III.
22796-6

Moderne

MURI vezalke
prihajajo nevarnosti
obnavljanja. Din 2. Pre-
pričajte se.
22691-6

Izločene vitrine

in sočno platno na viš-
dolge 7 m, poceni na pro-
daj. Papirna, Bahovec, Tro-
mostje.
22850-6

Več zapravljičkov

kočijo, mekanski vozniček,
proda, vame tudi slabe v
način, F. Jakra, sedlar,
Ljubljana, Vič.
22858-6

Zelezno peč

za sušenje sadja ali za pe-
čenje kruha v večjem po-
delnem gospodinjstvu,
prodam, Resljeva cesta 30.
22885-6

Požarna brizgalna

nova, nerabljena, ročna,
za konjsko vprego, na
vzmetih, z bobnom, z
odvodno cevjo, z dvema
dovodnima cevema —
ugodno proda Brar et
Co., Ljubljana, Kolo-
dvorska 35.
22850-6

Več frizerskih

sempov
z rezervoarjem in brez
rezervoarja poceni proda.
Hribar, Maribor, Jur-
čičeva 8.
22595-26

Klavir

kratek, črn proda. Na-
ogled od 14. do 18. Drav-
ska 7, Beograd.
22630-26

Kratke glasovir

črn, skoraj nov, krasen glas
znatke Schweighofer, rpe-
darn. Weid, Maribor, Ju-
rčičeva 8.
22595-26

Klavirske

harmonike
krasne bele, damske no-
proda. R. Strupeh, Polze-
la.
22720-26

Sadje

Koroške brusnice
(Pretselbeeren) dobro iz
brane, razpoložljive po po-
sti ali brizgovno od 6
kg naprej po dnevi eni
ni Henrik Zechner, Li-
beliče, Koroška.
18669-34

Pridelki

Orehova jedra,
med in vosek
dobite najceneje: Medarna,
Ljubljana, Zidovska ul. 6.
254-31

Kislo zelje, repa

in cele glave za samo,
novo, prvotno dobava
po brezkonkurenčni ceni
Gustav Erklavc, Ljubljana,
Povstova ul. 47 tel. 25-91
22863-6

Kislo zelje novo

prvotno po brezkon-
kurenčni ceni vsako mno-
žino dobavlja Homan,
Ljubljana, Sv. Petra 81
telefon 35-39.
22795-33

200 hl vina

iz dobro znanih vinskih
goric »Stara gora« po ve-
ličini riling Anton Fur-
jan, vinogradnik, St. Ilj v
Slovenskih gorah.
22980-33

Prodaja

3.000 din mesečno
za službo, ki vključuje
vse stroje. Dajmo material,
prevezamo blago. Pisite:
»Anon, Maribor.
123-5

Potnik

dobro vpeljan pri trgovci
in pri vrstnih strankah v
dravski banovini. Poudbe
na ogl. odd. Jutra v
Celju pod »Posten«
22508-5

Parkete in

parketne odpadke
ugodno proda Ivan Štaka,
tovarna parketov, Mostlova
ul. 4, telefon 22-44.
249-6

Sode ali kadi

kupim od 1.000 do 8.000
litrov. Poudbe v vseh po-
slovalnicah Jutra.
22808-7

Mali voz ali gig

kupim Poudbe na na-
slov: Premru, Komen-
skega 26.
22716-7

Sode od bencina

dobre, večje količine ku-
pim. Poudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Barile«
22871-7

Okna in vrata

stara, popolnoma ohran-
jena, različnih veliko-
sti in neka traverz, —
prodam. Polzeve se pri
stavbeniku L. Brčiću,
Lilaka ul.
22589-6

Velik štedilnik

dobro ohranjen, primeren za
večje gospodinjstvo in kme-
čka peč, ogled dobro ohr-
njeno ugodno proda. —
Ogleda se na Gradu L.
Kanc, Mengoš.
22835-5

Napredaj

rabljen različen inventar
za specializko trgovino
Bibiš, Celje.
22685-6

Turška preproga

starinska, izdelke Smir-
na 3/4 x 4 1/2 m, pod eo-
no proda Homan, Lju-
bljana, Sv. Petra c. 81.
22796-6

Radio zvočnik

Radione popolnoma nov
2 pisalni mizi, bele ve-
like vezane plošče in 2
bela fotela, nov črn
guglajni stol, nova or-
namentalna, kompletna
nabavljena, Junkersova pe-
ter se posebej ogrevala na
plinske peči, komple-
tno radio Kapp ane-
no proda. Ljubljana,
Ronskega 20-III.
22796-6

Moderne

MURI vezalke
prihajajo nevarnosti
obnavljanja. Din 2. Pre-
pričajte se.
22691-6

Izločene vitrine

in sočno platno na viš-
dolge 7 m, poceni na pro-
daj. Papirna, Bahovec, Tro-
mostje.
22850-6

Več zapravljičkov

kočijo, mekanski vozniček,
proda, vame tudi slabe v
način, F. Jakra, sedlar,
Ljubljana, Vič.
22858-6

Zelezno peč

za sušenje sadja ali za pe-
čenje kruha v večjem po-
delnem gospodinjstvu,
prodam, Resljeva cesta 30.
22885-6

Požarna brizgalna

nova, nerabljena, ročna,
za konjsko vprego, na
vzmetih, z bobnom, z
odvodno cevjo, z dvema
dovodnima cevema —
ugodno proda Brar et
Co., Ljubljana, Kolo-
dvorska 35.
22850-6

Več frizerskih

sempov
z rezervoarjem in brez
rezervoarja poceni proda.
Hribar, Maribor, Jur-
čičeva 8.
22595-26

Klavir

kratek, črn proda. Na-
ogled od 14. do 18. Drav-
ska 7, Beograd.
22630-26

Kratke glasovir

črn, skoraj nov, krasen glas
znatke Schweighofer, rpe-
darn. Weid, Maribor, Ju-
rčičeva 8.
22595-26

Klavirske

harmonike
krasne bele, damske no-
proda. R. Strupeh, Polze-
la.
22720-26

Sadje

Koroške brusnice
(Pretselbeeren) dobro iz
brane, razpoložljive po po-
sti ali brizgovno od 6
kg naprej po dnevi eni
ni Henrik Zechner, Li-
beliče, Koroška.
18669-34

Pridelki

Orehova jedra,
med in vosek
dobite najceneje: Medarna,
Ljubljana, Zidovska ul. 6.
254-31

Kislo zelje, repa

in cele glave za samo,
novo, prvotno dobava
po brezkonkurenčni ceni
Gustav Erklavc, Ljubljana,
Povstova ul. 47 tel. 25-91
22863-6

Kislo zelje novo

prvotno po brezkon-
kurenčni ceni vsako mno-
žino dobavlja Homan,
Ljubljana, Sv. Petra 81
telefon 35-39.
22795-33

200 hl vina

iz dobro znanih vinskih
goric »Stara gora« po ve-
ličini riling Anton Fur-
jan, vinogradnik, St. Ilj v
Slovenskih gorah.
22980-33

Prodaja

3.000 din mesečno
za službo, ki vključuje
vse stroje. Dajmo material,
prevezamo blago. Pisite:
»Anon, Maribor.
123-5

Potnik

dobro vpeljan pri trgovci
in pri vrstnih strankah v
dravski banovini. Poudbe
na ogl. odd. Jutra v
Celju pod »Posten«
22508-5

DKW 100 ccm

skoro popolnoma nov, —
prodam za 1.500 din.
Vinko Pavlin, Celovška
cesta 68.
22946-10

Majhen avto

in motorno kolo s pri-
kolico zelo poceni na-
prodam ali zamenjam za
radio, pisalni stroj. Po-
dize se: Benčar, Stari
trg 28.
22942-10

Harley Davidson

750 ccm s prikolico, v do-
brem stanju, prodam po
zelo nizki ceni. Ogledati
pri ADLER servisu, L. M.
Kenda, Kersnikova ul.
88-10
22793-12

BMW motor

ugodno napredaj pri
mekaniku: Kruljo Jože,
Dolenjska cesta 1.
22844-10

Opel Blitz

tovarniški nov, lisenki, to
vornar, letošnji model,
prodam. Naslov v vseh po-
sloval. Jutra.
22653-10

Adler Junior

najmodernejši, prodam.
Malnerič, Črnomelj.
22621-10

Motor na

vpojini plin
(Sauggas) do 20 PS z ge-
neratorjem, dinamom na isto
smerni tok 220 volt v do-
brem stanju kupuje kopali
šče Krapinske Toplice.
22449-10

Kupim motor

rabljen, nad 200 ccm, —
Poudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Dobro ohranjen«.
22577-10

Motor

angl. znamke, 350 ccm v
odličnem stanju, z elek-
trično razsvetljavo prodam
za 4500 din ali zamenjam
od 100 ccm DKW Ogled
pri Artmij Rihardu, frizer
Brezice.
22624-10

BSA motor

500 ccm, zelo dobro ohran-
jen, poceni prodam. Ple-
skavsko sv. Petra 76.
22896-10

Tri tovrne

avtomobile
prodam zaradi zmanjša-
nja tovarnega prometa.
znamke »Bussing, Chev-
rolet in Ford. Avtopre-
met Rode, Kamnik.
22653-10

Avtomobile

tovorne, osebne in avto-
buse, dobro ohranjene
vseh jakosti, kupite naj-
ceneje pri O ZUKU.
zastopstvo Krupp
Ljubljana, Tavčarjeva 11
22718-10

Motorno kolo

znatke Miele 100 ccm
prodam. Dolenjska c. 48.
Malo rabljen.
22709-10

NSU 350 ccm

poceni napredaj. Ogled
od 12. do pol 15. Ladič,
Tržaška 79.
22634-29

Motorna kolesa

500 ccm in Puch 250 ccm
proda Rotar, Sv. Petra 76
22799-18

Električni motor

7 KS na vozu montiran
brez jermenice in 120 m
kabela, za žaganje drv,
matinice ali druge stro-
je, 1 leto v rabu, radi
bolezni ugodno napredaj.
Poudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Značko
»Motor 88«.
22812-10

Motorno kolo

znatke Motosak 500 ccm
30, poceni napredaj, so-
lar Franc, vaDirje

Mila in žaga
s malim posestvom, 34 ure od postaje ob žali vodi, radi odpotovanja, ugodno napotilo, Poljska daje Podgajca 23. 22693-20

Manjšo parcelo
v šiški ali za Bežigradom kupim proti takojšnjemu plačilu. Cebular, Trzinjska ulica 18, 22695-20

Prehrana

Dve osebi
sprejemam takoj na dobitni stanovanje po ugodni ceni. Celje, Cesta na grad, št. 36. 22694-14

Stanovanje

Dvosob. stanovanje
sopčno, s kopalnico in pritlikinami ter toplo in mirno vodo oddam v Domu, Ljubljanska c. 18624-21

3-sobno stanovanje
oddam na november. Vse po polje pri Gregorju & Co., Vošnjakova ul. 22496-21

Trisobno stanovanje
s kabineto in komfortno, dva balkona, takoj oddam v novi hiši. Trzinjska ulica 18. Sv. Kristof. Istotam oddam enosobno stanovanje. 22485-21

Enosob. stanovanje
v novi hiši takoj oddam. Zg. Hrušica 28. 22470-21

Enosob. stanovanje
s pritlikinami oddam na Mirov. Mariborska ulica 21. 22482-21

Stanovanje
dvosobno, kopalnica, modernizirano, v bližini parka oddam s 1. novembrom. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Razgled«. 22611-21

Komfortno stanovanje
krajna sončna lega, obstoječa iz treh velikih sob in pritlikin se odda za november. Poizve se Beethovnova 2-I. 22628-21

Podstrešno sobico
in kuhinjo oddam takoj s 1. okt. Naslov v vseh posloval. Jutra. 22634-21

Dvosob. stanovanje
s pritlikinami v novi hiši oddam s 1. septembrom v Moskerčevi 12 h, Zelena jama. 22631-21

Dvosob. stanovanje
pridruženo oddam s 1. oktobrom v bližini gorazdnega kolodvora. Cena 448.- Poizve se Frankopanska ul. 27-I. 22656-21

Komfortno stanovanje
manjšo, dvosobno, s teraso, oddam. Cesta v Rožno dolino 26-I. 22655-21

Enosob. stanovanje
s pritlikinami, suho, prostorno, ugodno oddam septembra. Podrobnosti v 2. dnevnem pot. 28. Istotam dvorišna samostojna sobica. 22653-21

Dve stanovanji
dvo in enosobno za takoj ali za september oddam. Poizve se: Zaloška 51. 22661-21

4-sobno stanovanje
komfortno, s kopalnico in vsemi pritlikinami ter dvo sobno stanovanje s študijem in shrambo v bližini bežigradske gimnazije ugodno oddam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Komfort«. 22687-21

2-sobno stanovanje
modernizirano, s kopalnico in plinom v strogem centru oddam za 1. november. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prilike«. 22688-21

Kleto stanovanje
enosobno s pritlikinami oddam s 1. oktobrom v novi hiši v bližini gorazdnega kolodvora. Poizve se v Frankopanski 27-I. 22655-21

Dvosob. stanovanje
s kabineto in vsem sodobnim komfortom v centru oddam za 1. november. Vse izveze pri hišniku. Gajeva 24 poleg palače Slavije. Istotam oddam garsočico. 22696-21

V Mariboru
oddam sobno komfortno stanovanje ob parku. Ponudbe na Kačič, Vrazova 9, Maribor. 22681-21

Enosob. stanovanje
s pritlikinami, in nekaj vrta za november oddam Trnseva 96. 22647-21

Sobo in kuhinjo
takoj oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22794-21

Dvosob. stanovanje
ali enosobno oddam takoj. Oddam tudi sobo. Tržaška cesta poleg št. 115. 22704-21

Enosob. stanovanje
oddam 1. IX. Vprašati: gostilna Čarman, Zg. šiška. 22785-21

Dvosob. stanovanje
s pritlikinami, oddam. Črnuče 108 pri postaji. 22619-21

Trisob. stanovanje
srednje, komfortno, oddam za oktober ali november. Gerbičeva 23 (Kolezija). 22783-21

Dvosob. stanovanje
parketirano v I. nadstropju oddam novembra Cesta v Rožno dolino 7 Ogled od 8.-11. ure. 22770-21

Enosob. stanovanje
s kuhinjo oddam. Stari trg 24, pritlikije. 22767-21

Dvosob. stanovanje
oddam za september oddam družini. Kavčikova cesta 13. Sp. šiška (nova hiša). Vprašati v pritlikiju desno. 22626-21

Trisob. stanovanje
sončno, III. nadstropje odda za novembrom Uprava Gorupovih hiš. 22748-21

Enosob. stanovanje
s prostorno kuhinjo, pritliko, moderno in sončno oddam v vili v severnem okraju Ljubljane dvema osebama. Mesecna najemina 280 din. Naslov v vseh posloval. Jutra. 22735-21

Dvosob. stanovanje
s pritlikinami oddam 1. septembra ali oktobra. Zvezna ul. 21, Zelena jama. 22739-21

Stanovanja
dvosobno, kopalnica, modernizirano, v bližini parka oddam s 1. novembrom. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Razgled«. 22611-21

Enosob. stanovanje
v novi hiši takoj oddam. Zg. Hrušica 28. 22470-21

Enosob. stanovanje
s pritlikinami oddam na Mirov. Mariborska ulica 21. 22482-21

Stanovanje
dvosobno, kopalnica, modernizirano, v bližini parka oddam s 1. novembrom. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Razgled«. 22611-21

Komfortno stanovanje
krajna sončna lega, obstoječa iz treh velikih sob in pritlikin se odda za november. Poizve se Beethovnova 2-I. 22628-21

Podstrešno sobico
in kuhinjo oddam takoj s 1. okt. Naslov v vseh posloval. Jutra. 22634-21

Dvosob. stanovanje
s pritlikinami v novi hiši oddam s 1. septembrom v Moskerčevi 12 h, Zelena jama. 22631-21

Dvosob. stanovanje
pridruženo oddam s 1. oktobrom v bližini gorazdnega kolodvora. Cena 448.- Poizve se Frankopanska ul. 27-I. 22656-21

Komfortno stanovanje
manjšo, dvosobno, s teraso, oddam. Cesta v Rožno dolino 26-I. 22655-21

Enosob. stanovanje
s pritlikinami, suho, prostorno, ugodno oddam septembra. Podrobnosti v 2. dnevnem pot. 28. Istotam dvorišna samostojna sobica. 22653-21

Dve stanovanji
dvo in enosobno za takoj ali za september oddam. Poizve se: Zaloška 51. 22661-21

4-sobno stanovanje
komfortno, s kopalnico in vsemi pritlikinami ter dvo sobno stanovanje s študijem in shrambo v bližini bežigradske gimnazije ugodno oddam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Komfort«. 22687-21

2-sobno stanovanje
modernizirano, s kopalnico in plinom v strogem centru oddam za 1. november. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prilike«. 22688-21

Kleto stanovanje
enosobno s pritlikinami oddam s 1. oktobrom v novi hiši v bližini gorazdnega kolodvora. Poizve se v Frankopanski 27-I. 22655-21

Dvosob. stanovanje
s kabineto in vsem sodobnim komfortom v centru oddam za 1. november. Vse izveze pri hišniku. Gajeva 24 poleg palače Slavije. Istotam oddam garsočico. 22696-21

V Mariboru
oddam sobno komfortno stanovanje ob parku. Ponudbe na Kačič, Vrazova 9, Maribor. 22681-21

Enosob. stanovanje
s pritlikinami, in nekaj vrta za november oddam Trnseva 96. 22647-21

Sobo in kuhinjo
takoj oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22794-21

Dvosob. stanovanje
ali enosobno oddam takoj. Oddam tudi sobo. Tržaška cesta poleg št. 115. 22704-21

Enosob. stanovanje
oddam 1. IX. Vprašati: gostilna Čarman, Zg. šiška. 22785-21

Dvosob. stanovanje
s pritlikinami, oddam. Črnuče 108 pri postaji. 22619-21

Frazne sobe
s posebnim vzhodom, v. tud s hrano, oddam. — Zibertova 30-III. 22649-23

Gospodično
sprejemam v stanovanje v Ciglarjevi ulici 14. Voden. 22631-23

Sobo
elegančno opremljeno, mirno, solčno s posebnim vzhodom v centru oddam s 15. avgustom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22790-23

Prazno sobo
sončno, s souporabo kopalnice oddam gospodično, — Ilirska 15, mekarna. 22852-23

Opremljeno sobo
oddam enemu ali dvema gospodom. Moste, Renskiška 22. 22588-23

Sobo
s kopalnico oddam takoj na Celovški 72. Poizve se pri oiskrniku do ponedeljka. 22562-23

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom za eno ali dve osebi, oddam. — Vprašate: Kolodvorska ul. 35-I, desno. 22849-23

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom oddam. Fugnerjeva ulica 13-III, desno. 22755-23

Opremljeno sobo
lepo, s posebnim vzhodom, takoj oddam. Ulica na grad 4. 22756-23

Soba s štedilnikom
oddam takoj eni zaposleni osebi. Mencingerjeva 39. 22752-23

Postrežnici
mlajši in pošten oddam opremljeni kabinet. Naslov v vseh posloval. Jutra. 22879-23

Sostanovalec
se sprejme v lepo sobo, Levčeva 11, pritlikije, desno. 22881-23

Sobico
s posebnim vzhodom, oddam stalno solidni osebi ali pri boljši družini — blizu drame. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22854-23

Prazno so
neopremljeno, lepo, svetlo, parketirano, s strogo posebnim vzhodom, event v uporabi kopalnice takoj oddam, od polne 13 minut, v bližini tramvaj, cena po dogovoru. Zitnikova 5 (vhod s Predjamske). 22886-23

Veliko, lepo sobo
s posebnim vzhodom, oddam s 1. sept. eni ali dvema osebama. Naslov v vseh posloval. Jutra. 22873-23

Sobe
tri do štiri, v strogem centru Ljubljane, v I. nadstropju, na dvorišču, oddam za pisarne, za zastopstva, za stajenje ali za slične vrste. Vprašati pri vratarju hotela Slon. 22816-23

Lepo sobo
s kopalnico in z vso oskrbo, oddam 1. septembra za dve osebi. — Borstnikov trg 1-II, desno (za dramo). 22827-23

Opremljeno sobo
čisto, s posebnim vzhodom, oddam 15. avgusta (pozimi zelo topla) v Ciri-Metodovi ulici št. 19-I, nadstr. desno pri Sv. Jožetu. Oddam tudi letoviščarju. 22821-23

Dobro oskrbo
sobo v centru, s kopalnico, hrana fina, oddam 1. septembra dvema mirnim stalinima osebama. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22834-23

Na Mirju
oddam prazno, lepo in sončno sobo s posebnim vzhodom. Naslov v vseh posloval. Jutra. 22893-23

Sobo
prazno ali opremljeno — za eno osebo se odda s 1. oktobrom. Mestni trg 17-III, Bezrukov. 22902-23

Lepo solčno sobo
oddam stalnemu gospodu event. tudi hrano. Gruberjevo nabrežje 16. 22898-23

Solčno sobo
separirano (event. dve) s kopalnico oddam v vili pri Trzinju opremljeno ali prazno. S souporabo kopalnice. Vzemem tudi dike. Naslov v vseh posloval. Jutra. 22897-23

Prijazno sobico
sončna in zračna se odda s 1. okt. za dobro domačo hrano. Stari trg 28-III. 22967-23

Sobo
lepo, prijazno, s posebnim vzhodom, blizu glavne kolodvor. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Trgovski potnike«. 22471-23a

Sobo s kopalnico
po možnosti s hrano — iscem. Naslov v vseh posloval. Jutra. 22668-23a

Opremljeno sobo
sončno, z dobro domačo hrano in vso oskrbo — iscem. Naslov v vseh posloval. Jutra. 22668-23a

Opremljeno sobo
sončno, z dobro domačo hrano in vso oskrbo — iscem. Naslov v vseh posloval. Jutra. 22668-23a

Opremljeno sobo
sončno, z dobro domačo hrano in vso oskrbo — iscem. Naslov v vseh posloval. Jutra. 22668-23a

Opremljeno sobo
sončno, z dobro domačo hrano in vso oskrbo — iscem. Naslov v vseh posloval. Jutra. 22668-23a

Opremljeno sobo
sončno, z dobro domačo hrano in vso oskrbo — iscem. Naslov v vseh posloval. Jutra. 22668-23a

Opremljeno sobo
sončno, z dobro domačo hrano in vso oskrbo — iscem. Naslov v vseh posloval. Jutra. 22668-23a

Sobe
s posebnim vzhodom, iscem v centru ali bližini kolodvor. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »15. avgust«. 22573-23a

Sobico v centru
iše uradnica. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sobica«. 22579-23a

Samostojna gospa
odda sobo starejšemu gospodu z vso oskrbo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mire«. 22572-23a

Opremljeno sobo
iše gospod v neposredni bližini centra, po možnosti s prostim vzhodom, pri mirni stranki odraslih oseb, za stalno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nepremeno kraj«. 22833-23a

Opremljeno sobo
v bližini tehniške iše akademik za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Tehnike«. 22833-23a

Čisto sobico
z domačo hrano za dijakinjo v Trnovem, iscem. Kremžar, Ljubljana VII, Gasilska cesta 10. 22980-22a

Dijake sobe
1-2 dijakinji iz boljše hiše, sprejme prof. družina v najboljšo oskrbo. Bližnja gimnazije, klavir, kopalnica. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vzgoja«. 22469-22

V Zagrebu
sprejme dva dijaka (inji) v prvotno oskrbo ali venska obitelji. Dopolne na ogl. odd. Jutra pod »Druge doma«. 22254-22

Za deklico
iše stanovanje pri družini, ki govori nemško, da se priuči jezika. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nemška konverzacija«. 22571-22a

Za sina učenca
iše pri boljši družini vso oskrbo pomoč pri učenju nemške konverzacija. Posebna 1. razred akademije trg. Naslov v vseh posloval. Jutra. 22478-22a

Za visokošolko
iše stanovanje s vso oskrbo pri boljši rodbini v Ljubljani. Ponudbe z navedbo cene na podruž. Jutra v Celju pod »Dobra hrana«. 22686-22

Dijakinjo
niže gimnazijko sprejemam na hrano in stanovanje v lastni vili. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Tovarišica«. 22632-22

Stanovanje
za dijaka gimnazista 2. razreda, se iše v Ljubljani za prihodnje šolsko leto. Pogoj: Dobra hrana, skrbno nadzorstvo in rodbinska vzgoja. Ponudbe do 24. avgusta na ogl. odd. Jutra pod »Dijak 53«. 22701-22a

Dva mlajša dijaka
sprejemam v vso oskrbo pomoč pri učenju v hiši. Moste, Na klančku. 4. 22766-22

Dva dijaka
najraje nižješolca sprejemam v dobro oskrbo pomoč pri učenju, klavir na razpolo. Center mesta. Naslov v vseh posloval. Jutra. 22522-22

Dve dijakinji
iz dobri hiše se sprejme v popolno oskrbo. Naslov v vseh posloval. Jutra. 22875-22

Dijaka
(dijakinjo) nižješolca — sprejemam v vso oskrbo. Naslov v vseh posloval. Jutra. 22915-22

Profesor
sprejme dijaka na stanovanje s vso oskrbo, nadzorstvom in pomočjo pri učenju. Klavir, vrt, nobela konverzacija. Kombarjeva 15. 22938-22

Dijaka stanovanja
priporočam — elastičarna Novotny Gospodarska 2. Velika izbira. 22937-22

Solčno sobo
iše za dijaka z vso oskrbo v Ljubljani na Vrtači. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod »Soba«. 22974-22a

INSERIRAJTE V »JUTRO«

Izgubljeno
v soboto opoldne sem izgubil pred trgovino Tiskovne zadruge šest kolkov po pet din. zavije v kuverto. Pošten najditelj naj mi odda v ogl. odd. Jutra. 22877-28

V vlaku
od Celja do Sočanja, v soboto 5. avgusta zvečer je bila izgubljena listnica z različnimi dokumenti. Najditelj se na proš, da vse listine in legitimacije pošlje mestni policiji v Celju ali upravi združenja Topolšica. Denar naj si pridrž. za nagrado. 22683-28

Damska ura
se je izgubila od Sepe do Trimočevlj. Pošten najditelj naj naproša, da jo vrne proti nagradi v ogl. odd. Jutra. 22823-28

Gospodična
ki je pomnila v detriku v vlaku od Slov. Bistrice do Pragerskega svoj plašč, ga dobi pri Kocu v Mariboru, Marksova 4. 22674-28

Živali
Papagajček je ušel. Najditelj prosim, da ga proti nagradi odda v Ribniški ulici 11 (Moste). 22792-27

Volčjaka ali ilir. ovčarja
mladega samca čistokrvnega ostrga kupim. Izprane ponudbe pod »Kinolog«. na ogl. odd. Jutra. 22511-27

Nemška doga
belo črne barve, 7 let, cvet stara, je v prodaji. Albin Vreček, Ljubljana VII, Celovška 30. 22669-27

Čistokrvni jazbecarji
mladiči, s rodovnikom, ugodno naprodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Jazbecarj«. 22813-27

Dopisi
Gospod srednjih let želi poznanstvo simpatične gospodične, razvoja, ki bi ji sv. tud denarno pomagala. Dopolne s sliko na ogl. odd. Jutra pod »Idealno nasvedrilo«. 22458-24

Ljubezen
moža si zagotoviti ako mu potreba s dobro o. kuzno hrano. Zato ku naj po preizkušeni receptih, zbranih v knjigi poklicne kuharice. Knjigo dobavlja Mizerit Denislerj, Zg. most. Cena v predplačilu 10 din. 264-24

Starejši gospod
želi prebiti z mlado gospodično na letovišču. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zdrava, septembere«. 22623-24

Gorenjka
prosi gospoda, s katerim sta imela oktobra sestanek. Šmartinska cesta, pod mostom, potem šla do Save. Franjo javi se na ogl. odd. Jutra pod »Stalna služba 22«. 22608-24

Gospodična
vseže se v nedeljo zvečer iz Ljubljane do Grobelna, prosim gospoda v rjavi obleki, s katerim je izmenjala par besed od Sent Jurja do Grobelna za naslov na ogl. odd. Jutra pod »Asparaguse«. 22492-24

Elza
dvigni pismo Ljubljana 3. 22534-24

»Ključ«
Dvignite pismo. 22846-24

Znanja
z mlado gospo ali gospodično želi gospod, ki večkrat obišče Ljubljano. Dopolne na ogl. odd. Jutra pod »Kino in zabava«. 22672-24

Simpatična prijateljica
za letovanje ob morju se li spoznaš inteligentnega gospoda. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Morje«. 22802-24

»V Italijo«
Petrovič T. dvignite pismo poste restante. 22744-24

Mlada dama
prosi situiranega gospoda za posojilo din 800. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nemreč«. 22945-24

Gospod
40 let star, dobro situiran, iše mlado partnerico za avtozlete. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Diskretna stroga«. 22911-24

Ženitve
Hotelški strokovnjak 32 let star s srednje šolsko izobrazbo in hotelško šolo na Dunaju želi resno spoznanje v svrhu ženitve z gospodično ali vdovo z nekaj gotovine, katera ima veselje do te stroke. Ponudbe s sliko, katero vrnem na ogl. odd. Jutra pod »Lepe bodočnosti«. 22616-25

Katera dama
ako je tudi delavka stara 30 do 45 let z nekaj gotovine ali svoje hiše even. posvetilo, ki bi imela voljo se združiti s gospodom z večjo gotovino ter usvariti si skupen dom. Samo resne ponudbe s polnim naslovom na ogl. odd. Jutra pod »Trajno prijateljstvo«. 226

Pozdravljamo
naše požrtvovalne gasilce!

BANKA SLAVIJA

Brzo-parobrodna služba iz Benetk in Sušaka v Dalmacijo.
Odhod iz Sušaka vsak dan razen srede in petka ob 16. uri.
Turistične proge iz Sušaka in Benetk v Dalmacijo ter iz Sušaka
na Trsta v Grčijo, po zmernih pavšalnih cenah.
Dnevno večkratna zveza za vsa kopališča in letovišča jugoslovenske
obale.
Prospekte in navodila daje direktor na Sušaku, ter vsi uradi
»Putnika« in družbe »Wagons Lifts Cook«.

SUSAAR

PREKO ŠTIRI MILIJONE
GRITZNER šivalnih strojev
JE V UPORABI

GRITZNER ŠIVALNI STROJI
SE DOBLJO V VSEH BOLJ-
SIH TRGOVINAH S ŠIVALNI-
MI STROJI

GENERALNO ZASTOPSTVO ZA JUGOSLAVIJO
EM. FISCHER, ZAGREB, Palmotičeva 82
Veletrgovina dvokoles, motociklov in šivalnih strojev

„Kubo“ brzoparilniki

z bakrenim ali jeklenim v ognju pocinkanim kotlom.
KOTLI ZA ŽGANJEKUHO
vseh sistemov, kakor tudi pralni kotli, bakreni in alu-
minijasti kotli za sadne soke, tovarniške naprave itd.
najceneje pri tvrdki

„KOTLARKA“

družba z o. z. LJUBLJANA, Kolodvorska 23, tel. 37-92.
Zahtevajte prospekte! Zahtevajte prospekte!

Specialna delavnica za pre-
vijanje, popravljanje elek-
tromotorjev in dinam.
Izvršujem instalacije na po-
gon in luč, na skladišču ves
elektromaterijal ter motorji
za pogon in dinam za luč.

Fr. Perčič
elektropodjetje, Ljubljana
Gospodarska cesta 16
telefon 23-71.

Vata

v tablah in za odeje,
vedno na zalogi. —
Zahtevajte vzorce in
cenik.

Arbeiter — Maribor.

OKASA
tablete

Pri spolni slabosti
lahko poskusite

OKASA
TABLETE

za moške

100 komadov din 220.-
proti povzetju.

Zastopnik: Lekarna
Mr. Rožman Miroslav
Beograd — Terazije 5.
Ogl. i. S. S. 1846-35

Po priznani nizkih
cenah si nabavite
najboljše moške o-
bleke, perilo in vsa
praktična oblačila
pri
Preskerju
LJUBLJANA
K. Potra cesta 14

Brezplačen pouk v igranju
od 128 do 65

MEINEL-HEROLD
Izvoznice glasbil MARIBOR št. 104

Menila je,
da je njena
obleka bela...

**...dokler ni videla poleg nje Radion
bele obleke!**

Beline so raznotere, vendar Radion belina je samo ena! Če perete z Radionom se ne more pripetiti, da bi nesnaga zaostala v tkanini, zaradi česar se zdi perilo sivkasto in zanemarjeno. Pri kuhanju v raztopini Radiona se razvija kisik, ki struji skupaj s peno mila skozi perilo, odpravi vso nesnago in perilo postane skoz in skoz čisto. Bleščeča, neprekosljiva Radion belina je dokaz popolne čistote perila.

Schichtov

RADION

Ni čistejše beline od Radion beline

PODALJŠAJ SI ŽIVLJENJE!

Življenje moremo podaljšati, bo-
lečine preprečiti, bolezni ozdraviti,
slabotne ojačiti, nestalne uvrstiti
in nesrečne napraviti srečne!

Kaj je vzrok vsaki bolezni?
Oslabljenost živcev, potrlost, izsu-
ba dobrih prijateljev ali svojih
bližnjih, razočaranje, strah pred
boleznijo, slab način življenja in
množica drugih razlogov.

Zadovoljstvo
je najboljši zdravnik! So poti,
ki Te morejo cevesti do dobrega razpoloženja, oživiti
Tvoj značaj, napolniti Te s novim upanjem; ta pot je
pa opisana v razpravi, ki jo more vsakdo, ki jo zahteva
dobiti takoj in
popsem brezplačno!

V tej mali priročni knjižici je razloženo, kako mo-
rete v kratkem času in brez ovire med delom ojačiti
živce in mišice, odpraviti slabo razpoloženje, trudnost,
raztresenost, oslabiljenje spomina, nerazpoloženje za
delo in nebroj drugih boleznih pojavov. Zahtevajte
to razpravo, ki Vam bo nudila mnogo prijetnih ur.
Poštno zbirališče:

Ernest Pasternack, Berlin S. O.
Michaelkirchplatz 13, Abt. 87

**Kdor oglašuje
ta napreduje!**

LIPSKI JESENSKI SEJEM 1939

ZAČETEK 27. AVGUSTA:

60% POPUSTA NA NEMSKIH
ZELEZNICAH, ZNATNI PO-
PUSTI V DRUGIH DRŽAVAH.

VSA POJASNILA DAJEJO:

ZVANICNI BIRO LAJPCISKOG
SAJMA — BEOGRAD, KNEZ
MIHAJLOVA 33/L

IN ČASTNI ZASTOPNIKI:

ING. G. TÖNNIES, LJUBLJA-
NA, TYRŠEVA 33, TEL. 27-62

JOSIP BEZJAK — MARIBOR,
GOSPOSKA UL. 25, TEL. 20-97

„O-Ke“ pravi Američan
kadar se počuti
popolnoma sigurnega

Tak občutek popolne sigurnosti nudi O. K.
gum . . . ker je izdelana iz lateksa, izredno
tanko, mehko in izdržljiva. Garantirana traj-
nost 6 let. Srebrna papirnata škatla s tremi
komadi 10 din v lekarnah in drogerijah. Po
potrebi Vam lahko javi tvrdka Rave, d. d.,
Zagreb, kje morete nabaviti O. K.

Oglasi v „Jutru“ imajo
vedno največji uspeh!

KOLESA

kupite dobro in po-
ceni tudi na obroke
pri

H. SUTTNER, Ljubljana

Brezobvezen ogled! Aleksandrova 6.

NAJPOPOJNEJŠE HARMONIKE SVETA
HOHNER
GENERALNO ZASTOPSTVO
SCHNEIDER
ZAGREB, NIKOLIČEVA 10
ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

Sprejemem do 30 let staro gospedično ali zaščitno sestro

s perfektnim znanjem nemščine k dveletni
punčki za Beograd. — Pismene ponudbe in
reference s sliko je poslati na naslov: Pola
Miletić, Bled I, Vila Erika.

MOŠKI

Pri spolni slabosti (spolni impotenci)
poskusite hormonske pilule

HORMO-SEKS

Dobivajo se v vseh lekarnah. — 30 pilul
din 84.—, 100 pilul din 217.—, 300 pilul
din 560.—. Po pošti diskretno razpošilja

LEKARNA BAHOVEC

Ljubljana

Glavno skladišče: Farm. kem. laborato-
rij »VIS-VIT«, Zagreb, Langov trg 3.
Ogl. reg. S. br. 5846-39